{ }ü üVÅ·¤Pô·q·¤²ô·^·Û ; º·GmÅ·

GÅ¾·z¼· , ¨h·qº·Ûï·GÅ·zÁh·

mô·zPÛ·P·¤²ô·ü

¤²h·q·qô

&Xïz®ô·VÅ·^·Û¾·¤±mü

ཡེ་རྒྱེ་པ།ཡེ་ཤེ་ཟློ་ཞ།ཞི་པ་ཏེ་ཤེ་པ་སྐྱེ་ལ་ཞུ་པ།

དཔེ་སྐྱེན་གསལ་བཤད།

རང་ཅག་ལ་བ་གངས་ཅན་པའི་སྟོན་བྱོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཞིག་གིས་རྟེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱའི་ཚེད་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རྩ་ཚེའི་ཡུལ་བཞག་གི་གཅེས་ནོར། རིན་བྲལ་གྱི་ལེགས་བཤད་རི་བོའི་གཏོར་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཀོག་ལྟར་མདོན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་གཙུག་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཥཊྟེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ [༡༩༤༨-༡༩༩༦] གྱིས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ཕལ་མོ་ཆེ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྤྱི་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་བློ་གསལ་བ་དང་དྲན་དབང་རྣམ་པའི་སྤྱན་སྔར་བསྟར་ཟིན་ལས་ཕན་རྟན་བབང་རྣམ་པའི་སྤྱན་སྔར་བསྟར་ཟིན་ལས་ཕན་རྟན་རྣམ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་ཟིན་དགོངས་ཆུབ་ཡིན་གསལ། འོན་ཀྱང་ཥཊྟེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅེས་པ་འདི་ཉིད་དེ་སྟོན་ནས་དཔར་ཐུ་གསར་བཅུག་ཐོག་ཏེས་ཀྱི་ཞུ་དག་དང་། དཔྱད་བསྟུན། དཀར་ཆག་གསར་བསྒྲིགས། བྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ཀྱི་འཚར་སྤྲོ་དང་འཕྲོས་གཏམ་བྱེད་བརྗོད་སོགས་དཔར་སྐྱན་གྱི་གྲུབ་ཆ་ཐུ་བའི་ཆ་ནས་ལེགས་གྲུབ་ཟེན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ད་བར་དཔར་སྐྱན་ནར་འགྱངས་སུ་ལུས།

འོན་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་མོའི་སྟོན་ནས་རྒྱ་ཆེའི་ཐུན་དབང་དང་ཟློ་གསལ་བ་མང་པོ་འདི་གར་ཆེད་ཞེབས་ཀྱིས་ཐུ་ཆེའི་མཛོད་འགྲེལ་འདི་ཉིད་དཔར་བསྐྲུན་ཟིན་མིན་བཀའ་འདྲི་ལན་མང་གནང་བ་དང་། གང་མྱོང་དཔར་བསྐྲུན་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ། དེ་བཞིན་ལམ་སྟོན་དང་དགོངས་འཆར་སོགས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ཉལ་འགྲོའི་རྒྱུན་བཞིན་འཛོ་བ། ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་རྒྱ་

ཆེའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་སོགས་ལ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་རྒྱུས་ལོན་དང་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་བགྱིས་ཏེ་ཐད་ཀའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་ད་ལམ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཞིག་ཡིན།

དཔར་བསྐྲུན་སྐབས་འདི་གའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་ལས་བྲེལ་སྣེ་འཛིངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟབས་དུས་ཚོད་ཁོམ་མིན་ལ་བརྟེན། དེ་སྔོན་ཞུ་དག་པས་ཞིབ་དཔྱོད་སྡུར་བ་གནང་བ་ལ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཞེ་འདོད་དབང་བཙན་པར་བྱས་ཏེ་འགུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འདྲེ་ལག་མ་བརྒྱངས་པར་གླེང་བརྗོད་ཀྱིས་གཙོས་ཐམས་ཅད་རང་སོར་བཞག་ཡོད། ལྷག་དོན་གོང་འཁོད་ཞུ་དག་པར་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་འགོ་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན། ད་ལམ་རྩ་ཆེའི་ལེགས་ཉཤད་འདི་ཉིད་དཔར་བསྐྲུན་ཐུབ་པ་འདིས་བློ་གསལ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རེ་སྐོང་ཐུབ་པ་དང་། བྱ་བ་འདིར་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་ཐོགས་པའི་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་གནས་སྐབས་ཉེར་འཚེའི་རིགས་ཞི་ནས་མཐར་ཐུག་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་མགོན་སྐྱབས་དམ་པར་གྱུར་ཅིག་པའི་སྨོན་འདུན་སྙིང་དབུས་ནས་ཞུ་བཞིན་པ་བཅས།

སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དྲུང་ཡིག་བྱེས་གཙང་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ལྡན་གྱིས་

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ཟླ་༣ ཚེས་༢༡ ལ།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད།

སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལས་ཀྱི་དུ་རྒྱའི་གསེབ་དུ་ཚུད་པའི་རང་བྱུང་འཇིག་རྟེན་ཟླུམ་པོ་འདིའི་ འཆགས་འཇིག་གམ་དེང་གི་རིགས་གསར་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མིག་ལམ་དུ་གྱུར་མ་ཐག་པའི་ ཤེས་བྱ་གསར་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ལ། མི་འོ་སྙིལ་པོ་ཉེས་སྤྱོད་ཡས་མས་ཞེག་གི་སྟོན་རོལ། ཐུབ་ འཕྲུལ་གྱི་རིག་རྩལ་གཉིད་ཀྱི་རྨི་ལམ་ཙམ་ཡང་གཉེར་མ་ནུས་པའི་དུས་རབས་རྣིང་པ་ཞེག་ ནས། གདེང་ཚད་ལྡན་པའི་ཚད་དཔག་འདེབས་ཤིང་གནད་དོན་ཕིགས་པའི་བཤད་པ་ཞེབ་ཅིང་ གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་འདི་འདྲ་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁོད་དུ་ཉ་ཅང་དགོན་ཞིང་། རང་ གཞུང་ཆོས་སྐོར་དག་ལས་ཉི་ཟླ་ལས་ཀྱང་གསལ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་མངོན་ པ་དག་སྐབས་འདི་འདྲ་ལ་ཁས་མ་ལེན་ཐབས་མེད་ཡིན། རིགས་གསར་པ་གྲགས་ཅན་ཆེན་མོ་ འགས་ཀྱང་ནང་པའི་ལྟ་བྱབ་ནི་ནང་གི་ཚད་རིག་དང་། དེང་གི་ཚད་རིག་ནི་ཕྱིའི་ཚད་རིག་ཅེས་ནང་ པའི་ལྟ་བྱབ་ལ་གཟེགས་ཐང་ཆེ་བའི་བསྟན་བསྲོད་བྱེད་པའང་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གི་ཞེག་ ཕྱི་ལ་མངོན་པ་ཞེག་རེད། དེ་བཞིན་ཁང་རིའི་ཆོས་སྐོར་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཆ་ཐུན་འགའ་ཞེག་ ཀྱང་ནང་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ངེས་རྟེད་བྱང་བ་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་ནད་རིགས་དུ་མ་ ཞེག་སྟོན་འགོག་ཐུབ་ལུགས་དང་། དེར་བརྟེན་ནང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རོ་རྒྱང་དབུ་གསུམ་གྱི་ ཆ་ཐུན་གསུམ་པོའང་ཕྱིས་སུ་མིག་ལམ་དུ་མངོན་ཟླུའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་པ་དག་ནི། རིགས་ པའི་དབང་ཐུབ་གིས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྣུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་ དང་། རྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་གཞན་ཡང་། །ཚད་མར་གྱུར་པར་ བེས་པ་སྐྱེས། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པའི་འགྲེས་མཐུན་ལ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་ མེད་པའང་རིགས་པ་འདི་འདྲའི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ཚགས་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཉི་རྒྱས་གསུམ་ཆ་

ཆུང་དང་། རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་ཡོད་མེད་སྐོར་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དང་། འུ་ཅག་ཐ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་རག་པའི་འཆར་སྒོ་གཉིས་ཆ་མ་མཚུངས་པའི་དབང་གིས། དུས་འཁོར་དང་། མངོན་པ་གཉིས་སྐྱག་ཛུན་བཤད་པའི་དཔེ་རྙིང་དུས་ཚོད་ཡོལ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྩི། རིགས་གསར་པས་བཤད་ཚད་སྒྲ་སོར་ཐད་ཀར་བདག་ཉལ་བྱེད་པ་དག་ནི། སྤྲུགས་ནས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བག་ཙམ་མེད་པའི་རང་མཚང་ལྗེན་གཅེར་བརྡོལ་གཏམ་སྐྱུག་བྲོ་བ་ཞིག་སྟེ། སྔོན་མུ་སྟེགས་པ་འབུམ་ཚོ་ཁ་ཤས་ནས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་རུས་སྦལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྒལ་སྟེང་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་འཆགས་ཡོད་པས་རུས་སྦལ་འགུལ་བ་ན་ས་འགུལ་བ་རེད་ཟེར། ཚངས་པ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་སྨྲ་བའི་མཁས་བླུན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར། མེའི་དབུས་སུ་སྒོ་ང་སྨིན་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་འདི་བྱུང་ཞེས་ཟེར། དབང་ཕྱུག་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་སྨྲ་བ་དག་དབང་ཕྱུག་གི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར། དེང་གི་རིགས་གསར་པས་ས་སྒང་ཆེན་པོ་ཞིག་གས་འཐོར་སོང་བའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡིན་ཟེར། མཐོ་སྒང་གི་འཇིག་རྟེན་ཟླུམ་པོ་འདིའི་འཆགས་འཇིག་གི་ཐད་དེ་ཙམ་ཇུས་གཏོགས་བྱེད་མཁན་བྱུང་རུང་བློ་རྩེ་མཐུན་པར་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་། དོན་གནད་འདིས་སྣང་སྲིད་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་འདི་ཐམས་ཅད་ལས་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དཔང་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་བསྙོན་མེད་ཅིག་བསྟན་པ་མ་རེད་དམ། ཐ་ན་དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དག་ཀྱང་ཁ་སྣ་ཐམས་ཅད་མ་མཐུན། འོན་ཀྱང་མངོན་པར། འཇིག་རྟེན་འཆགས་འཇིག་གི་བཤད་སྒྲོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་རིགས་གསར་པ་དང་རྒྱང་ཐག་ཉེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐའ་ཐུག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕན་ཚུན་མ་རེག་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་རགས་པའི་རྩོམ་གཞི་འགྲོ་ལུགས་སོགས་མགོ་འཇུག་ཐམས་ཅད་ནས་སྙན་གྱིས་མཐུན། ལར་རང་གཞུང་ཆོས་སྐོར་དག་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྣང་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་དག་སྣང་དང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་མོད་ཡིན་མིན་གོ་ལྡོག་ནས་གསུངས་པ་མང་བས་ཐམས་ཅད་རིགས་གསར་པའི་ཁ་མིག་དང་མཐུན་ཐབས་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་འཕྲུལ་

འཛོར་གྱིས་ཕོངས་པའི་གདོན་མའི་སྤྱི་ཚོགས་རྣིང་པ་ཞེག་གི་ཁྲོད་ནས། ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཤེས་བྱའི་སྔོན་ལུགས་ཇི་སྣེད་ཅེག སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་། དེང་རིགས་གསར་པའི་འཕྲུལ་འཛོར་བརྒྱུད་ནས་མིག་གི་དངོས་སུ་མཐོང་སྟེ་ར་ཐྲོད་གདེང་ཐོབ་པར་བྱང་བ་འདི་ཚོ། གཞུང་འདི་དག་གི་བརྩེ་བྱའི་གདེང་ཚོད་ཤེན་པའི་ཡག་ཆ་ཞིག་ཀྱང་བསྡོ་ཚོག གཞུང་འདིས་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་འཚགས་ཚུལ་ནས་བརྒྱང་མཐར་མངོན་པ་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཚུལ་གྱི་བར་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། རིགས་གསར་པ་དང་ནང་པའི་ལྟ་བྱུབ་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་བར་འབྲེལ་ཡམ་གྱི་ཟམ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེས་ན་ནང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་ལྷས་ན་རིན་ཐང་བྱལ་བའི་གཅེས་རོང་རྟེད་བཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་བདག་སེམས་སོ།།

མཇོད་འགྲེལ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད།

བསྟན་བཅོས་འདིས་མཇོད་རྫ་འགྲེལ་སྐབས་སུ་ཞིབ་གསལ་ཡོད་པ་དག་རྒྱས་སྤྱོས་མ་བྱས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་ཆུང་བསྡུས་རེ་ལས་མེད། དེ་སྔོན་མཇོད་འགྲེལ་ཁག་ཏུ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་སྟོལ་འདི་ཀ་ཅང་བཀོན་ཞིང་འགའ་རེ་ཡོད་པ་འཁྱུག་པའི་ར་བ་ཡོད་པ་ཆུང་བར་སྣང་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གོ་བབ་འདི་བྱུང་ན་བྱ་བརྒྱ་འཁྲིག་ཅེ་བཅས་ཁྱབ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཞེས་ཀྱང་ཁྱབ་པའི་མཐའ་ཁྱད་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་མཇུག་མོ་རེ་སྔོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཞུང་དོན་འགངས་ཆུབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བར་བརྟེན། མཇོད་འགྲེལ་འདིར་དཀའ་གནད་ཆེ་སའི་བརྗོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེར་མཚན་ཉིད་མཐའ་དཔྱད་སྐོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབས། འགྲེལ་བར་མི་གསལ་བའི་སྐྱོན་དཔོན་མཁས་པའི་ཞལ་ཆུན་དག་ཀྱང་རྒྱར་ཆུན་དུ་བགོད། ཐུས་རྟུལ་དང་བསགས་རྟུལ་གྱི་སྐབས་ལྟར་འགྲེལ་བ་གཞན་ན་དེ་ཙམ་གསལ་ཁ་མེད་རིགས་དགག་གཞན་སྐྱོང་གསུམ་སྐོན་མཐའ་ཚོད་པར་མཇད་ཡོད་པས་སྐྱོན་གཅིར་བ་ངོ་མ་ཞིག

ཡིན་ཕྱིན་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་སོ།།

ཞུ་དག

ཞུ་དག་ནི་སྐུལ་པ་པོ་གང་ཞིག་གིས་བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་ཚིག་དོན་གང་ཐད་ནས་དག་པར་བྱེད་པ་ཞུ་བར་འབུལ་ཞིང་། རེ་སྐུལ་ཞུ་སའི་ཡུལ་དེས་ཀྱང་རེ་སྐུལ་ཞུ་དོན་ལྟར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གང་ཐད་ནས་དག་བཅོས་བྱས་པ་ལ་ཞུ་དག་ཅེས་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། ཞུ་ནས་དག་པར་བྱས་པ་དང་ཞུས་ནས་དག་པར་བྱས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་མོད། འགའ་ཞིག་གིས་ཞུས་དག་ལས་ཞུ་དག་མ་དག་པར་གསུངས་ཀྱང་ཞུ་དག་གི་སྒྲ་དོན་མ་གོ་བར་ཟད་དེ། རེ་སྐུལ་ཞུ་བ་དང་ཞུས་པ་གནད་གཅིག་པས་སོ། །དེས་ན་ཁོ་བོ་ལྟ་བུ་ཐལ་སྐམ་ཁ་ལ་བྱང་བ་ཡན་ཆད་ཞུ་དག་པའི་འོས་འགན་མ་མཆིས་ཀྱང་དཔེ་མཛོད་ནས་རེ་སྐུལ་ཞུས་དོན་ལྟར་ནུས་པ་གང་ཡོད་སྒྲིམ་ཁུལ་བྱས་རུང་དཔྱད་གཞི་མ་དཔེ་ཧྲལ་ཧྲུལ་བགྲེས་གཟུགས་ཆེ་བ་ཞིག་ལས་མ་རྙེད་སྟབས། མ་དཔེ་མང་པོ་དང་གོ་བསྡུར་ཞིབ་ཚག་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། གང་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་མཛོད་འགྲེལ་མང་དག་གཅིག་དང་དཔྱད་བསྡུར་གང་ཐུབ་བྱས་མོད། ཚིག་སྦྱོར་རིང་མོ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་ན་ཕྲི་བསྣན་མང་པོར་དགོས་སྟབས་ཐལ་དྲག་པར་བསམས་ཏེ་མཆན་འགྲེལ་ཉུང་བསྡུས་རེས་འཐུས་པར་བྱས། དུས་ཚོད་ལྡེང་མིན་གྱིས་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་ནས་མ་ཎི་ཕྲེང་བཅད་གྱི་ཚུལ་དུ་ས་བསལ་རྡོ་བསལ་མ་ཐུབ་རུང་། ཚིག་ནོར་ཐེབས་ངེས་ཤེས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གང་མཐོང་མཐོང་དུ་བསལ་ཞིང་གསུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་མ་མཐོང་། མཐོང་ཡང་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཆར་དུ་མ་ཞིག་ནི་ཡོད་ངེས་པས་གངས་ཅན་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་སོ། །

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༨ ཕྱི་ཟླ་༢ ཚེས་༧ ཉིན་ཕྲན་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གླེང་མོ་ ..... ཀ

༡༽ ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན།
༡༽ སྔོན་འགྲོའི་སྤྱིར་བཤད་ ༡
༢༽ མཆོད་བརྗོད་ ༣
༣༽ རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་དང་ཆོས་མངོན་པ་ ༩

༢༽ བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན།
གཅིག༽ མཛོད་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།
༡༽ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ ༡༧
༢༽ འདུས་མ་བྱས་ ༢༠
༣༽ འདུས་བྱས་ ༢༡
༡༽ འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ ༢༣
༤༽ རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ ༢༩
༥༽ འབྱུང་བ་བཞི་ ༣༣
༧༽ ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ ༣༤
༨༽ ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ ༥༣

༼གཉིས༽ མཛོད་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

༡༽ དབང་པོ་ ༥༧
༢༽ གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ་ ༧༧
༣༽ གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ ༧༨
༥༽ མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ ༨༧
༧༽ རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ་ ༧༧
༨༽ དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ ༨༣

༼གསུམ༽ མཛོད་གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།

༡༽ ཁམས་གསུམ་ ༨༨
༢༽ འགྲོ་བ་ལྔ་ ༨༠
༣༽ སྐྱེ་གནས་བཞི་ ༨༡
༥༽ བར་སྲིད་ ༨༣
༧༽ རྟེན་འབྲེལ་ ༡༠༢
༨༽ སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ ༡༠༨
༧༽ དུས་ཚིགས་ ༡༢༥
༨༽ བོངས་ཚོད་དང་ཆེ་ཚད་ ༡༣༨

༼བཞི༽ མཛོད་གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ།

༡༽ ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ༡༧༠

༢༽ རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ ༡༥༣

༣༽ དགེ་སོགས་གསུམ་ ༡༥༤

༤༽ སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་བར་མ་ ༡༥༥

༥༽ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ ༡༦༤

༦༽ སྡོམ་པ་ཐོབ་གཏོང་སོགས་ ༡༦༨

༧༽ མྱོང་འགྱུར་མྱོང་ངེས་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་སོགས་ ༡༧༠

༨༽ ལས་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ ༡༧༤

༩༽ མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ ༡༧༤

༡༠༽ དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ ༡༧༧

༡༡༽ ལས་ཀྱི་དབྱེན་ ༡༨༠

༡༢༽ བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་ ༡༨༡

༡༣༽ ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ་ ༡༨༦

༼༽ མཛོད་གནས་ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།

༡༽ ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ ༡༨༧

༢༽ མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ ༡༩༠

༣༽ ལྟ་བ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ ༡༩༠

༤༽ ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་ ༡༩༢

༥༽ རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ ༡༩༣

༦༽ དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་སྒྲུབ་པ་ ༡༩༥

༧། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ ༡༨༨
༨། རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ ༢༠༠
༨། མངོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ ༢༠༣
༡༠། སྒྲིབ་པ་ལྔ་ ༢༠༤
༡༡། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ ༢༠༧

ཏྲུག། མཛོད་གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།
༡། བདེན་པ་བཞི་ ༢༠༨
༢། ཐར་ལམ་ ༢༡༣
༣། བདེན་པར་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ ༢༡༧
༤། འབྲས་གནས་བཞི་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་ ༢༢༢
༧། མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་ལམ་གཞན་ ༢༢༤
༦། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ ༢༢༧
༧། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ ༢༢༨

བདུན། མཛོད་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།
༡། བཟོད་ཤེས་ལྟ་གསུམ་ ༢༢༨
༢། ཤེས་པ་བཅུ་ ༢༣༠
༣། ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ ༢༣༤
༤། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ ༢༣༧

༧༽ རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ ༢༨༠
༨༽ མངོན་ཤེས་དྲུག་ ༢༨༡
༩༽ ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ ༢༨༢
༨༽ རྫུ་འཕྲུལ་དང་སྤྲུལ་པ་ ༢༨༣

༼བརྒྱད༽ མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པ།
༡༽ སྙོམས་འཇུག་ ༢༨༧
༢༽ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ ༢༨༨
༣༽ སྙོམས་འཇུག་གསུམ་དང་འཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ་ ༢༧༢
༤༽ ཐོད་རྐལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་ ༢༧༤
༧༽ ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ ༢༧༦

༼༣༽ ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན།
༡༽ བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ ༢༧༨
༢༽ སྟོན་པ་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ ༢༦༢
༣༽ ཤིས་སྨོན་ ༢༦༨

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཁཤད་པ་རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་
ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།
ཤྲོན་འགྲོའི་སྤྱིར་ཁཤད།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདིར་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་
ཀྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་མཛོད་རྩ་བ་བམ་པོ་གཉིས་པ།
རང་འགྲེལ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ། དེའི་འགྲེལ་ཁཤད་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
སུ་གྲགས་པའི་ཁཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཁཤད་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་
རྩ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཚོན་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་
པོ་དྲུག་ཅུ་པ་གཅིག སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཁཤད་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་
ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་བཞིར་གྲགས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་བློ་
བརྟན་གྱིས་མཛད་པའི་གནམ་ལྕགས་ཐོག་གཟེར། ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་མདོ་
དང་མཐུན་པ། བལ་པོ་ཞི་ལྷས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
སོགས་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་དོན་འཆད་པའི་
ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་ལས། དགོས་དོན་ནི། འདིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་མ་ནོར་བར་བསྟན་ལ།
དེ་ལྟར་བསླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་ཅིང་ཐར་པ་འཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ། བསྡུས་དོན་ནི། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་དེའི་རྒྱུ་ནས་ལྡོག་དགོས་པས།

འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ། གྲོལ་བ་འཐོབ་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་དགོས་པས་གནས་དང་པོས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། གནས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན། གནས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐར་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ། གང་གིས་གང་དུ་འཇུག་པ། གང་གི་དབང་གིས་འཇུག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས། གནས་གཉིས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་ལྔས་བསྡུས་པའི་འཁོར་བ་པ་རྣམས། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཁོར་བར་འཇུག་པས། གནས་གསུམ་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་བཞི་པས་བསྟན། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་ལྔ་པས་བསྟན། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཡང་། ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། གང་གིས་ལྡོག་ན། ལམ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པས། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་དྲུག་པས་བསྟན། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གནས་བདུན་པས་བསྟན་ཏོ། །ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་སྙོམས་འཇུག་རྒྱས་པར་གནས་བརྒྱད་པས་སྟོན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ་གནས་དགུ་པ་གསུངས། ཚིག་དོན་ནི། རང་རང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་། མཚམས་སྦྱོར་ནི་སྔ་མ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་མ་ཆད་པར་འཆད་དེ། གོ་སླའོ། །བརྒལ་ལན་གྱི་བརྒལ་བ་ནི་དྭོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་རྣམ་གྲངས་སོ། །ལན་ནི། ལུང་རིགས་དང་སྦྱར་ཏེ་མཐའ་ཆོད་པར་དངོས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་སོ། །

༡ མཆོད་བརྗོད།།

དེས་ན་འདིར་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་སྦྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཏུ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་བཅས་པའི་དོན། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔར་བསྟུས་ཏེ་རྗེད་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོན་ནས་བཤད་པ། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་རང་གི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ།། དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་སྔོན་ད་འགྲོ་བས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། སྤྱི་བ་སྔོན་ད་འགྲོ་བས་མཚན་དོན། དགོས་པ་སྔོན་ད་འགྲོ་བས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་ཀུན་ལ་སྙན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཕྱིད་དང་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཕྱག་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའི་སྐོན་ནས། རང་ཉིད་སྐྱིས་བུ་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ། དད་པ་དཀར་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་རྟོགས་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོ་དམ་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས། རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྔོན་ད་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཚལ་བ་བརྩམ་མོ། །ཞེས་

གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཀང་པ་དང་པོས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་མངའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་འཇུག་པ། གཙོ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་དང་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། སྐབས་འདིར་ཀུན་ལ་མུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ལ་མུན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད། མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡོད་ན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་མུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མུན་པས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སོགས་མུན་པ་དང་འདྲ་ཆོས་སུ་གྲུབ་

པས་དེ་ལྟར་རྟོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གེགས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་སྨན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐབ་ཅིང་ཕྱ་བས་མི་ཤེས་པ། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཎཱ་རི་དུས་ཀྱི་བྱས་དང་། ཅི་ཡང་ཟེར་ཅན་ཀྱི་ཁུང་ཀྱི་ནང་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ གཉིས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་མོའུ་འཐལ་གྱི་བྱས་དང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དམྱལ་བར་སྐྱེས་བ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཎཱ་རི་བྱས་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྒལ་པ་དུ་མར་བསགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་ནས་དབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་ན། སྟོན་པས། དེས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་བ་ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དག། མཚོན་ནམ་རྡོ་ཡི་གསེབ་ན་གསེར། །ཁག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་དུ་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། །བཞི་པ་ནི། གཉས་བརྟན་སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱིས། །རྟ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །ཏུ་ཡི་དབྱེ་བ་སྟ་ཚོགས་པ། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མཁྱེན་པས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཉས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ། གཏན་བཅོམ་ཞེས་པ་ཡང་། དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་སྤངས་སྐྱེ་མེ་རྩང་གི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་པས་ཀུན་ལ་སྐྱབ་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརྟེས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཡེ་བཅོམ་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྐྱབ་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྫ་བའི་ཤང་པ་དང་པོས་སྒྲུབ་པ་ཕྱུག་ཚོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟེགས་པ་ཕྱུག་ཚོགས་ཁྲག་ལ་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་ཕྱུག་ཚོགས་མངའ་སྟེ།

འཚོར་བའི་འདམ་ནས་འབྱོ་བ་རྣམས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དྲངས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ལ་འཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཚོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་འཚོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཚོར་བ་ལ་འདམ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདམ་དེ་སྦྲ་སྦྱར་ཀུན་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན། བརྒལ་བར་དཀའ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒལ་དགོས་པ་ཞིན་དུ། འཚོར་བ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་ཀུན་ཆགས་བའི་གནས་ཡིན། སྲིད་པའི་རྟན་དང་བཅས་པས་བརྒལ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། འདམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་རྟ་བར་དངོས་སུ་ཐོན་པས་མི་རྟོག་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འགྲོལ་བར་འདྲུང་བའི་དོན་ལ་མི་འཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོལ་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱག་བརྒྱད་བ་དག་གིས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ཆོགས་མངའ་སྟེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་འོང་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་བཙེ་བའི་སྟོབ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་བློང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་འོང་བར་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲོལ་ལས། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་འཚོར་བའི་འདམ་ལས་འབྱོ་བ་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲོལ་ལས། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ཀི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་སྟོན་པས་ཇྲུ་འཕྲུལ་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་སྟེམ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི། ཇྲུ་འཕྲུལ་ལ་མྱོང་དུ་སེམས་གཏོང་བ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་

དད་པ་སྐྱེ་བའི་ཚེད་ཡིན་ནོ། །མཚོད་རྟེན་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཕྱི་ནང་གི་སྡུག་པ་དང་བསྡུན་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་འོར་བསྡུན་ཏེ། རང་གི་སྡུག་པ་སྤངས་ཏེགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། བསྡུན་པ་འཚོང་བ་ལས་སྐྲོལ་བའི་ཐབས་དམ་པ་དང་། སྤྲོབ་མ་ཉམ་རང་དབྱ་བཅོམ་རྣམས་འཚོང་བ་ལས་སྐྱབ་མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒལ་བར་བསྡུན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པའི་སྡུག་པ་དང་། བསྡུན་པ། སྤྲོབ་མ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལས་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ། བཅད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་ལ་སྐྱན་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་པ་དང་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། དགོས་པ་དང་ལན། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་སྨིན་པ་གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་སྐབས་མ་སྤངས། སྤངས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར། མ་སྤངས་ན། དེ་གཉིས་སྤྱད་བསྟལ་མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ང་ནི་ཚོས་བཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་སྤྱད་བསྟལ་བྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྣང་ངོ། །ང་ནི་ཚོས་བཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སངས་རྒྱས་པར་སྤྱད་བསྟལ་བྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་བྱ། །ཞེས་བགྱངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་བསྟན་པ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྡུག་བསྔལ་མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཆད་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་། སླར་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མངོན་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྲས་ཀྱི་ལན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོངས་ཤིག་དང་། དེ་ལྟར་ན་མིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གནས་ལྔ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་བཅོམ་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྩ་བ་ནས་བཅོམ། གཉིས་པ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་གཉིས་གཏན་ནས་མ་བཅོམ་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་གསུམ་མངའ་བའི་ཕྱིར།

༼རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་དང་ཆོས་མངོན་པ།༽

གཉིས་པ་ནི། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་དོན་དང་། མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སེམས་རྟེན། རྗེས་འབྲང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་དང་གསུམ། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ཞེ་ན། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དྲི་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་ཞིག་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལམ་གསུམ་ག་ཡང་རེ་རེ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་བཞིན། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་

བྱི་སྡོམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་བྱི་སྡོམ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་སྐབས་འདིར་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྣོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་སྣོམ་ལམ་ཟག་བཅས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཞེ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལྡུ་བུ་ལ། སྣོམ་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་སྣོམ་ལམ་ཚོས་ཅན། ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་ཕྱུང་ཀྱི་མཉེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་ཕྱུང་ཀྱི་མཉེན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཁྱབ་དེར་ཐལ། སྣོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྒྱ་བར་འདོད་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྤྲོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞེག་དེ་གཉིས་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྣོམ་བྱང་མི་སྡེ་གསུམ་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས་པ་ལ་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས

བཞི་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་དེ་རྣེས་འབྱང་འཐོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་མི་སློབ་གསུམ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། བསམ་གཏན་བཞི་པར་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་འཐོར་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་ཡིན་དགོས། ཤེས་རབ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་སུ་དང་བ་གཙོ། །ཚུ་ལ་འབྱོ་བ་ན་མ་ཉམ་པ་གཙོ། །ཤད་འཆོ་བའི་ཚེ་སྨན་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སོགས་དེའི་རྣེས་སུ་འབྱང་བ་བཞིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་ཚོས་མངོན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔར་འཛོག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། ཅེར་བ་མི་འཐད་དེ། སློབ་མས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །རྣོས་འབྱང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྔོན་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ་ཕྱི་ནས་ཐོས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་འོ། ཞགེས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣེས་འབྱང་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞེས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཞེས་ལས།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་མིང་གིས་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཞཱཏ་པ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྟེད་བྱར་བྱེད་པའི་སྒྲུབམ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་པ། བརྟན་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས་པ་དང་། ཚོགས་སྤྲོར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཤོགས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྟན་བཏགས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་རུང་ཞིང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པས་ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། བརྟན་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ། མངོན་པའི་མིང་གིས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། དེ་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པས་མངོན་པ་བརྟེད་བྱར་བྱེད་དེ། ཚོགས་སྤྲོར་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་མངོན་པ་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་འཕྲོད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས། དེ་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཉེད་བྱེད་ནི། དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། མངོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟུན། བརྟན་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཚོས་ཅན། ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པའི་ངོས་ནས་དོན་དམ་པའི་ཚོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་དེ་ལྟར་རྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འབྱེལ་ལས། ངེས་པའི་ཆོག་ཏུ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་ས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁམས་གསུམ་གა་ན་ཡོད་ལ། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཁམས་འཕགས་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སྐྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི། གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ན་སེམས་པར་རྩོམ་པ་ན་སྟོམ་བྱང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་འདོད་པར་མེད་དེ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྱེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་སྟོམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩོམ་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་སྟོམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཚོས་མངོན་པ་མེ་ལ་བསྟེགས་པའི་ཚོས་སྤྲོང་གི་ལས་སུ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཚོས་མངོན་པ་མ་ཡིན་དགོས། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མེ་ལ་སྲུས་ཀྱང་སྟེགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་དགོས། ཡེ་ཤེས་ལ་སྲུས་ཀྱང་ཁྲག་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྣམས་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དེ་དོན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས། ངག་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དོན་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་གང་དུ་འཇོག་པའི་གནས་ལ། ནོར་གྱི་མཛོད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེ་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་འབྱུང་བའི་ཁུངས་སམ་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རལ་གྲི་གང་ནས་འབྱིན་པའི་ཤུབས་ལ་རལ་གྲིའི་ཤུབས་ཞེས་རྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན། གང་ཟག་སུས་བསྟན། སློབ་དཔོན་ཆོས་མངོན་པ་འཆད་པ་ལ་གུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། །ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས་། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཁྱམ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་མེད་པར། ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་འདི། སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་

མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བཀ་ལ་ཉལ་སོགས་དང་མཐུན་པར་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་སིལ་བུར་སིལ་བུར་བྱས་པ་རྣམས། དབྱ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་དུ་རྟོད་པའི་ཚོམས་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག །སྐྱེ་ཞིང་འཇིགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སྡུག་བྱ། དེས་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཡང་དང་པོར་སྟོན་པས་གསུངས་པ། དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་གང་བསྟུས་སྙམ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཏྲའི་བྱུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་ལྔ་སྐྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤཱཀྱའི་བུས། །གང་གས་པའི་བསྟན་བཅོས་མེའུ་འབགལ་བྱས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བསྟུས། །ཤེས་སྟོང་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལྷུག་པར་འབྱུང་བ། མཆིམས་ལྡེ་གོ་ཆས་སྟོམ་དུ་བསྟུས་པའོ། །ལོ་རྩེས་པ་མ་རྟུངས་པའི་ཚོགས་ཡིན་པས། སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་པཉྩ་ཀ་དེ་དང་དེས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འདུས་བྱས་ཇུས་གྲུབ་དང་། རྟུལ་ཕྲན་ཚ་མེད་སོགས་བཀའ་དང་འགལ་བའི་དོན་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཌཧད་མཆོ་ཆན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དུས་གསུམ་ཇུས་ཡོད་དུ་སྨྲ་བའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཏོད་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་ཌཧད་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བྱེད་པས། མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཚམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པས་དེའི་སྟོན་པ་ཞེས་བཏོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་སྨྲ་དོན་ལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བྱེ་བྲག་གི་དངོས་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། དགོས་པ་འདི་ལ་གྱི་ངག་འདིར་ཐོག་མར་བཀོད་པའི་དགོས་པ། དགོས་པ་སོགས་ཆོས་བཞིའི་འབྲེལ་བ་

ངོས་བཟུང་བའོ།། དང་པོ་ནི། བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ངག་ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དེ་བཞི། དགོས་འགྲེལ་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དེ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངག་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་ལ། ངོས་འཛིན་སླའོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལྔ་པོ་རྟོགས་པ༔ འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་པ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ། འདིའི་ཉིང་དགོས། ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ༔ ༔བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཚིགས་བཅད་འདིའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ། འདིའི་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་འདི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཞེས་པས། །འདིའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། །ཅེས་པས་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན། མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཞེས་པས། ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་བསྟན། འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་འདིར་ཐོག་མར་བཀོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་མེད་ལས་ཆེ་སྙམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་

ཐོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཁཤད་པ་རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་
མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དང་པོ་ཁམས་
སྟོན་པའི་གནས་བཞུགས་སོ། །
༼ཟག་བཅས་ཟག་མེད།༽

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་ཁཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ།། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདིར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞི་གྲུབ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ལམ་བདེན་གཉིས་ཀ་ཟག་མེད་དང་དངོས་

པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་རེ་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་འདོད་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཟག་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་དེས་རང་ཆུང་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆུས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། གཞན་ཆུང་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བྱའི་ཚོས་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་ལྟའོ། །ཞེས་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་སྨོས་ཞེན། དེའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ་སྨོད་དཔོན་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྔས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སྨོད་དཔོན་ཀུན་བྱང་གི་ཚོས་རྣམས་ཟོ་ནོར་བསྟན་པའི་སྐོན་ནས། དེ་དག་ལ་བློང་དོར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེས་ཤེས་རྟེས་པའི་ཐབས་ཅད་ཟད་པ་གང་ཞིག །ཐམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྦྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནོ་ནོར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་བྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནོ་ནོར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཚོས་རབ་ཀུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེ་བར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞིས་ཀྱིས་ནི་བསྟུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། ཆུས་ཚཊ་གཞིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཟག་མེད་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་མ་རྟོགས་པའི་

འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་
འདུས་བྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་
བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་
ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པས་ཀྱང་ཟག་པ་སྐྱེ་བར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་ནི་མི་འགྱུར་བས།
དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཟག་
མེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གྱི་ངག་དོན་ལ། ལམ་བདེན་དང་
འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཟག་མེད་དོ། །ཞེས་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། རྣམ་
གསུམ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཚོར་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་དྭོགས་པ་
བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོན་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བཞེད། དཔེ་སྟོན་པ་སྔ་
མ་ཅིག དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཟག་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པས་ཟག་མེད་དེ།
ཟག་བའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་དྭོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཁ་ཅིག ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་འདས་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལམ་
བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ན་ཟག་མེད་དུ་
མ་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི། གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་དག་
འདུས་མ་བྱས་མྱང་འདས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་འདུས་མ་
བྱས་མང་པོ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་བཞག་

དུ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥་འདུས་མ་བྱས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རྟག་པ་དང་མ་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་དེ། བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱལ་བར་དམིགས་པ་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་ཅིང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པར་དམིགས་པ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད། ཁོ་ན་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ན། རྟག་མ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོར་རྟགས་འགོག་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ལ་སྟོབས། རྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཏེ། རྩོལ་པའི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་མེད་ན། ནམ་མཁའ་དེ་ཇི་འགའ་བར་འགྱུར། ཡོད་ན་རྩོལ་པའི་གོ་སར་རྩོལ་པ་གཞན་ཚུད་པར་ཐལ། དེ་ན་གོ་འབྱེད་ནམ་མཁའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩོལ་པས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩོལ་པའི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་ཡོད་དེ། མེད་ན་དེ་ན་རྩོལ་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱམ་ཟེ་ཞེག་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། གོ་ཌ་ཀ་མ། ས་ཅི་ལ་བརྟེན། བྱམ་ཟེ་ཆུ་ལ་བརྟེན་ཏོ།།

གོའུ་ཏ་མ། ཆུ་ཅི་ལ་བརྟེན། བྲམ་ཟེ་རླུང་ལ་བརྟེན་ཏོ། །གོའུ་ཏ་མ། རླུང་ཅི་ལ་བརྟེན། བྲམ་ཟེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །གོའུ་ཏ་མ་ནམ་མཁའ་ཅི་ལ་བརྟེན། བྲམ་ཟེ། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རྟེན་མེད་པ་སྣང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའོ།། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྐབས་འདིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཇས་སུ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རླུང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་ཇས་སུ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་བྱ་རྣམས་ཇས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཇས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼འདུས་བྱས།༽

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། གནས་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། དེར་བཅུ་གཉིས་ནང་གི་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དབང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། དེར་ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའི་གནས་བསྟན། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་བའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། ལས་དེ་ཡང་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བླངས་པ་ཡིན་ཞེས་

བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གནས་ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་སྟོན་
པའི་གནས་བསྟན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ལམ་དང་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱིས་སྤོང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ། གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་སྟོན་པའི་
གནས་བསྟན། དེར་སྨོས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་
བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། བསམ་གཟུགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་
བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་པོ་ཁམས་སྟོན་པའི་གནས་དེ་
འཆད་པ་ལ། འདུས་བྱས་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་
ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་ཞཤད་ནས་
འདུས་བྱས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་
གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
རྣམ་གྲངས། སྒྲ་ཞཤད་པ། ཕུང་པོ་ལྔ་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་དམིགས་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཕུང་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་ལྔ། འདུས་བྱས་དང་ཕུང་པོ་དོན་
གཅིག །ཕུང་པོ་དང་དངོས་པོ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དུས། གཏམ་གྱི་གཞི། ངེས་པར་འབྱུང་བཅས། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་དུས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུས་
བྱས་ཆོས་ཅན། དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོང་ཟིན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཟད་
པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏམ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་

ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་འཐོབ་པ་ལ། ཁྱོད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྐྱེན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས། ཞེས་རྗོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྐྱེན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པ་དག་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཏེ། རྐྱེན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་མི་རྟག་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །སེམས་ཙམ་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ།། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་སྨོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གོ་བ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ལ་གོ་བ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།༽

གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་དུས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། གང་དག་ཟག་བཅས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་ཡི་དོན། ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ། འཐབ་བཅས། སྡུག་བསྔལ། ཀུན་

འབྱུང་། འཇིག་རྟེན། ལུ་གནས། སྲིད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚོམས་ཅན། ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་རྒྱུ་ཉིར་ལེན་ལས་བྱུང་། དང་འབྲས་ཉིར་ལེན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་གི་ཀུན་སློང་དུ་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ⁅དང་གི་རྒྱུར་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་རབ་ལས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ་ཞེས་ན། རྟ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྟ་འི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཅན་འཐབ་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྲོད་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ཅིང་། གཉེན་པོས་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ལུ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་སྲིད་དུ་འཚོར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཕུང་གཉས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན། །ཚོས་གཞན་སྐྱེས་ཚུལ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་དངོས། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྐྲ་དོན། དགོས་པ་དང་བཅས་པ། དེ་དག་ངེས་པའི་ཕུང་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་བཤད་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟྲི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དུ་མ་སྡུད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཟུགས་ཕུང་སོགས་ལྔ། སྟྲིར་གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་རུང་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན་སྡུད་པ་དུ་མ་སྡུད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་སུ་རུང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ།

ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གོ །གཟུགས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཕུང་བེམ་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྔ། དོན་ལྔ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ཞེས་སྨོས་པས་ཡིད་དབང་གཅོད། དོན་ལྔ་ཞེས་སྨོས་པས་ཆོས་ཁམས་གཅོད། ཉིད་ཅེས་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་གིས་འདི་རྣམས་གང་རུང་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའོ། །འོ་ན། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། ཞེས་བཤད་ན། དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བར་དམིགས་པ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ནས། ལུས་ཀྱི་དེའི་བར་ལྔ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བར་དམིགས་པ། མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། མིག་

གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྱིལ་ལས། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གཟུགས་དང་བའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་ངག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་དུ། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཞི་དག་རྒྱུ་བྱས་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ་ཞེས་བསྟན་པ། དབྱི་ན། རེ་རེ་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རེ་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་ཤེས་པ་དེའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་པོ་དང་། གཉིད་འཐུག་པོ་འོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་དབང་པོ་ནི། དབང་རྟེན་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ། གོ་སྐོད་ཀྱི་འབྲུ་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། མིག གསལ་བྱེད། འཛིན་བྱེད། འཕྲིད་བྱེད། ལྟ་བ་སོགས་རྣམ་གྲངས། །རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་ཀྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟོ་གའི་བཙུས་མདུང་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། རྣ་བ། ཉན་པ། སྒྲ་འཛིན། ཉན་བྱེད་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ།། སྣའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་གྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཅངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ཐུར་དུ་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། སྣ། སྣོམ་བྱེད། དྲི་འཛིན་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་གྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟླ་གམ་དབུས་སྐྱ་རྩེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཐུད་པ། དེ་ཐུད་ན་སྐང་རྒྱས་རྒྱུན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོང་དཔོན་སའི་རྩ་ལག་གསུང་། ངོ་བོ་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། ལྕེ། སྐྱོང་བྱེད།

རོ་འཛིན་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། རེག་ན་འཇམ་
གྱི། པགས་པ་ལྟར་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཀང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཁྱབ་པར་གནས། དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་
མཆེད་སྣང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། ལུས་དབང་། རེག་བྱེད། ཀུན་ཏུ་རེག་བྱེད་
སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་སོ་
སོའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་སོ་སོའི་རྟེན་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ལྔ་སོ་སོར་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་
ལྔ་ཞེས་བཤད་ན། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། དོན་ལྔ་སོ་སོར་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི།
གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན།
གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གཟུགས་སུ་དམིགས་པ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྔར་
ཕྱེ་བའི་གཟུགས་ལྟ་བུ། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་བཅུ་
གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོམས་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས། །སྔོ་སེར་དཀར་དང་དམར་བ་དང་། །སྣང་མུན་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་། །རྡུལ་དང་ཁུག་
སྣ་ཉི་མ་དང་། །གྲིབ་མ་རིང་ཐུང་ལྷམ་པ་དང་། །ཟླུམ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། །ཕྱ་ལེ་ཕྱ་
ལེ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། །བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་
ཡན་ལག་ཁ་དོག་གོ །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་གི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། ཉི་ཤུ་རྩ་
ལྔར་གསུངས། །ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་ཡང་མུ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དབྱིབས་ཁོ་
ན་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་

མཆེད་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་། དམར་
པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྣང་བ་དང་། མུན་པ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་པོ་ལས་སོགས་པའི་ཕྱོགས་
ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མའོ། །ཞེས་གསུངས། ཉན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྔའི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག མཉན་བྱ། སྒྲའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དང་སྒྲའི་སྐྱེ་
མཆེད་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བའི་སྒྲ། མ་ཟིན་
པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
པའི་སྙན་པའི་སྒྲ། མི་སྙན་པའི་སྒྲ་དང་གཉིས། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྙན་མི་སྙན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུས་ཆོས་བཤད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུས་ཚིག་རྩུབ་
སྨྲ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཕེག་རྡོབ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཁུ་ཚུར་བརྡེག་པའི་སྒྲ་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ལའང་བཞི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྙན་མི་སྙན་གཉིས། སེམས་
ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་དེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྤྲུལ་པས་ཆོས་བཤད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
ནི། སྤྲུལ་པས་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྔའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི།
བྲག་རལ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར། སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་
བཏུས་ལས། སྒྲ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས། ལྕེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་སོགས་གོང་གི་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ། རོའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་རོ་དང་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་
དྲུག་ཡོད་དེ། མངར་སྐྱུར་གཉིས། ཚ་བ་ལན་ཚ་བ་གཉིས་ཁ་བ་བསྐ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྣ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཞེས་སོགས་དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྔའི་དྲི་དང་

དོན་གཅིག་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་མི་ཞིམ། མཉམ་མི་མཉམ་རྣམས་སྤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རོ་མེ་རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམས་བཞི། ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། དྲི་ལ་དྲུག དེ་རེ་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ལུས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཞེས་སོགས། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་སྡུའི་ནང་ཚན་གྱི་རེག་བྱ་དང་དོན་གཅིག དབྱི་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བ་བཞིའི་རེག་བྱ་བཞི། འབྱུང་འགྱུར་བཞིའི་རེག་བྱ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འཇམ་པའི། རླུབ་པའི། ལྕི་བའི། ཡང་བའི། གྲང་བའི། བཀྲེས་པའི། སྐོམ་པའི་རེག་བྱ་རྣམས་སྤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་སྡུ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ། སྒྲ་ལ་བརྒྱད། རོ་ལ་དྲུག དྲི་ལ་བཞི། རེག་བྱ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། ག

སྡུ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད་ཅེས་བཤད་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གང་སྣང་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྩོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཚོས་སྡུ་དང་སྡན་པའི་སྐོར་ནས་རང་ཀུན་ནས་སྟོང་པའི་སེམས་གཞན་གྱིས་ཇི་སྙ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་གཟུགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཚོས་ཅན།

ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྒྱུའི་ཁྱད་པར། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་གཡེངས་བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་གཟུགས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དེ་དག་སེམས་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྙོམས་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། །སེམས་མེད་པའི་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། མིག་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་དང་མི་དགེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་ལེགས་དང་དགེ་ལེགས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྗེས་འབྲེལ་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུན་ཏོ༔ ༔ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེའི་ཐོབ་པ་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་

དེ། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ། ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། དེའི་མིང་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་
དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའོ། །རྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སྔོམ་པ། སྔོམ་མིན། བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྔོམ་དང་སྔོམ་པ་མིན་པ་གཞན།
ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་གིས་
འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་དང་དུས་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། དེ་སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ངག་གི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་རང་དང་དུས་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཡི།
ས་གཞན་གྱི་འབྱུང་བ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ས་ཐ་དད་ཀྱི་སྲེད་པས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཟག་
མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི། རང་གི་ལུས་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་
བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་མི་
དགོས། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པས་འདིའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་
ཡང་མེད། ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་དེ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་བ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། བསགས་པར་གནས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། །ཟག་བཅས་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས། །རང་གིས་བྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས། ཤུ་བ་ཏ་ཡང་ཁོ་ན། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་འཐལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྐྱ་ལྷག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྔར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱངས་འབྱིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྣད་ཅིག་དང་པོ་ཚོམ་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོམ་ཅན། ཇས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་ཇས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ། ཁིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཚོམ་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དགོས་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཚོམ་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་ཡང་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། སེམས་གཡེངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་ཁ་ཐད་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་གོ་ནུས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་

པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་བྱ་དགོས་པ་ལས། མ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་ནས་རང་ལུགས་འཇོག་པ་ན། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། སྔར་གྱི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་སོང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྔོམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་དངོས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི། དུས་ཀྱི། རྒྱུའི། ངེས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

༼འབྱུང་བ་བཞི།༽

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་བཤད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཡིན། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་དེ་ཡང་ཡིན། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དེ་ཡང་ཡིན། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་མཚན་ཉིད། སྲ་བ་སོགས་བཞི་གས་ངོ་བོ་མཚོན། འཐས་པ་སོགས་བཞི་གས་བྱེད་

ལས་མཚོན་ཏེ། སས་ཐུབ་དུ་མི་ལྡང་བར་འཛིན་པར་བྱེད། ཆུས་སྡུད་པར་བྱེད། མེས་སྨིན། རླུང་གིས་ཆུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འཛིན་པ་ལས་སོགས་ལས་སུ་བྱའ། །སུ་ཞེར་དོ་ཤེར་གཡོབ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། འོན་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་འབས་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་ཆུ་ཆེ། རྒེན་པ་ལྷོས་པ་ཆེ། གནས་པ་ཐ་གུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱེ། རྒེན། གནས། རྟོན། འཕེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། །རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་ཅིང་། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆུང་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་དག་གོ་ཞེས་གསུངས། འོན་ས་དང་སའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ས་དཀར་པོ་སྔོ་བཞི་ཞེས་སོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་མེ་སོགས་ལ་ཡང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། རླུང་གི་ཚོགས་ནི་ཁམས་གཡོས་པའི་རེག་བྱ་ཞིང་། རླུང་གི་ཁ་དོག་སོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་ལ་རླུང་གིས་རེག་བྱ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་། སྔ་མ་གསུམ་དང་འདྲ་བར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་རླུང་དུ་བརྗོད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། ས་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

༼ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད།༽

འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབང་དོན་ལ་སོགས་དེ་དག་ལ། །ཞེས་སོགས། ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཞེས་བཤད་ན། ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་མྱོང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་སུ་མྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་དམིགས་པ། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤུངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག །དེ་རེ་རེ་ལ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡིད་བཅོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། བསྡུ་ན་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ལྔ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ཚོར་དང་། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག །སེམས་ཚོར་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མའམ་སྤུ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤུངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་པའི་དེ་སོགས་དྲུག་ཡོད། བསྡུ་ན། མཚན་མར་འཛིན་པ་

རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས། བཀུ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ། མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ངར་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་གཉན་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་དམིགས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས། རང་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གཅོ་ཐའི་རྣམ་རིག་ཏུ་དམིགས་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཅམས་གཞན་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཅམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་ཅམས་རྣམས་དོན་གཅིག ཡིད་ཅམས་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་བདུན་པ་ཡིད་ཅམས་ཞེས་བྱ་བ་བསྣན་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡིད་ཅམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་རང་རང་གི་དུས་ན་འདས་ཤིང་རང་གི་སྐྱ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞག་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཏིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀུང་དེ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས།

ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་འདུས། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དུ་འདུ་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཁམས་གཅིག་པུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞན་ཚོར་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་ཚོར་སོགས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།། ཞེས་ཟེར་ན། ཁམས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་པོ་དེ་ངོ་བོ་མིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པར་འདྲ་བས་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་པའི་ཚེ་མིག་གི་ཁམས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུས་རྟེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། འོ་ན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤུངས་དང་སྐྱེ་སྒོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུ་མ་སྤུངས་པས་ཕུང་པོ། སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད། རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་

པས་ཁམས་ཞེས་རྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན། ཕུང་པོ་ལྔ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོང་ཉིད་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཤད་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོང་པ་རྣམ་པ་གསུམ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོ་འབྱིང་རྟུལ་གསུམ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་གྱི་སྟོས་པ་མདོར་བསྡུས་དང་། འབྱིང་དང་། རྒྱས་པ་འདོད་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ། གཟུགས་ལ་རིལ་པོར་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། སེམས་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། དབང་ཉོན་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ། དེ་འབྱིང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། དབང་རྟུལ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་སྟེ། ཚོགས་གྱི་སྟོས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་འདོད་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ། བར་མ་འདོད་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། རྒྱས་པར་འདོད་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པར་དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཕུང་པོ་འོཐབས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། རྟོད་བའི་རྩ་བར་བྱུར་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞིའི་དོན་ནི། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འདུ་གཉིས་རྟོད་པའི་རྩ་བར་བྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཅོད་ཡེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཕུང་གི་རྟེས་སུ་ཆོར་ཕུང་རབས་པ་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་བྱི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་ཕུང་པོ་འོཐས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། འདོད་པ་ལ་སྲིད་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཧོར་ཇས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་རྟོད་བའི་ཕྱིར་

དང་། ལྟ་བ་ལ་ཆགས་སྡང་གི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཆགས་པས་སྒྲུབ། གཞན་ལུགས་ལ་སྡང་བས་སུན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེས། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ།། ཞེས་པ་དང་རྩོད་པ་མི་མངའ་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་མི་སྣང་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། །ལྟ་བའི་དྲ་བ་བཅོམ་གྱུར་པ། །དེས་ན་རྩོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། །རྩ་བ་མེད་པར་གང་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞག་ནས་ཕུང་པོ་མི་འཇོག་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་དོན་དུ་མ་སྤྱུངས་པ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་ཕུང་པོ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཆོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། འོ་ན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བའི་སྒོ་ནས་ངེས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ངེས་བའི་ཕྱིར། ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ངེས། ཁམས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་དེའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། དབང་པོའི་

ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྔ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ངེས་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་ཡུལ་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། ཡིད་དབང་དུས་གསུམ་གའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱིས་བསྟན་ནས་གཟུགས་ཅན་ལྔའི་ནང་ནས་དང་པོ་བཞི་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། ལུས་དབང་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱིས་སྟོན། དང་པོ་བཞིའི་ནང་ནས་མིག་སྣ་གཉིས་རང་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་བར་ཡུལ་འཛིན་པས་སྔར་བསྟན། སྣ་ལྕེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་ཕྱིས་བསྟན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིག་གིས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་སྔར་བསྟན། རྣ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཡུལ་ཉེ་བ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་ཁཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་ཁཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་སོ། །ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེས་ཆོས་མང་པོ་བསྡུས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆོས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལ་ལྔར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་ཞེས་ཁཤད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས་བའི་ངག་དོན་ནི།

ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚང་ན་རྣམ་པར་གཏགས་པར་སྣང་བའི་མིང་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུས་པར་བཞེད། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་ཚད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྣ་བ་ཁ་ཅིག ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ཟེར། དེའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་ཁྲི་ལྔ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ངང་ལུགས། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱར་འཐད་དེ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འཕྲད་རིག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་བསྡུས་དེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས་བརྒྱད་ཁྲི་ལྔ་ཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བརྒྱང་ཞིང་གཞིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་འོག་཰ལྔ་ཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྱི་བའི་བྱེད་པ་ན་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཆོས་ཕུང་གི་ཚོད་ཇི་ཙམ་ཞེག་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་བསྡུན་བཅོས་ཚོད་ཅེས་ཟེར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཉམ་རེ་ཡིན། ཞེས་པས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བསྐྱར་ནས། རང་ལུགས་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག ཤཱརིའི་བུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྡུན་བཅོས་དེ་ཆོས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་ལོངས། དེ་ལ་ཨོ་ལོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་ཅེས་ཟེར། ཁ་ཅིག རྫོད་བྱེད་ལ། ངེས་པ་མེད། བརྫོད་བྱ་ཕུང་པོ་སྟེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། བདེན་པ་བཞི་སོགས་དོན་ཉི་ཤི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་སྣ་ཚུས་ཆོས་ཕུང་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་བཞེས་ཀྱི་ཆོག་གསལ་ལས། ཆོགས་བཅད་སྟོང་གཞི་ཐམས་པ་ཐུན་མོང་ཞེས་ཟེར། ཐམས་པ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ

ཕུང་གི་ཚད་ལོངས་སྟེ། མདོ་དག་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ལྔ་སྟོང་གིས་ཁུར་བར་བྱ་བའི་གླེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དྲིན་ལན་བསབ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྡེ་སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དྲུག་ཁྲི་སྙེད་ཁ་ཏོན་ཤེས། ཞེས་གསུངས། ཚིག་རེ་རེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་གཉིས་ལ་ཚིགས་བཅད་རེ་འམ། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པར་རེ་འཇོག བོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་སྟེ། ཆོག་པར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རེ་ལ་ཚིགས་བཅད་རེའམ་ཤོ་ལོ་ཀར་བརྩིས་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཚད་ལོངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཟད་པར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད། ས་ཁམས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲའི་དོན་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལྔར་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གང་སྙམ་ན། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། བུ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། བུ་ག་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན། དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྣང་བ་དང་། མཚན་མོ་མུན་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར། ལོ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ལ་མ་རུངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱན་ནམ་མཁའ། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ། བུ་ག་ནམ་མཁའ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་སྔོན་པོའོ། །སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཁའི་བུ་ག་འམ། ཁམས་སོ་སོ་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་ལྟ་བུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྟོན་པ་ལ། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། སྤྱིར་གཙོ་བོའི་སེམས་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་བཅོམ་པར་བྱེད། ཁྱོད་སྲིད་པ་གསོ་བ་འམ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། གྲོགས་ལ་ལྟོས་པའི། །རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྟོས་པའི། མོང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི། སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི། བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི། རབ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པ། དང་པོ་ལ་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན། གཉིས་པ་གྲོགས་ལ་ལྟོས་བའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི། དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི། ཟིན་མ་

ཟེན་ཀྱི། འབྲུང་བ་འབྲུང་འབྱུར་གྱི། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི། གཅོད་བྱེད་གཅད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཏེ་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། སྲིག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། ।ཞེས་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། ।གསུམ་པ་ལ། བྱང་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། བཏགས་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི། ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། ।ཅེས་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། ।བཞི་པ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞིས་ཡོད་དེ། ནང་གི་བཟུ་གཞིས་གཟུགས་ལ་སོགས། ।ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ལྟས་བསྟན་ཏོ།། ལྟ་བ་ལ། མཐོང་སྤང་། སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། བཟུའི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། ।ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། ।གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བཟུ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་སྟེ། བཅོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་སྒོམ་སྤང་གིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གའི་ཚ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཐ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་མཐོང་སྤང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་རྣམས་སྒོམ་སྤང་། ཟག་མེད་རྣམས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ལ། ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། རྟེན་གྱི་ཡུལ་ངེས་པ། དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཛིག་ཚུལ། དབང་པོ་ལྟ་ལ་རང་མིང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཡུལ་དབང་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚུངས་པ་རྟོག་དང་དྲུག་ཡོད། དང་པོ་ལྟ། མིག་དང་ཚེས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། ।ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དྲུག་པ་ནི། འོན་ལུས་རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་མིག་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ན། ལུས་རྟེན་དེ་དང་། མིག་དབང་སོགས་དེ་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་དེ་དང་། དེ་རྣམས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གང་ཞེ་

ན།ཿ དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་སས་བསྟུས་པའི་མིག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་སའི་ལུས་ལ་རང་སའི་མིག་དབང་དང་། འོག་སའི་ལུས་ལ་གོང་སའི་མིག་བརྟེན་པ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྱུར་སྟེ། དཔེར་ན། འདོད་པའི་ལས་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་དབང་པོ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོག་སའི་མིག་གིས་སོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རྟོང་བའི་ཕྱིར། རང་སའི་མིག་གིས་རང་སའི་གཟུགས་དང་གོང་སའི་མིག་གིས་འོག་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཤུགས་ལ་གྱུར་སྟེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་གིས་འོག་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོག་སའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གོང་སའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་མཆོག་གི་རྟེན་དུ་མི་རྟོང་བའི་ཕྱིར། རང་སའི་མིག་གིས་བདག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་སའི་མིག་དང་གོང་སའི་མིག་གིས་བདག་ཏུ་བྱས་པའི་འོག་སའི་མིག་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྱུར་སྟེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པའི་མིག་དབང་གིས་དང་པོའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་དང་པོའི་སས་བསྟུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ནི་གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་དང་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་ཁཐད་པ་དང་མི་འཐལ་ཏེ། དང་པོའི་

མིག་ཤེས་དམན་ཡང་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་མཆོག་ལ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་མི་ཕལ་བས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་སྟོངས་ཚུན་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་རྟེན་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ས་དང་། གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་འདོད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་ས་ས་བསྟུས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའང་མིག་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བས་གང་མའི་སྒྲ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲ། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་འདོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། ཡུལ། རྣམ་ཤེས་རྟེན། ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་རང་དང་དང་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་ཡུལ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རེག་བྱ་ས་མཚུངས་པས་ཁྱབ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་རེག་བྱ་ས་མཚུངས་པའང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ཤེས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལུས་རྟེན་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པའང་སྲིད། མི་མཚུངས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྟག་མི་རྟག་གི་ཁྱད་པར། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་སྐྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གནས་དང་ཡིད་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཞཱད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅེས་
བྱ་བ་ལས་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་སྟོན་པའི་
གནས་བཞུགས་སོ། །

༼དབང་པོ།༽

གཉིས་པ་དབང་པོ་སྟོན་པའི་གནས་ཞཱད་པ་ལ། དབང་པོའི་རྣམ་གཞག འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ་ཞཱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་རང་བཞིན། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། རྙེད་གཏོང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ། དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅུ་གཉིས་ནང་གི་ཞཱད་དབང་པོ། །ཞེས་ཞཱད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་བྱ། དབང་པོ་སོ་སོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྙམ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ།། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞི་གསུངས། རང་ལན་སྟོན་པ་ལ་རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཅུ་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངེས་ཚིག གང་གིས་གང་ལ་དབང་བྱེད་པ། གཞུང་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་ཞཱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་སྲོག་གི་དབང་པོ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་

ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲ་ལས་དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཨིན་དྲ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་ཨིཏྟྲ་ཨྱི་ཤྭར་ཞེས་པ་དབང་ནི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའོ་ཞེས་བསྒྱུར་བས། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ན་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། དབང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གོ ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔས་སོ་སོར་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྟེན་མཛེས་པར་བྱེད། ལུས་སྲུང་བར་བྱེད། རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པར་སྐྱེད་བར་བྱེད། རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་ཡོ་བ་དང་། རྣ་བ་འོན་པ་སོགས་ཡིན་ན། ལུས་རྟེན་མི་མཛེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་རྣ་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ན་སྤོང་། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་སྤང་པས་ལུས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གིས་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ནས། ལུས་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ངོ་། ཐོས་སོ། མནམ་མོ། མྱོང་ངོ། རེག་གོ ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྔ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། སྲོག ཕོ་མོའི་དབང་པོ་བཞི་ལས་སོ་སོར་ནས་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། ཡིད་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད། སྲོག་གི་དབང་པོས། རིས་མཐུན་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་རིས་མཐུན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད། ཕོ་མོའི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བར་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར། ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར། དེ་

ནས་མ་ཤི་བར་དུ་རིས་མཐུན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕོ་ནི་དབྱིབས་ཚར། ནུ་མ་ཆུང་། སྐད་མཐོ། །བསམ་པ་བུད་མེད་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཡིན། མོ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ལོ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་མ་རུངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། དེ་དང་དེས་ཕྱི་མ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཞེ་སྡང་། བཏང་སྙོམས་ལས་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་ནི་རྣམ་བྱང་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། དད་སོགས་ལྔས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་དེ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལྔ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྔས་རང་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད། ཡིད་དབང་གིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་སུ་དམིགས་པ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་འཇོག་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། འདོད་ལྷ་གོང་མ་བཞི་སོགས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་། ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྐད་གདངས་དབང་པོའི་བྱ་བྱག་གིས། །དེ་ནི་སྦྲ་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། མོ་ཚངས་པ་བྱེད་པ་ནི་གནས་མེད་ལ། །ཕོ་ནི་གནས་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནི་ཕོའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཙམ་མོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་དེ་དག་ཕོ་ཞེས་བྱ། ག་ལས་འབྱུང་མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་སྐབས་མེད་དེ་གནས་མེད་དོ། །ཕོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ཕོའི་ངོ་བོ་གཞན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཕོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་དོ་། །ཞེས་གསུངས། ཕོའི་གནས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཕོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས། སྲོག་གི་དབང་པོ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་རིགས་མཐུན་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བྱང་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྟོང་ཐ་ལ་དབང་བྱེད། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྒོམ་སྤང་སྟོང་ཐ་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོས་ལྡག་མེད་རྣོང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བའི་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གོང་ནས་གོང་དུ་རྣོང་འདས་ཐོབ། །རོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲོས་ན་བདེ་ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་དབང་པོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉི་། དབང་པོ་ལ་ཉིར་གཉིས་སུ་བྱེད་མ་ངེས་པར་ཐལ། ངག་གིས་སྨྲ་བ་ལ་དབང་བྱེད།

ལག་པས་འདེག་འཛོག་ལ་དབང་བྱེད། ཤང་པས་འགྲོ་འོང་ལ་དབང་བྱེད། འཕོངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་འདོམས་ཀྱི་དབང་པོས་ཆཱཏ་ལྷོ་འདོར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་མ་བྱང་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། རང་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། དབང་པོ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དང་པོ་བཅུ་བཞི། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱི་མ་བརྒྱད་དུ་བྱངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ། འཁོར་བར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ། །འཁོར་བའི་རྣམ་སྨིན་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། རྣམ་བྱང་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། །རྣམ་བྱང་དུ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། །རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བའི་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་བའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་བཤད་ཟིན། འདིར་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །ཞེས་སོགས་ཁོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་བྱུང་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་དབང་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། ཕྱིའི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག་དབྱེ་ན། ལུས་ཚོར་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད། ལུས་ཚོར་ཡང་ཡིན་སིམ་པར་མྱོང་

བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཚོར་བ་ལ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དོན་གཅིག ལུས་ཚོར་ཡང་ཡིན། གདུང་བར་མྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཚོར་བ་ལ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དོན་གཅིག དེ་ཡང་ཡིན་སེམས་གདུང་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་མྱོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚོར་བ་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་སེམས་ཚོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། ནང་གི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་སེམས་ཚོར་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ། སིམ་པར་མྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གདུང་བར་མྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་གདུང་གང་རུང་ཡིན་པར་མྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དོན་གཅིག ཚོར་བ་ལ་བདེ་བའི་དབང་པོ། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ལྔ་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ། སྤྱིར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་མི་འགལ་ཏེ། ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་དགོས། ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ན་སེམས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་པས་མི་གནོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དེ། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དྲག་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་བྲལ་

བའི་སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བར་མྱོང་
བའི་ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ། སིམ་པར་མྱོང་པའི་ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་
ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སེམས་ཚོར་
བདེ་བའི་དབང་པོ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཡིད་
བདེའི་དབང་པོ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བས་མྱོང་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་
དབང་པོ། སིམ་གདུང་གཉིས་ཀྱི་བར་མར་མྱོང་བའི་ཚོར་བ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་
པོ། ལུས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་དང་། སེམས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཀ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་
འདྲེན་བའི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་དབང་
གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་བྱང་གི་
དབང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགུ །གསུམ་ཡིན། ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོམ་བྱུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་
གྱུར་བའི་ལམ་བདེན་དུ་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་
ཡོད། མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
དབང་པོར་དམིགས་པ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལ་
ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོར་དམིགས་
པ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་

རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོར་དམིགས་པ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་
དབང་། བདེ་དབང་། ཡིད་བདེ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་དགུ་
རེ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་
དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་
ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཚམས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ན་
ཡོད། གསུམ་པ་མི་སློབ་ལམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཞར་བྱུང་འཇིག་རྟེན་བའི་རྣམ་
བྱང་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་བྱུང་ཐོབ་བཞིན་བའི་དབང་
པོར་དམིགས་པ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དད་པའི་དབང་
པོ། དྲན་བའི་དབང་པོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔ། འདི་ལྔ་གང་རུང་ལ་ཐར་ལམ་གྱིས་ཁྱབ། དད་སོགས་ལྔ་གང་རུང་ལ་
དེས་མ་ཁྱབ་བོ། །ས་མཚམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་
ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ། མི་སློབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དོན་གཅིག གསུམ་པ་དབང་
པོའི་རབ་དབྱེ་ལ་གྲོགས་ལ་ལྟོས་བའི་རབ་དབྱེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྟོས་བའི། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི།
སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད་ཅེས་པ་

ནས། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་དབང་པོའི་རྙེད་གཏོང་ནི། འདོད་པ་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྔ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ལྔ་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་པ་ནི། འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དུ་ལ་རྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཐོབ། །ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཐོག་མ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཐ་མ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སོ་སོར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་རེས་ཐོབ་སྟེ། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། །མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་སྙོམས་གསུམ་གང་རུང་གཅིག སྒོམ་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ། དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་སྔར་བཤད་པ་དེ་འདྲ་བའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ཅན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། སྔོན་ཞི་

གནས་ཁས་ཆེར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། །ཞི་རབས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། བདུན་གྱིས་ཐོབ། སྟོན་ལྟག་མཐོང་ཁས་ཆེར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་བྱར་པའི་དད་སོགས་ལྔ། ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐོད་རྒལ་འབའ་ཞིག་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཟགས་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་རེས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟང་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་དང་། དགུ་པ་སྣང་མ་སྣང་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བའི། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན། སེམས་ཚོར་བའི་བའི་དབང་པོ། ཡང་མི་འདྲ་པའི་ཁྱད་པར། ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་པའི་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞེས་སྟོན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པོ་གང་རུང་ཞེས་སྟོན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བའི་ཕྱིར། ཐོད་རྒལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་དབང་པོ་དུ་ཞེག་གིས་ཐོབ་ཅེ་ན། སྟེང་པ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་དང་འགལ་སྟམ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དགུས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཐོབ་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་དགུ་བཅོམ་པ་དབང་ཀྱལ་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཉམས་ནས་སོང་ཚུར་པའི་ཚེ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་དེ་དགུ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་པོར་ཉོར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ།

དེ་ནས་ཉམས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཡིད་བདེ་བསྣན་ནས་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ཡང་ཉམས་ཏེ་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལན་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་ན། སེམས་ཚོར་བདེ་བ་བསྣན་ནས་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་ལ། ངེས་ལྡན། སྲིད་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གསུམ། བཞི། ལྔ། བདུན། བཅུ་གཅིག བཅུ་གསུམ་ལྡན་ཏེ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ལྡན་ལ་ཉུང་ལྡན་མང་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མང་པོར་ལྡན་ལ་བཅུ་དགུ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས།

༼གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ།༽

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཤང་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྔར་འདུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི། སེམས་ཀྱི་གཞི། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་ནང་ནས་འདུས་མ་བྱས་ལ་ཆོས་གང་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་པ་མེད། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ།

རྟུལ་ལ་ཛྲས་ཀྱི་རྟུལ་དང་། བསགས་པའི་རྟུལ་གཉིས་ལས། ཛྲས་རྟུལ་ཕྲ་བ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན། འདི་དང་རང་གི་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་རང་དང་ཐ་དད་པའི་རྟུལ་གཞན་གང་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་ཛྲས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཾ་མེད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བྱུང་འདུག་སྙམ་ཡང་དཔྱད་ཿ རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡན་གར་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་རང་གི་མཚན་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔར་འདོད་ཀྱི་ཛྲས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ཡན་ཆད་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་ལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་འདུས་པའི་གོང་བུ་འདི་རགས་པ་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པས་ རགས་པ་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་མི་འགལ། རྟུལ་ཕྲན་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་འགལ་ཏེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ། རྟུལ་ཕྲན་ཡིན། རྟུལ་ཕྲ་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་དང་རྟུལ་ཕྲན་ཡང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཛྲས་རྟུལ་རྣམས་ཛྲས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རང་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་དང་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་བསྣན་པས་དགུ་མིག་སོགས་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་བསྣན་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲི་རོ་མེད་པས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསགས་རྟུལ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཕྲ་རབ་རྟུལ་ཛྲས་དྲུག ལུས་དབང་ལྡན་ལ་ཛྲས་བདུན་ཏེ། །དབང་པོ་གཞན་ལྡན་ཛྲས་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྟུལ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟུལ་མེད་བར་ཐལ། ཛྲས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་དང་

མི་ལྡན་པས་ཁྱབ། འདོད་པའི་བསགས་རྡུལ་ཡིན་ན་ཇས་བརྒྱད་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྡུལ་ཡིན་ན་བསགས་རྡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྡུལ་རེ་རེ་བ་དང་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་རེ་རེ་བ་ཇས་རྡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བསགས་རྡུལ་རྣམས་ཇས་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོའི་རྡུལ་མེད་ཅིང་། སྒྲའི་རྡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་༼འདི་འདོན་ཁམས་ན་དབང་རྡུལ་དང་སྒྲ་རྡུལ་མེད་པའི་བསགས་རྡུལ་རྣམས་ཇས་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདོད་པ་ན་དབང་རྡུལ་དང་སྒྲ་རྡུལ་མེད་པའི་དོན་མིན༽

༼གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ།༽

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྷན་ཅིག ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་རིག་ཏུ་དམིགས་པ། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས། བྱེད་ལས་རྫོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ་དེ། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། སེམས་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། སེམས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། སེམས་བྱུང་ལ་དབྱེ་ན། སྡེ་ཚན་དུ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་། སྡེ་ཚན་དུ་མ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་། དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་མང་རྣམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་དང་སེམས་པ་

འདུ་ཤེས་དག །འདུན་དང་རེག་དང་བློ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་གསུངས། །བཅུ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་ན་ཁོའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། བཅུ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྨོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྨུགས་དང་རྒོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། དྲུག་པོ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཞིན། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྲོ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྲག་དོག་ཚིག་འཆལ་སེར་སྣ་དང་། །སྒྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། བཅུ་པོ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཆུང་། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་། རྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་སྟེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་ན་དེའི་འཁོར་དུ་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་མཚུང་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། སྒོམ་སྤངས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་འཁོར་

དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་
བཅུ། འདོད་སེམས་ཡིན་པས་རྩུབ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ། ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
དཔྱོད་པ་འབྱུང་བས་ཁྱབ། སྐབས་ལ་ལར་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་བསྣན་པས་ཉི་ཤུ་འབྱུང་
བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ། བཞི་པོ་གང་རུང་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་འདྲེས་པའི་རིག་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན།
རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། ཉོན་
མོངས་པའི་ས་མང་དྲུག་མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས། སྔར་བཞིན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གསུམ་པོ་གང་རུང་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའང་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ། འདོད་ཆགས།
ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་
ན། རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉི་
ཤུའི་སྟེང་དུ་རང་བསྣན་བས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་སོགས་བཅུ་
དང་། འགྱོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་
སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་
མང་བཅུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དྲུག རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་
པའི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གྱི་འཁོར་དུ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་
བཅུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཡིན་
ན་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་
ཀྱི་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་

གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྩིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དཔྱོད་པ་མེད་པས་ཁྱབ་བོ། གཉིས་པ་སྔེ་ཚན་དུ་མ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ།། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། །སེམས་སེམས་བྱུང་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི།། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེས་ན་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་སྔ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་སྟེ། །ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པའང་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྔ་ཕྱི་མི་འབྱུང་སྟེ། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སྔེ་ཚན་དུ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། ལྔ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་སོགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་གླེང་ན། དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི།། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། དགེ་མི་དགེ་འབྱེད་པས་ན་སེམས། ཡུལ་དུ་མ་ཤེས་པས་ན་ཡིད། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །བག་ཆགས་སོགས་པས་ན་སེམས། རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིད། བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡང་རིང་དུ་འགྲོ་བས་

ཡིད། སྟོན་དུ་འགྱོ་བས་ན་སེམས། ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག ཅེས་ཟེར། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། མ་འོངས་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སེམས། ད་ལྟ་བའི་ཚོགས་དྲུག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ། འདས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ལ། ཡིད་ཅེས་དང་། ཡང་གདུལ་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་སྟོན་པས་ན། སེམས་ཀྱི་ཁམས། སྐྱེ་མཆེད་སྟོན་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཕུང་པོ་སྟོན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱེད་པ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལ། །བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་མ་ཁས་པ་ཀུན་མོས་གསུང་། སྟྲིན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཉོན་ཡིད། རྣམ་ཤེས་འཇུག་ཤེས་སྤུ་བྱར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྤྲུགཔོ་བཀོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་བསྐར་ཚོགས་དེ། །མ་ཁའ་ལ་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྡན་ཅིག་གནས། །ཞེས་དང་སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ངར་སེམས་བདག་ཉིད་ཡིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཡུལ་ལ་འཇིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཟེག་བསྡུས་བཤད་སྒྲུབ་ལས།། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ། །ངར་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་འདོད། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེ་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་ཟེར། རང་ལུགས་ལ། །གཙོ་བོའི་སེམས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྟོང་དཔོན་དབྱིག་བཟེས་ཀྱིས། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་རྣམས། །རྣམ་གྲངས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག ཞེས་གསུངས། སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན། དམིགས་

པ། རྣམ་པ། དུས། ཇས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་
སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་བྱུང་དང་།
རྟེན་དང་དམིགས་པ་རྣམས་བཅས་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཞེས་
སོགས་དང་། རྣམ་པ་གང་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི། རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་
པས་རྣམ་པ་ལྔ་པོ། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། །དུས་དང་། ཇས་
མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཇས་མཚུངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སེམས་
གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། འདིས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་
དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ནང་ཕན་ཚུན་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན།
ཁམས་གསུམ་གང་གི་སས་བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་ཡོད་སྙམ་ན། སྡེ་ཚན་དུ་ངེས་
པའི་སེམས་བྱུང་དང་པོ་གསུམ་རྒྱགས་པ། སྡེ་ཚན་དུ་མ་ངེས་པའི་ཆགས་པ། ང་རྒྱལ།
ཐེ་ཚོམ་རྣམས། ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྡུས། གཡོ་སྒྱུ་རྟོག་དཔྱོད་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་
ན་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གང་རུང་གི་སས་བསྡུས་ཡིན་པས་ཁྱབ། སེམས་
བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཀ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡོད།
གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་
མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས། ཡིད་དབང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དམིགས་པ་
རྣམ་པ་དུས་ཇས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད།༽

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། འཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་ལྔའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་ཡིན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ། མ་ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་བཞི། ཚོགས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དེར་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ༔ དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལྟ་བུ་ཡང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་སོགས་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་སྡུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་བཤད་པ། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ། སྙོམ་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ། སྲོག་བཤད། མཚན་ཉིད་བཞི་བཤད། ཚོགས་གསུམ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ལ། ཐོབ་པ་བཤད་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ༔ དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས། དང་པོ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་གང་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱས་ཡོད་དུ་དམིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཐོབ་པ། རྙེད་པ། ལྡན་པ་སོགས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ཐོབ་པ་ལ་དབྱེ་

ན་གསར་དུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས། རྟེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གསར་དུརྟེན་པ། ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་གཉིས། ལྡན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཉམས་པ་ལས་ལྡན་པ། ཐོབ་ནས་ལྡན་པའི་ལྡན་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། ཐོབ་པ་ཇས་ཡོད་དུ་ཟཝད་པ། ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ། ཐོབ་བྱའི་ཚེས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཟཝད་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་མ་བསྡུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། སྨོན་མི་སྨོན་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐང་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར། དམིགས་བསལ་བཟཝད་པ་དང་དབྱུ་དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཐོབ་པ་ལ་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། མི་སྨོན་པའི་ཚེས་བཅུ་སོ་སོར་བསྐྱེད་ཅིང་ཐོབ་ལ། ཀུན་ཏུ་ལྡན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པའི་དབུ་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་བྱང་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཞེད། སྨོན་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ། འཕོར་འོས་སྐྱེར་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕོར་འོས་སྐྱེར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སོ། ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐོབ་པ་ལ་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ན། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད། ཐོབ་པ་དེ་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་དང་ཡང་ཇས་ཐ་དད། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཡང་ཇས་ཐ་དད། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་དེ་དང་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་

པར་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྣང་བྱའི་ཁལ་སྟོམ་པའི་ལན་ཐག་དེ། ལྟན་བྱ་ཁལ་ལས་ཀྱང་ཕྱས་ཐ་དད། ལྟན་ཡུལ་སྣང་བྱ་ལས་ཀྱང་ཕྱས་ཐ་དད། སྣང་བྱ་ལ་ཁལ་བཀལ་ཚད་སྣང་བྱ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པས། མཐོང་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་ལྟན་པར་བྱེད། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ། མཐོང་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་བཀྲིས་ཀ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་ལྟན་པར་བྱེད། གསུམ་པོ་ནང་ཚན་ཚུན་ཡང་ཕྱས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐོབ་པ་གང་དང་གང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་པ། དང་པོ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལས་རྒྱུད་གཞན་པ་གཅིག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་ལྟ་པོ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འོག་མ་འོག་མའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི། སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་པ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་དཀྱིས་བསྟས་པ་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདས་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་འདས་མ་འོངས་དང་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།

འདས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་ཐོབ་བྱ་སོ་ཐར་གྱིས་སྡོམ་པ་སྔར་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པ་དེ། དེའི་ཕྱིས་བྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། ཁྱུ་མཆོག་ལྟར་སྔོན་ལ་
ལྡང་བའི་ཐོབ་པ་ཟེར། གཉིས་པ་ལ། ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་ཟེར། གསུམ་པ་ལ་
བ་ཕྱིར་བེའུ་འབྲང་བ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་ཟེར། དེ་སྐད་དུ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ།
།ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ནི། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དགེ་བ། མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ།
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །ཞེས་
གསུངས། དྲུག་པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་
ཁམས་སུ་གཏོགས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གཞན་གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་ཏེ། །རང་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་
ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཤེས་གསུངས། བདུན་པ་ནི། སློབ་
པའི་ཐོབ་པ་སློབ་པ། མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་གྱི་གསུམ།། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་ནི།
མཐོང་སྤང་གི་ཐོབ་པ་མཐོང་སྤང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་
པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དགུ་
པ་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁྱབ་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའི། རང་གི་སྔ་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར།
མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོབ་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་དང་
རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། སྤྲུལ་སེམས་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་
བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ། །མངོན་ཤེས་སྤྲུལ་པ་མ་གཏོགས་པར། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་རྙེད་པ་ལྡན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་སྟོན་པ་ནི། མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིགས་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མ་ཐོབ་པ། མ་རྟེད་པ། མི་ལྡན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མ་ཐོབ་མ་རྟེད་མི་ལྡན་པ་ཞེས་སྨྲས་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྟེད་པའི་མ་ཐོབ་པ་མ་རྟེད་པའི་མ་ཐོབ་པ། མི་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། མ་ཐོབ་པ་ནི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞེས་གཅིག་ཏོས་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཚད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་སྣང་སའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་གཅིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་གཅིག་ཡོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་བ་ཞེད་དེ། དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཚུང་ཡང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གེགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་གེགས། དེས་ཁམས་གཞན་པའང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཚོགས་གེགས་དང་བྱེ་མེད་ཀྱིའང་། །ཞེས་གསུངས། ཚོ་སྐྱེ་ལ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཚོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚོ་ཚོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། མ་ཐོབ་པའི་ངོ་

བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་ཞཤད་པ་
ནི། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
དྭོགས་པར་གཅོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱས་ཀྱང་
ཡིན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་ཕྱས་ཡོད་དུ་དམིགས་པ། སྐལ་
མཉམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། གཡོ་པར་རང་བཞིན་མཚུངས་
གྱུར་ཅིང་། །བསམ་པ་གུས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གི་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི།
།དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་
མཉམ་དང་ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་དུ་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་འམ། མི་འམ། དགེ་ཚུལ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱས་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐལ་མཉམ་ཕྱས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་སྒྲ་བློ་དོན་མཐུན་པར་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་ལུ་སོགས་ལའང་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཕྱས་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྒྲ་བློ་དོན་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། བརྒྱ་ལ་
གལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། མིར་སྐྱེས་པའི་འདུ་བྱེད་
འདྲ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བསྟན་པ་ནི།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷར་དམིགས་པ། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་བའི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་ལྔ་བརྒྱ་ཡིན་ལ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་
ངེས་ཏེ་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་དུས་མ་ཡིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་ཅིང་། གདགས་པ་ལས་ཀྱང་།
འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་མཐའ་ནི་བསྐལ་པ་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། བར་མ་དོར་འཆི་བ་

ནི་ཡོད་དོ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་རྒྱུད་ལ་འདུ་ཤེས་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡིད་དབང་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཆེན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ། །

ཞེས་གསུངས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷར་སྐྱེ་བ་བཞིན། །བཞི་པ་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག །དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག །ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱས་ཡོད་ཀྱང་ཡིན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དུ་དམིགས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྙོམས་འཇུག་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བཅས་འགོག་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་ཕྱས་ཡོད་ཡིན་པ། སའི་ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་པ། ཡིད་དམ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དག་པ་ཡིན་པ། མྱོང་གྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེས་གནས་མྱོང་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་

པར་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཞེས་
སོགས་ཤང་པ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ། རང་གི་དགག་གཞིར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་
དགག་བྱར་གྱུར་བའི་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཀྱང་
ཡིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་ཛས་ཡོད་དུ་
དམིགས་པ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྙོམས་འཇུག་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་
ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། རང་གི་དགག་གཞིར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བཅས་བཀག་པ། ཡིད་
དམ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཞུགས་པ། སའི་
ཁྱད་པར་སྲིད་རྩེའི་སར་གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ། ངོ་
བོའི་ཁྱད་པར་དགེ་བ་ཡིན་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་འགོག་སྙོམས།
ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱང་འགྱུར་གྱི་འགོག་སྙོམས། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་འགོག་
སྙོམས་དང་གསུམ་ཡོད། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཕལ་ཆེར་སྦྱོར་བ་འབད་རྩོལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེར་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པའི་འགོག་སྙོམས་བྱང་ཆུབ་
པ་ན་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་
སྙོམས་དེ་འཕགས་ལམ་གྱིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ། སུམ་བཅུ་རྩ་བཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་
སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་བཞག་ཏུ་
ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། འགོག་སྙོམས་ཕལ་

ཆེར་མིའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུབྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གསལ། འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆེར་སྣོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟེམས་གསར་དུ་མངོན་དུབྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྲོག་བཅད་པ་ནི། སྲོག་ནི་ཆོ་ཡིན་དོད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་སོ། དང་པོ་ནི། ཕུང་པའི་རིགས་མཐུན་ལྡན་ཅིག་ཤུ་ཀ་གནས་པ་ལ་ལྡག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོ་ཡིན་པར་དམིགས་པ། སྲོག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ། ཀུན་བཏུས་ལས། །སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེའོ།། ཞེས་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དུས་ངེས་པ་ལ་ཆོ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མངོན་པ་གོང་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག ཤེས་པར་གྱུར་པའི་སྲོག ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དམ་དབུགས་ལྟ་བུ་སྟེ། སྲོག་བཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐུ་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྲོག་རྒྱུན་བཅད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་སྲོག་དབང་རྒྱུད་ལྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་ཡིད་གཉིས་ངེས་ལྟན་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྲོག་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་ཞི་བ་ཉམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་ན་ཚོས་སྨིན་མའི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཚེ་ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། བོར་ནས་དེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཅིང་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན། སྲོག་

ཚེ་དྲོད་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཚེ་ལུས་འདི་བོར་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་ལུས་འདི་དོར་བ་སྟེ། ཞིང་བཞིན་ཚོར་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཚེ་དང་དྲོད་རྣམས་ལྡོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྐྱོན་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས། སྔོན་གྱི་ལས་ཚེའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་ཚེ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། རང་ལན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཚེ་ནི་དྲོད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སྲོག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །དྲུག་པ་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟོན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ། སྐྱེ་བ། རྒ་བ། གནས་པ། མི་རྟག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལྟ་བུ་འདུས་བྱས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བུམ་པ་མཚན་གཞི། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་མཚོན། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་རྒ་བ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་མཚོན་དུ་རུང་ཞིང་། ཁྱོད་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། ཁྱོད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་མི་སྦྱོར་ཏེ། ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད། རྒ་བས་བཀྲི་བར་བྱེད། གནས་པས་གནས་པར་བྱེད། མི་རྟག་པས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་

ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན། འཇིག་པར་ཡང་མངོན། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མངོན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས། མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གནས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གནས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གནས་པ་ཡང་སྟོན། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྨྲེལ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཆགས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། ཞེས་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། འདུས་བྱས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཚོས་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་འཐུག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་དང་། རང་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒ་བ་སོགས་གསུམ་སྟེ་བཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་དུས་ཐུ་བར་འཇིན་པར་བྱེད། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒ་བའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་པུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒ་བས་རང་མ་གཏོགས་པར་བརྒྱད་ཆིངས་པར་བྱེད། རྒ་བའི་རྒ་བས་རྒ་བའི་རྒ་གཅིག་བུ་ཆིངས་པར་བྱེད། གནས་པས་རང་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་དེ་ཐུན་དུ་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་རང་མ་གཏོགས་པར་བརྒྱད་འདས་པར་སྟོན་པར་བྱེད། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པས་རྒ་བའི་མི་རྟག་པ། གཅིག་པུར་འདས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཤེས་ཚོགས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་

རྒྱུད་བྱ་རྣམས་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཚོགས་གསུམ་འཕགས་པའི། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབས་སུ། ཚོགས་གསུམ་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཤེས་ཏེ། མིང་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་དུམ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་མིང་གི་ཚོགས། ཆོག་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་དུམ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་ཆོག་གི་ཚོགས། ཡི་གེ་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་དུམ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་སྦྱན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་རྟེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་ཁྱབ་སྟེ། སྨོད་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྲས་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་མིང་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་རྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་གེ་ནི་མིང་ཆོག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཡིད་ཡུལ་ན་སྣང་བའི་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་འཇུག་བསྡུ་བ་ནི། འདོད་དང་གཟུགས་གཉིས་སེམས་ཅན་སྟོན། ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་དུག་གི་སྒབས་སུ་ཚོགས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་སུ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དུ་མ་གཉིས་ཏེ། དེ་ན་སྒྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ། ཆུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ། མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདོད་དང་གཟུགས་གཉིས་སེམས་ཅན་སྟོན། །ཆུ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྐ་མ་ཉམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་ཆུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྔར་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཆུ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་སྨིན་ལས་བྱུང་བཞང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ་རྟག་པར་སྨིན་པ་འང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་རྟག་ཏུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྟག་པ་

གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་གསུངས། གོང་དུ་ཞཤད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྙོམས་འཇུག་དང་། །མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་པ། ཞེས་གསུངས།

༼རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ།༽

གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་གསུམ་ཞཤད་པ་ལ། རྒྱུ་ཞཤད་པ། འབྲས་བུ་ཞཤད་པ། རྐྱེན་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། རྒྱུ་དྲུག་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གང་གིས་འདོད་པ། རྒྱུ་དྲུག་འགལ་མི་འགལ་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རིགས་གནས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་སྡུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱེད་རྒྱུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྡུ་ན། གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ། མི་མཉམ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མཚུངས་གཉིས་དང་པོ། །གཞན་གསུམ་གཉིས་པར་འདུས་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གེགས་མི་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཚོས་སྡུད་མིགས་པ། བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་དོན་ཡོད་དེ། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དབྱེ་ན། བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། །བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པས་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་དོན་གཅིག འདུས་བྱས་རང་ལས་གཞན་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད། འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོས་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བདེ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕན་གདགས་བྱ་དང་འདོགས་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས། མཚན་ཉིད་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཆོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་སེམས་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་དང་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བཞིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་བཞི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དེ། སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། མཚན་གཞི་ནི། དགེ་བ་སྟེ་མས་དགེ་བ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་རིས་ས་བའོ་སྟར་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་བྱར་དམིགས་པ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དགའ་དང་། སེམས་བྱང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་འབྲས་བུར་བྱར་བའི་སྐོར་ནས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བཞག

མཚུངས་ལྡན་ལྔས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རང་
དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
དམིགས་པ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྲེད་པ་སྔ་མ་སྲེད་པ་ཕྱི་མའི་ཀུན་
འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་
ལྟ། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཁོར་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། ཞེས་
གསུངས། ལྔ་པ་ནི། རྒྱུ་དྲུག་པོ་འདི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་
ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། རྒྱུ་དྲུག་གི་
རྣམ་གཞག་འཐད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་དྲུག་ཚང་བར་སྟོན་བའི་མདོ་ནི་ནུབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དྲུག་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུ་དྲུག་མི་འགལ་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་བྱེད་རྒྱུ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ལྟ་
བུའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་ཏེ། དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དེ་
དེའི་དུས་ན་འདས། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་
བཞིན་དུ་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
ལྟ་བུའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དེའི་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་འབྲས་
བུ་བཤད་པ་ནི། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། འབྲས་

བྱ་གང་རུང་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། དེ་དག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་ལྡན། དང་པོ་ནི། ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སྤུ་གནས་པར་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཡིན། རིགས་གནས་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བླ་འབྲས་བསྟུབའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བླ་བའི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། བདག་འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཡིན་དགོས་ཏེ། མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པ། རང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཚོས།། སེམས་ཅན་བརྩེད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དགེ་རྩ་ཚད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་སྲོག་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་དབང་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིན་དགོས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་རྒྱུད་བྱང་པའི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གི་ཕྱིས་བྱུང་ཞིང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སྐོ་ནས་མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྒྱུད་བྱང་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གང་རུང་གི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐབས་མཁས་གྱི་རྒྱུ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་འདྲ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་སྐབས་ཅིག་ཅིང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བའོ། །བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བླ་བར་དམིགས་པ། བླ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བླ་བ་བྱོས་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་

བུའི་མཚན་ཉིད། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་བའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས། ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་རྒྱུའི་སྔོན་སོང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་དམིགས་པ། བདག་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། སྔོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱུ་ཐ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན། བདག་འབྲས་ནི་རྒྱུ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བྲལ་འབྲས་ནི། རྒྱུ་གང་གི་ཡང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྲལ་འབྲས་དངོས་མེད་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་སྐབས་འདིར་གཞི་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ལྔ་པོ་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་མི་འགལ་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་མཐུན་གཉིས། སྐྱེས་བདག་གཉིས་རྣམས་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་དེ་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་བཞི་ཀ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ལ་རྒྱུ་དྲུག འབྲས་བུ་ལྔ་ཡོད་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་རང་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ། རང་གིས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྐྱེན་ཉཤད་པ་ལ། བསྟན་ཉཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྐྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

སུ༔ གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྐྱེན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། རྐྱེན་གང་གི་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་རྐྱེན་དུས་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན་དང་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་དམིགས་པ། རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལྔ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རིག་པ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་གསུངས། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་བྱས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་སྟེ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། །རང་འབྲས་རང་དབང་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། རྐྱེན་བཞི་པོ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ན་རྐྱེན་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྐྱེན་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་འབྲས་བུ་འགག་པ་ད་ལྟ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་འདུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་གསུམ་པོས། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། སྔ་མ་གཉིས་པས་རང་གི་རྗེས་ཐོབ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་འབྲས་

བུ་སྐྱེད། ཕྱི་མས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གཞན། དམིགས་རྐྱེན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དག་གིས་སྔར་ཞཤད་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྲས་བུ་འགག་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྐྱེན་དག་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུ་ལྔས་སྐྱེད་པ་བདག་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས། དམིགས་རྐྱེན་མ་གཏོགས་པ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ། གཟུགས་ཅན་རྣམས་བདག་རྐྱེན་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། ཞེས་བརྗོད་བའི་ཕྱིར།

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་ཞཤད་པ་ལ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞཤད་པ་ནི། འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞཤད་པ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་སྦྱར་བ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་གསར་དུ་དུ་རྙེད་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ། དེ་གཉིས་གང་ཁྱབ་ཆེ་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་བའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་སེམས། །མི་དགེའི་སེམས། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཏེ་བཞི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མི་དགེ་བ་

གཉིས་དོར་བའི་གསུམ་གསུམ། སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་
དགེ་སེམས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་དྲུག །འདོད་པའི་མ་
སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གྱི། སྤྱོད་ལམ་པའི། བཟོ་གནས་པའི།
སྤྲུལ་པའི་སེམས་ཏེ་བཞི། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ། བཟོ་གནས་མ་
གཏོགས་པའི་གསུམ། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་པུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དགེ་
སེམས་དྲུག མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བརྒྱད། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
གསུམ། མི་དགེའི་སེམས་གཅིག ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྦྱོར་བྱུང་དགེ་རྣམ་
གཉིས་ཕྱེ་ནས། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྤྲུལ་པ་དང་།།
འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་པོ་དེའི་ནང་དུ་
མ་འདུས་བའི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་གཞན་
དག་ན་རེ་བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པ་བསྒྲུབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་
དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྨྲ་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་
བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ།
སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་དུ་སྦྱར་བ། སེམས་ཉི་ཤུའི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་ཅན་དུ་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེའམ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཚེ།
ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། སྙོམས་པར་

འཇུག་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི། སྤྲུལ་པ་ལས་ལྡང་པའི་ཚེ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཚེ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། །དེའི་ཚེ་རང་དང་རིགས་མི་གཅིག་ཀྱང་ས་གཅིག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཚེ་སེམས་སྔ་མས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་དགེ་སེམས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་ཀས་འཆི་སེམས་རུང་བས། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་རང་ས་དང་འོག་སར་སྐྱེ་ཡི་གོང་སར་མི་སྐྱེ་ཏེ། འོག་སའི་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་མ་བྲལ་བར་གོང་སར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས། དགེ་སེམས་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཡོད་པས་དེ་རྩི་འོ། །བཞི་པ་ནི། གོང་མ་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། འོག་མའི་དགེ་སེམས་ལས་གོང་མའི་དགེ་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉེན་པོ་སྟེ། རིང་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་རིང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། གོང་མའི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་འོག་མའི་དགེ་སེམས་འབྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་། དེ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། བོང་མའི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས། འོག་མའི་དགེ་སེམས་སྐྱེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་གནས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྤྱལ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་བཙུགཉིས་པོ་གང་དང་གང་གིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་རང་གི་འཇུག་ཐོབ་ས་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བ་དང་། བཙུགཉིས་པོ་གང་དང་གང་དེ་དང་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་འབྱུང་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་སེམས་དགེ་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་སེམས་དགུ་འབྱུང་། འདོད་སེམས་དགེ་བ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་པའི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཁོ་བཅུ་ལས་བྱུང་། ཁོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་བཞི་འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡང་ཁོ་བཅུ་ལས་བྱུང་། ཁོ་ལས་བཞི་བྱུང་། འདོད་པའི་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་པའི་སེམས་སྤྲུ་ལས་བྱུང་། ཁོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནས་སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་བྱུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་སྐྱིབ་དེ་བཞིན། །མ་སྐྱིབ་པ་ནི་ཐུ་དག་ལས། །དེ་ལས་འཇུག་ཐོབས་སེམས་བདུན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་གཞུང་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི། སྐྱོར་བྱང་དགེ་བས་བྱེད་པ་མི་སྲིད། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱེམས་

པར་འཇུག་པའི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ། སྦྱོར་བྱུང་དགེ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་ལྡང་བ་ནི། སྦྱོར་བྱུང་དང་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ལྡང་བར་བྱེད་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་བྱེད་དེ། མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྦྱོར་བྱུང་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚེ༔ ༔སེམས་དེ་ལྡན་པ་མིན་ལས་རྙེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་པའི་ཚེ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ༔ ས་དང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ། དེ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེ། སླར་ཡང་དགེ་བས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་སྟེ་ལྔའོ། །ལྔ་པོ་དེའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་དེ་དང་དེ་ལྔར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་རྙེད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་དྲུག་དང་གཉིས་རྙེད་དོ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ ༔སློབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གནས་གཉིས་པའི་དཀའ་བའི་སྙིང་པོ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

༄༣། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྫོགས་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཧོར་བྱའི་བང་མཛོད་ཅེས་
བྱ་བ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྣོན་པའི་
གནས་གཞུགས་སོ། །

ཇ་ཁམས་གསུམ།

གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། ཚོར་ཀྱི་ཁྱད་པར། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་བཤད་ན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་པ་ནི། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤིང་པ་བཞི་གསུངས། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ་ངན་སོང་གསུམ། མི་འདོད་ལྷ་སྲིན་ལྷ་ཡི་བས་དེ་ལྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱིད་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཐལ་བ་ལྟར། ཀ་ཏ་ཡཱ་ན་ལ་སོགས་སུ་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚ་དམྱལ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པས་མ་བགྲང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་འོག་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚ་དང་གནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་མ་བགྲང་པའི་ཕྱིར། བླིང་ཕྱན་བརྒྱད་འོག་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བླིང་

བཞིའི་འཛོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སྟོན་པ་ནི། བོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གོ་རིམ་བཞིན། ཚངས་རིས། ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་གསུམ། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་གསུམ། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ །དགེ་རྒྱས་གསུམ་འབྱུབ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པ་ལས། སྤྲིན་མེད། །བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་འབྱུབ། བསམ་གཏན་སྤྲོལ་སྟོམ་ལྔ་བྱས་པ་ལས་གནས་གཙང་མའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། བཅུ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་རྒྱས་རྣང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སྟོན་པ་ལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། གཟུགས་མེད་ན་གནས་གཞན་འོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ལ་བརྟེན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རིས་མཐུན་པ་དང་སྦྱོག་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་སྟོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། །གཟུགས་མེད་ཡིན་ཏེ། འདོད་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་རྒྱས་རྣང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼འགྲོ་བ་ལྔ།༽

གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེར་ནི་དམྱལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། མི། ལྷ་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་དགེ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྔ་པོ་དེ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་སྲིད་པ་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སྐྱེ་གནས་བཞིས་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི། འགྲོ་བ་ལྔས་སྐྱེས་གནས་བཞི་མ་བསྡུས། །གང་མ་བསྡུས་ན་སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷ་མ་ཡིན་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ལྷའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པར་ཞཤད། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཞཤད་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་མ་གཏོགས་པའི་དྲི་ཟ་རྣམས་ལྷའི་འགྲོ་བར་གཏོགས། ནམ་མཁའ་ལྡིང་། ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྦྲུལ། མིའམ་ཅི། ཀླུ་རྣམས་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས། ཤ་ཟ། སྨྱོ་བྱེད། བརྗེད་བྱེད་སོགས་གདོན་དང་བགེགས་རྣམས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་།། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་ཕྱེད་དང་ལྔ་གསུངས། ངག་དོན། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཞག་ཏུ་

ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ། ༼འདུ་ཤེས་ཐ་དད་ཅིང་ལུས་གཅིག་པ་འདི་ཆད་འདུག༽ ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དང་འདོད་ལྷ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་བོང་ཚོད་རྣམས་ཐ་དད། འདུ་ཤེས་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཐ་དད་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་ཚངས་ཆེན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འདི་དག་ནི་བདག་གི་བྱུང་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས། དེ་དག་གི་བསམ་པ་ལ་ཡང་བདག་རྣམས་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་བྱུང་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་བའི་ལྷ་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྐྱོ་ན་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ལ་འཇུག་གོ །ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ན་དེ་རྗེས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག འདུ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་སེམས་བདེར་འཇུག་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གནས་པར་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་འཇོམ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

༼སྐྱེ་གནས་བཞི།༽

གསུམ་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཇུག་ཚུལ། གནས་ཚུལ། འགྲོ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྔ་པོར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་

པ་ནི། དེར་ནི་སྒོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་གནས་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། སྒོང་སྐྱེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེས་གནས་དུ་ཡོད་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད། དམྱལ་བ་ལྷ་སྲིད་པ་བར་མ་
རྣམས་ལ་ཛུས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ། ཡི་དྭགས་ཕལ་ཆེར་ཛུས་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་
བའང་ཡོད་དོ། །མི་ལ་ཛུས་སྐྱེས་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་དང་། སློབ་དཔོན་
ཨཱུར་དེ་བ། སློབ་དཔོན་པདྨ་རྣམས་ཛུས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཡོད་དེ།
མཛེས་དང་ཉེར་མཛེས་ང་ལ་ནུ། །ཨ་སྨྲ་སྐྱོང་མ་ཆུ་ཤིང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དྲོད་
གཤེར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོང་སྐྱེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་དཔེ་མེད་མ་ལ་
སྒོང་ལྔ་བརྒྱ། དེ་ལས་ཁྱེའུ་ལྔ་བརྒྱ། །དེ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱར་བྱུང་པ་དང་།
དགེ་བསྙེན་མས་ག་མ་ལ་སྒོང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། དེ་ལ་ཁྱེའུ་དཔའ་ཞིང་བརྟུལ་ཕོད་པ་སུམ་ཅུ་
རྩ་གཉིས་བྱུང་པ་རྣམས། སྒོང་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེས་གནས་བཞི་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་གནས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་མཁའ་ལྡིང་གིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཀླུ་ཟ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཛུས་སྐྱེས་ལ་རོ་མི་འབྱུང་བར་ཞཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མ་ཤིའི་བར་དུ་ཟ་བ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་སོགས་གསུམ་ལ་ཛུས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དམྱལ་བ་ལ་མི་
དགེའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་འཕངས་པས་ཁྱབ། ལྷ་ལ་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་
འཕངས་པས་ཁྱབ། བར་སྲིད་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཕལ་ཆེར་
ཛུས་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངལ་སྐྱེས་
ཡོད་དེ། ཡི་དྭགས་མོ་ཞིག་གིས་མྱོའ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ། །བདག་ཉིན་མོ་བུ་ལྔ་བརྒྱ་དང་
དེ་བཞིན་མཚན་མོ་ལྔ་བརྒྱ་དག་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདག་ལ་ཚིམ་པ་མེད།
ཅེས་ཞཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ནང་ནས་ཛུས་སྐྱེས་བཟང་། དེ་ནས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་

བཟང་། དེ་ནས་མངལ་སྐྱེས་བཟང་། སྒོང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྒོང་སྐྱེས་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ་བོ། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྫུ་སྐྱེས་མི་མཛད་པར་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེ་དུ་ཆོས་ལ་མཛུད་པ་དང་། མི་རྣམས་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པ། སྐུ་གདུང་རིང་སྲེལ་བཞག་པ། མུ་སྟེགས་པ་ཀ་རིའི་ལུང་བསྟན་ངན་པ་ཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼བར་སྲིད།༽

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་སྟོན་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་དེ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བར་སྲིད་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་བྱེད། ཤ་ཚུགས། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ། འགྲོ་ཚུལ། ཁ་དོག་དང་ཉམས་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྲ་ཞིང་དང་བའི་ལུས་རྟེན་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་པ། བར་སྲིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བགྲོད་པའི་ཡུལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོར་རྫོགས་པར་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྒྲ་བརྗོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། འཁོར་འདས་བར་དོ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ། ཏིང་འཛིན་ཉམས་ཀྱི་བར་དོ། རྨི་ལམ་བར་དོ། སྲིད་པ་བར་དོ། སྐྱེ་གནས་བརྒྱུད་པའི་བར་དོ། ཞེས་དྲུག་གསུངས། རྗེ་ནཱ་རོ་པ་དང་། དེའི་ལྕམ་མོ་ནི་གུས་མས། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ། རྨི་ལམ་

བར་དོ། སྲིད་པ་བར་དོ། ཞེས་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་བར་དོ་ལ་སྲིད་པ་བར་དོས་བྱེབ་ཅིང་། འདི་ལ་ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་བར་དོ་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་ཏེ། རང་གང་དུ་ཕེབ་བ་དེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་གང་དུ་ཕེབ་བ་དེར། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་པ་ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཕོས་པ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། ས་འམ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་ལྔའི་བར་དོ་ཡོད། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ་བདུན་ཡོད། འདོད་ཁམས་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་དོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་བྱེ་བྲག་སྡོན་སྡེ་པ་དག་ན་རེ། བར་དོ་མེད་དོ། འཆི་སྲིད་ཚད་ཙམ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་འབྱང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བྱད་བཞིན་ལས་འབྱེལ་མེད་དུ་འཕོས་པ་བཞིན་ཡིན་ཞེས་རྗེས། གཉིས་པ་ལ། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད། བར་སྲིད་ན་གནས་པའི་རྟགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་སྲིད་ཚད་ཙམ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་མི་འབྱང་སྟེ། འཆི་སྲིད་དེ་འབྲས་བུའི་ཕུང་ཚེ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་ཕུང་ཚེ་གྲོགས་འཛུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུ་ཡི་ཕུང་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། སྲིད་པ་ཚད་ལས་འབྱང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེའི་འཆི་སྲིད་ཚད་ཙམ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱང་བའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྙན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་པ་དང་། །མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། མེ་

ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེ་ལོང་གི་གོ་ས་གཅིག་ཉིད་ན་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྙན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་བརྙན་མེད་པ་བུད། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་། སྐྱེ་སྲིད་འཆི་སྲིད་ཆད་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོང་། དེ་སྐད་དུ། གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་འབྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མགུར་ནས་སྲིད་པ་བདུན་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་མིའི་མངལ་དུ་བུ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕ་མ་ཆགས་ཤིང་ཕྲད་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དྲི་ཟ་བར་སྲིད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔར་གསུངས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་གསུངས་ཤིང་། བར་སྲིད་མེད་ན་བར་འདའ་བ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དྲི་ཟ། ལྔར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས། ཁ་ཅིག དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། ལྔ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་བ་དེ།

རྒྱལ་རིགས་ཤིག་གམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། ཕུང་པོ་ཞིག་པ་དེ་དག་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་དེ། བདུད་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགུ་བ་ལ། ཀླད་པར་རྡོའི་ཁུ་ཚུར་བསྡུན་ནས་ཤི་བ་ལུས་དེ་དང་དེ་ལ་མེ་སྐོར་ཏེ། དམྱལ་བར་ལྷུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཚེ་དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སྨིན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཕྱིས་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་དེ། མཚམས་མེད་ལྔ་གང་རུང་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཚམས་མེད་ལྔ་གང་རུང་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་སྲིད་མ་གྲུབ། ད་ལྟ་བར་དོ་ན་གནས་པའི་རྟགས་སུ། སྔར་མ་ཤི་བའི་དུས་ན་མེད་པའི་གཞན་སེམས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔར་རི་རབ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་ལ་ད་ལྟ་དེ་དག་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྔར་སེམས་ཀྱིས་གང་སླེབས་སར་ལུས་ཀྱིས་མི་སླེབས་པ་ལ་ད་ལྟ་དེ་ལྟར་སླེབས་པ་དང་། སྔར་མར་མེ་ཉི་ཟླ་སོགས་ཀྱི་འོད་ལ་ཕྱིན་པ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ཡོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་དང་། སྔར་ས་འཇམ་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་ན་རང་གི་ཤང་རྗེས་དོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་དང་། སྔར་རང་གིས་ལབས་ན་གཞན་གྱིས་གཏམ་ལན་འཇལ་བ་ཡོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་སོགས་དེ་དག་བར་དོར་གནས་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་འཇིགས་པའི་སྒྲ་བཞི། ཡང་བའི་གནས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡང་བར་དོར་གནས་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བར་སྲིད་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཏེ་དེའི་བྱད་དབྱིབས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྔོན་དུས་ཏེ་ད་གཟད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་

ཕྱིར། །སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔོན་དུས་སྲིད་པ་ནི་ཚེ་དེ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་དེའི་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྲིད་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྔོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ལ། བར་སྲིད་ཀྱི་བོང་ཚད། ཚེ་ཚད། ཡུན་གྱི་ཁྱད་པར། ནུས་མཐུ་དང་། མིང་གི་ཁྱད་པར། ངེས་ཚིག་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ལྷ་དང་མིའི་བར་དོ་ནི། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་འམ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆེ་བས་བང་ཚོད་རྫོགས་པའི་གོས་དང་བཅས་པ། འདོད་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བུའོ། །དམིགས་གསལ་ནི། དགེ་སློང་མ་དཀར་མོ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གོས་དང་བཅས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ནི། གཞོན་ནུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་ཅིང་ན་བཟའ་དང་བཅས་པའི་བར་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་པ་མ་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས་ཚེ་ཚད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བར་སྲིད་ཚེ་རིང་ཐུང་གི་དབང་གིས་དེའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཚེ་ཐུང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་མྱང་འདས་ལས། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་དུས་རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་ཀྱི་སྲས་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་ཤི་བ། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ཀྱི་དབང་གིས་ལོ་གསུམ་བར་དོར་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དེ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ན་རེ། དུས་ནི་ཕལ་ཆེར་ཞག་བདུན། །བདུན་ཕྲག་བདུན་པའང་ཡོད་ཅེས་གྲགས། །ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་དྲག་ཞན་གྱི། །མཚམས་པའང་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ལོ་དང་བསྐལ་བར་གནས་པའང་སྲིད། །དེས་ན་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མེད། ཅེས་གསུངས་ནས། དཔེར་ན། མི་མངལ་སྐྱེས་མངལ་དུ་ཟླ་བ་ངོ་བཅུར་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་།

རྒན་པོ་སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུར་མངལ་དུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་བར་དོར་གནས་ཤིང་། དེ་ལས་ལྷག་པར་མི་གནས་ཏེ། དེའི་བར་དུ་སྐྱེ་སྲིད་རྙེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུས་ལ་མ་རྙེད་ན་བདུན་ཕྲག་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་བར་དོ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྔོམ་འབྱུང་ལས། ཚོགས་པ་མ་རྙེད་བར་དེ་སྲིད་དུ། ཞག་བདུན་བར་དོའི་སྲིད་པར་གནས་ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་འཆི་འཕོའོ། །ཞེས་དང་། ས་སྔེ་ལས། ཞག་བདུན་གྱི་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་རྙེད་ན་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས། དེ་ཡང་དགུན་དུས་བ་གླང་གི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་བ་མིན་དུ་སྐྱེ། དཔྱིད་དུས་ཁྱིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་ལྕེ་སྤྱང་དུ་སྐྱེ། དབྱར་དུས་དོམ་གྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་དྲེད་དུ་སྐྱེ། སྟོན་དུས་རྟའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་བོང་བུར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བ་མིན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དུས་མིན་དུ་འཁྲིག་པ་སྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བར་སྲིད་གང་གིས་མཐོང་སྙམ་ན། རིགས་མཐུན་ཕན་ཚུན་སྐལ་བར་མཉམ་པའི་བར་སྲིད་རྣམས་རྨི་ལམ་རྨིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་སྟེ། རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། བར་དོར་དགེ་སྡིག་གི་ལས་སོགས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། ཁམ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བར་སྲིད་རྣམས་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་ཕལ་ཆེར་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མའི་སྐྱེ་གནས་དང་། རྟེན་བྱིན་རླབས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན། །ཞེས་དང་། ཐོགས་མེད་ལྡན་ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། འགྲོ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་དོ། །རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མྱུར་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་ཐོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བྲག་གཞིགས་པའི་ནང་ན་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མའི་མངལ་ལ་ཐོགས་ཏེ། མའི་ལྟོ་བ་བརྟོལ་ཏེ་མི་འཇུག་གི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པས། མཚོ་མ་སྤུན་ལ་གང་སྔར་སྐྱེས་པ་ནུབ་བོ། ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཕུ་བོ་ཡིན། །གཉིས་པ་ནི། བར་སྲིད་ལ་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་གིས་ཁྱབ་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམུས་ལོང་གི་བར་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམུས་ལོང་གི་ཤ་ཚུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན། ཕོའི་བར་སྲིད་རྐྱེན་དབང་གིས་མོར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག ལས་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་བར་སྲིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་ཟློག་ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ན་ཟློག་ཅེས་བསྟན། ཞེས་ཟེར། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་བསྲེས་པའི་གདོལ་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་ཟློག་སྟེ། བར་སྲིད་དང་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཚངས་རིས་ལྟ་བུའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན་དེར་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཐེག་ཆེན་པ་ན་རེ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་མངོན་དུ་གྱུར་པའམ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྡིག་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དེའི་བར་སྲིད་

གྲུབ་ཀྱང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་ཟློག་པ་ཡོད་དེ། བར་དོར་དགེ་སྡིག་
གི་ལས་སྟོབས་ལྡན་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་
དགེ་སློང་ཤི་འཕོས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དོར་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་
ལོག་ལྟ་སྐྱེས་བའི་དབང་གིས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱས་པས་ཕྱིར་ཟློག་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི།
ཁ་ཟས་རགས་པ་མི་ཟ་བའི་དྲི་འབའ་ཞིག་ཟ་སྟེ། བར་སྲིད་དབང་ཆེ་བ་རྣམས་དྲི་ཞིམ་པ་དང་།
དབང་ཆུང་བ་རྣམས་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ནི།
ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཚོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །འགྲུབ་པའོ། ཞེས་དང་།
ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དྲི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡོད་ཞིང་། ཡིད་ཙམ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ། སྐྱེ་སྲིད་ཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་
ཅན་ཡིན་པས་སྲིད་ཚོལ། ཟས་སུ་དྲི་ཟ་བས་དྲི་ཟ། འཆི་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་
བའི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་བར་མ། སྐྱེ་སྲིད་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་
པས་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དྲུག་པ་ནི། བར་སྲིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་
པའི་བསམ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད། ཕ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན་
བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་རྩེ་དགས། བསྒྲོད་པའི་གནས་མའི་ཕོ་བ་ལོང་བུའི་བོར་ན་བུ་སྣོད་
ཡོད་པས་དེར་འགྲོ་བར་བྱེད། དེ་ཡང་མོར་སྐྱེ་ན་མའི་སྒལ་ཚིགས་ལ་རྒྱབ་གཏད། མགོ་བོ་
མའི་གཞོགས་གྱོན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཕ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་བསམ་པས་མངལ་དུ་
འཇུག ཕོར་སྐྱེ་ན་མའི་ལྟོ་གཡས་སུ་སྙེས་ནས་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཙོག་པུར་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཕ་
ལ་ལྡང་པའི་བསམ་པས་མངལ་དུ་འཇུག མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་ན། ཕོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་ཤས་
ཆེ་བའི་འདུག་སྟབས་སུ་འདུག་ཅིང་། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད་དེ་ནི། དྲི་མངོན་པར་

འདོད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག། རྡུས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་གནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། བར་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཡང་དག་སྟོམ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འདིབས་པ། །དེ་དག་སྨྱིའུ་ཚུགས་དག་ཏུ་ནི། །དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དམྱལ་བ་ཡིནི་སྨྱི་ཚུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་སྨྱིའུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ། ལྟའི་བར་སྲིད་སྐྱེངས་སུ་འགྲོ། མིའི་བར་སྲིད་སོགས་ཐད་ཀར་འགྲོ། སྤྲོབ་དཔོན་གང་སྐེལ་ན་དེ། ཡིདྭགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཡིདྭགས་བཞིན་དུ་རྒྱབ་ནས་འགྲོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐྱེ་སྲིད་ལེན་པའི་ཚེ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་ན་ཀུ་ཅོའི་སྦྲ་དང་འདམ་བུ་དང་ནགས་སྤུག་པོ་དང་། གང་ཕུགས་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་བྱུང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་ན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་འབྱུང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྲིད་པའི་ཤ་ལས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཚགས་པ་རྒྱུར་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན། ཚར་རྩྭང་ལ་སོགས་པའི་གང་བར་བཏེན་ནས་དྲོ་བའི་གནས་ལ་ཚགས་པ་དང་། གང་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཚགས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་འདོད་ཚགས་སྐྱེད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤྱིན་དུ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོང་ཁྲོ་རྒྱུར་འབྱུང་བ་ཡོད་མོད། ཁྲག་པ་མི་འཛིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནི། མངོན་པ་གོང་མར། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ནི་ཕུར་བ་ནག་པོ་ལྟ་བུའམ། མཚན་མོ་སྐུན་པ་སྐུན་ནག་གི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྐམ་བུ་དཀར་པོའམ་ཟླ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་

གསུངས་སོ། །

༼རྟེན་འབྲེལ།༽

གཉིས་པ་གནས་ཚུལ་ལ། གང་ལ་གནས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ། གང་གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། ཁཤད། བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་ཁཤད་པ་ལ། བདག་མེད་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་ནའང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕུཊ་པོ་སྔ་མ་དོར་ནས་ཀྱི་མ་རེ་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་བྲུབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་ཁཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུ་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་མངལ་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་ནས་ད་ལྟར་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཅན་སྐྱེས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ། བཙས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ནུར་ནུར་པོ། མེར་མེར་པོ། ནར་ནར་པོ། མཁྲང་འགྱུར། ཤང་ལག་འགྱུས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ། གཞོན་ནུ། དར་མ། དར་ཡོལ། རྒན་པོའོ། །སའི་དངོས་གཞི་

ལས་དུས་བརྒྱད་གསུངས། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ། །ཡན་ལག་གསུམ་དེའི་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། དེ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཡོད། ཅེས་སྦྱོན་པ་ལ། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞི་གསུངས། ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་དེ་ཙམ་གནས་སྐབས་ཕྱུང་པོ་ལྟ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྤྲོན་གནས་སྐབས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ཙམ་ཕྱུང་པོ་ལྟ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཙམ། སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཞིའི་ནང་ནས། བཞི་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་གནས་སྐབས་བར་འདོད་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཕྱུང་པོ་ལྟ་པ་ཅན་ཡིན་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེ་གཅོ་ཆེ་བས་གཅོ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཅོ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྡུགས།། ཞེས་གསུངས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཚ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྦྱོན་པ་ལ། སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའི་བར་དག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་གསུངས། བཅུ་གཉིས་པོ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞེས་སྦྱོན་པ་ལ། །ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་དབུས་སུ་བརྒྱུ་འབྲས་བརྒྱད་སྐྱེས། སྔོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུ་མདོར་བསྡུས། ཕྱི་མའི་དུས་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ། དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་སྦྱོན་པ་ལ། གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་མ་རིག་པ་རྒྱུ་དང་རྐ་ཤི་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡིན་ན་ཡང་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྦྱོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་

མོངས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། ངག་དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚོ་གསུམ་སྟེ། ཚོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཚོ་སྟ་མ་ལ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐང་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་རྫོགས། གསུམ་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཆ་ཤེའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་རྫོགས། བར་པ་ལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཚོ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་བྱེ་བྲག་སྣ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྤྲོད་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་བའི་རང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ། རིགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚོས་གཞན།། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། མ་རིག་པ་དེ་རིག་པ་མེད་ཙམ་དང་། རིག་པ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་གི ཐད་ཀར་ཉོན་མོངས་པའི་འགལ་རྐྱེན་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྱུག་དེ་བདེན་པ་མེད་ཙམ་དང་། བདེན་པ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་གི ཐད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇོག་པ་དང་། མི་མཇའ་བ་དེ་མཇའ་བ་མེད་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་གི །མཇའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡན་ལག་གསུམ་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་འདིར་ནི་སོན་མོངས་པ་བཅུ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་དྲུག་གིས་འཆད། གསུམ་པ་བསྡུ་བ་ནི། སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སྲིད་པ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་གྱི། ས་གཞན་གྱི་

ཉོན་མོངས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཐ་དད་པས་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྲིད་རྒྱུད་དགོས་ཀྱི། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་དགོས་ཏེ།
རང་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་
གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་བརྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་དེ་
གང་གིས་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་
གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ཟས་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་། ཁམས་གང་ན་ཇི་
ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་
དྲུག་གསུངས། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་ལ། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་
ཚོལ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་ཕྱེད་གསུམ་གསུངས། ཟས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་སྟོན་པ་ལ།
འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་ཕྱེད་དང་བཞི་གསུངས། སྤྱི་དོན་ལ། ཟས་ལ་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པའི་རྒྱུན་
གསོ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་
རྣམ་གྲངས་ལས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན། ཆོས་གཅིག་བཀའ་སྩལ་པ་
ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་
ཁམས་ཀྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས། སེམས་པའི་ཟས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དང་བཞི་སྟེ།
ཀུན་བཏུས་ལས། འཇུབས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་གྱུར་
པ་དང་། རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ལེན་པས་ཀྱང་ལེན་པ་ལས་གྱུར་བ་ཉིད་ནི་
ཟས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་དང་། བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང་ཞུ་བས་ཞུ་བ་དང་། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་དང་།
རེ་བས་རེ་བ་དང་། ཟིན་པས་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། སྣ་

ལྷོ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་མིད་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། དྲི་ཟེ་རེག་བྱའི་རླུང་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་འདྲ་བ་ནས་བཅའ་བའི་སྨན་དོན་གཅིག འདི་འདོད་ཁམས་པོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་བོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སྐྱ་ལྷེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །རླུང་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་སྐྱ་དང་ནི། །ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས། གཟུགས་ཀྱི་རླུང་མཆེད་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྣེན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་ན་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དབྱུ་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཕན་དགོས་པ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་འགྲུབ་བ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཟགཔ་ཅན་ཀྱི་རིག་པར་དམིགས་པ། རེག་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན། རེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པར་དམིགས་པ། སེམས་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རེ་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་དམིགས་པ། རེག་བྱའི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟས་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི། །ཤ་ཁྲག་དང་། ཟས་བཞི་ནི་ནད་དང་། འབྲས་དང་། རྒྱུ་རྫི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤ་ཁྲའི་རྒྱུན་ནོ།། །ཞེས་གསུངས། ཟས་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་པ་འཚོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་སྲིད་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐུ་གཤེགས་ཉིན་པའི་ཐ་ཞེག་རང་གི་བུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཅིག་འཆི་བ་མ་བཟོད་ནས། ཐལ་བའི་རྒྱལ་པར་སྲིད་བུས་ཁབ་བཅིངས་ཏེ། ཕྱི་ཡིན་པར་སློས་པའི་ཚེ་ཅི་བ་དང་མ་བྱལ་བར་དུ་མ་ཞི། ཁ་ཕྱི་སྟེ་ཐལ་བར་ཤེས་ཏེ་རེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ཞི་བ་དང་། བླུ་ཆགས་པའི་ཚོང་པ་རྒྱ་མཚོའི་ལྟེ་བ་ལ་ཐང་དུ་འབྱལ་ཏེ།

རེ་བ་དང་བླལ་བ་ན་ཕེ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ལས། རྒྱ་མཚོའི་སྲོག་ཆགས་ཆེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་བྱ་འགས་སྣོང་ཆུ་ལས་བཏོན་ཏེ། བྱ་མ་ཅན་གྱི་ཐང་ལ་བྱེ་མས་བཀབ་སྟེ། སྐད་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ནམ་དུན་ན་མི་རྟུལ་མ་དུན་ན་རྟུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་བཞིའི་བྱེད་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆེ་འདི་ལ་གནས་ནས་ཕྱང་ཐོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བམ་གྱི་ཟས། བརྟེན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་ཏེ། གཞིས་ཐོ་མ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་པ་གཞན་ཏུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་གཞིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལུང་གཞི་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བླལ་བ་བརྒྱ་ལ་ཟས་བྱིན་པ་བས་འཇམ་བུའི་ཚལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་ན། འཇམ་བུའི་ཚལ་ན་འདུག་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །འཇམ་བུའི་ལྟོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཟས་ཟ་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ཅེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བས་མང་བ་ལ་བྱིན་པ་ངོ་མཚར་རྒྱུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་དག་བཅོམ་བྱེ་བ་ལ་བྱིན་པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་སྲོག་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་དཔོག་ན་རེ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཇམ་བུའི་ཚལ་ན་གནས་པ་ཞེས་མདོ་བསྡུན་བཅོས་ཚད་ལྟན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་དེ་ནི་འཇམ་བུའི་ཕེང་དུང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དོན་མཐུན་ཅད་འགྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་བླལ་བར་མཚུངས་ཀྱང་། དྲང་སྲོང་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་བྱིན་པ་ལས་དེ་ལ་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྟ་

པོ་དེ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གནས་བའི་ཕྱིར། ཚད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཚགས་བྱ་ལ། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱི་ངག་དོན། དགེ་རྩ་ཚད་པ་དང་། དགེ་རྩ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཁམས་དང་ས་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚགས་པས་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་སོགས་ཡིན་ན། ཡིད་ཞེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། དབང་ཞེས་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཆི་བའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཞེས་འགགས་པའི་ཡིད་འཆི་འཕོ་ཞེས་ན། འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྐྱེ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གསུངས། སྐབས་དོན་གཞན་ཡོད་དེ། ཅིག་ཅར་འཆི་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགགས། རིམ་གྱིས་འཆི་ན་འོག་ངན་འགྲོ་མི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། ལྟེ་བ་སྐྱིང་གར་རྣམ་ཞེས་འགགས་ཅིང་ཡིད་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མར་ཉིན་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོང་གང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སའི་དངོས་གཞིར་དང་ཡོར་སྐྱེ་སྲིད་འགྱུབ་པའི་ཚེ་མེར་མེའི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཞེས་ལྷུགས་པ་དེ་ཕྱིས་ལུས་དབང་གྱུབ་པ་ན། སྐྱིང་གར་འགྱུར་བས་འཆི་སྲིད་འགྱུབ་པ་ནའང་སྐྱིང་གা་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཞེས་འཕོ་བར་བཤད། དུས་ཐ་མའི་ཚེ་གཅིར་ངེ་འཛིན་རྩོ་རྗེས་མཛད་པ་ལས། སྟེང་གི་སྐོར་ནས་རྣམ་པར་བྱོལ་བ་འམ། །ཡང་ན་རྣམ་དག་སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་འགྲོ །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལམ་གཞན་ཐོན་ན་ནི། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་ནི་ལྟུང་བར་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་སྟེང་སྐོར་ཡིན་ལམ་གནས་སུ། །དེ་ཡི་སྟེང་དུ་འཕོ་བར་བྱ་བ་ཡིན། །སྤྲུལ་པོ་ནས་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་བ་སྟེ། །མཐང་སྤྱི་ནས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འགྲོ། །མིག་གཉིས་ནས་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་སྟེ། །རྣ་བའི་གནས་ནས་བྱུང་བའི་ལྟ་དུ་སྐྱེ། །སྣ་བྱག་དག་ནས་གནོད་སྦྱིན་ཡིད་དུ་སྐྱེ། །ཁ་ནས་དྲི་ཟར་དུ་ནི་ངེས་པར་འགྲོ། །ལྟོ་བ་ནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་

ཀྱི་ལྷ། །བུ་བའི་སྦྲུབས་ནས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་འགྱུར་རོ། །ཆུའི་ལམ་ནས་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་འགྲོ །ཁཤང་གཅིའི་ལམ་ནས་དམྱལ་བར་འགྲོ་བར་ནི། །ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ལམ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། འཆི་བའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པའི་དབང་གིས་འཆི་བར་འགྱུར་ལས་གནད་གཅོད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཉམས་ནས་འཆི་བ་ནི། གནད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གསོ་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས། གནད་ནི་བརྒྱད་ལས་བདུན་ལྷག་པ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི་ཤིང་གཅོད་པ་ལྟར་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཆུ་ཁམས་སོགས་འབྱུང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཆ་མ་སྙོམས་པར་རྟག་ཏུ་འཁྲུག་པ་ལས་ཚོར་བ་མི་བཟོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བད་ཀན། མཁྲིས་པ། རླུང་འཁྲུག་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ས་ཁམས་འཁྲུག་པས་གནད་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྣོད་འཇིག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དགེ་བ་སྟོབས་ཅན་བྱས་པའི་མི་དང་། སྒྲ་མི་སྙན་པ་ལ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་། རྫུས་སྐྱེས་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ། འོ་ན་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ན་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱབ་བམ་སྙམ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་ལྷ་རྣམས་རྩ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྔ་དང་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྔ་ཤར་ནས་སྡུག་བསྔལ་དཔག་མེད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།

གཉིས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཁཤད་པ་ལ། རིམ་པ་དང་ཚད་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། ཚད་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། བརྟེན་པ་རི་མཚོ་གླིང་གསུམ། སེམས་ཅན་གྱི་སྣོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པའི་ནང་ནས་གཞི་དང་སྐྱིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ཚགས་པ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་གི་མཐིལ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མོར་བྱ་དེའི་ཚེའི་སྔོན་བྱའི་དབུས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་ལྔ་བཙུགས་ནས་གནས་པའི་དབུས་བཀྲ་གསུམ་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞིང་མི་མཛད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཚད་ཅེས་དམ་བཅའ་བ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། སྐུ་སྟེགས་པས་རྟགས་སྒལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཚགས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་དང་མེའི་དབུས་སུ་སྟོང་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚངས་པས་བསྟས་པས་ཚགས་པ་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ནས་བཤད་པ་སྟར་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་མངོན་པའི་སྟོལ་སྟོང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འཚད་དོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྟར་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ། སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འོག་གཞི་བཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་ཚགས་ཚུལ། དེའི་སྟེང་དུ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚགས་ཚུལ་གྱི་ཚད་སོགས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཚགས་པའི་ཆོ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རླུང་ཞཇམ་པོ་ལངས་པ་འོ་དུ་མའི་བར་འབྱིགས་པ་ལས། འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོང་སྟོང་ཐལ་བ་ཚགས། དེའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་སྐྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཚར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་སྟོག་ཤིང་ཙཱམ་པའ་འོ་གྲངས་དུ་མར་བསགས་པ་ལས། རླུའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཐུག་རྩའི་ཤ་ཡ་གཅིག་དང་འབྲས་ཐུག་པ་ཚགས། རྒྱུ་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཚགས། དེའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་སྐྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཚར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་སྟོག་ཤིང་ཙཱམ་པའ་འོ་གྲངས་ཀྱི་ཡང་ཕྱེད་ཙམ་ཞིག་ནས་གནས་པའི་ཤིང་ཚད་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡལ་ག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ཡལ་ག་ཐམས་ཅ

འཕྲག་རྡམས་སུ་དཔག་ཚད་སུམ་འབྱམ་ཉི་ཁྲི་དང་ལྡན་པ་ཚགས་ཏེ། དེ་རྟེས་སྔར་བྱི་ཚུའི་ དགྱིལ་འཁོར་དེ་འཕྲག་རྡམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྱམ་ཕྲག་བརྒྱ་ལས་ཆེད་དེ། ལྷག་མ་གསེར་ དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཆུ་གསེར་གཉིས་པོ་དེའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དཔག་ཚད་ འབྱམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སྟོང་ཕྲག་གསུམ། བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་ལྡ་ཡོད། འཁོར་ཡུག་ཏུ་ངོ་ སུམ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རི། མཆོ། སྤྲིང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ དེའི་སྟེང་དུ། ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲིན་འགྲེགས། དེ་ལས་ ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་ཚར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་སྲོག་ཤིང་ཁའི་སྲོག་ཤིང་ཚོགས་ཀྱི་ཕུང་ པོ་ཐམས་ཅད་ལ། དབུས་སུ། ཤར་ བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་རབ་ལ། དབུས་སུ། ཤར་དང་ལྡན། ལྷོ་བཀྲ་ཤིས། ནུབ་པའང་ཁ་བཏགས་ཏེ། བྱང་གསེར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུན་པོ། ཁམས་འབྱིང་རྣམས་ལ། ལྷུན་པོ་དེ་ལ་ཀུན་ནས་བསྐོར་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གཞོལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྡེང་ཅན་དང་། ལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་། རྟ་རྣ་དང་། རྣམ་ འདྲེད་དང་། སྐུ་བྱུང་འཛིན་ཏེ་གསེར་རི་བདུན་ཚགས། ཁམས་ཐ་མ་རྣམས་ལ། སྤྲིང་ རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རི་ལྷགས་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཚགས། རི་དགྲ་གཉའ་ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རྩེ་རྩྭ་པར་མཉམ། ལྷུན་པོ་ལ་ཆུ་ མཚམས་ཡན་ཆད་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི། རི་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོའང་ནང་མ་ནང་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་ མ་འཕང་དང་རྒྱར་ཕྱེད་ཀྱིས་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད། ཇི་ལྟར་ན་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དཔག་ཚད་བཞི་ ཁྲི། ཕྱི། ཁྲི། ལྟ་སྟོང་། ཉེས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ། སྟོང་ཉེས་བརྒྱ་ལྟ་བཅུ། དུག་བརྒྱ་ཕྱི་ཤུ་ རྩ་ལྟ། ལྷུགས་རི་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་རང་གི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་མཆོ་ལ་ཕོག་པས་སྣོང་བཞི་པོའི་

ནམ་མཁའི་ཁོངས་དེ་དང་མཐུན་པར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་མདོག་སྔོན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚོ་ཆཤད་པ་ནི། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི། ལྷུན་པོ་ནས་སུ་བྱུང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་མཚོ་བདུན་ནི་རོལ་པའི་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་དང་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་ཞིང་། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བས་ན་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ། རོལ་མཚོ་དང་པོ་ལ་བ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད། དེ་ནི་ནང་གི་མཚོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ངོས་ཀ་འབྲམ་ལ་དེ་སྙམ་འབྱུང་ཀ་ཉིས་འབྱམ་དང་བཞི་ཐྲི་ཡོད། རོལ་མཚོ་གཞན་དྲུག་ལ་ནི་ནང་མ་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བ་ཞེང་དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཞེང་། རྒྱུ་ཕྱེད་ཕྱེད་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། རོལ་མཚོ་བདུན་པའི་བ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་གཉིས་རྒྱ་ཐུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དང་བ་དང་ནི་དྲི་མི་ང་། །འཐུང་ན་སྟེ་ལ་མི་གཙོད་དང་། །མཐྱིན་པ་ལ་ཡང་མི་གཙོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གླིང་གི་མཚམས་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཕྱི་ནས་ཕྱི་མཚོ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་དང་ཚད་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་བ་ཚ་ཅན་ཡིན། ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱི་ནང་གི་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱིའི་མཚོ་ཡིན་ཞེང་གླིང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱུ་མཚོ་ལ་རྒྱའི་ཁུ་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གླིང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བརྙན་ཁུ་ལྟར་བདར་སྣང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཁུ་མཚོ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་གླིང་བཞད་པ་ལ། གླིང་གི་གཙོའོ་དང་། གླིང་ཕྲན་བཞད་པ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། གླིང་བཞིའི་ངོས་ཀྱི་བར་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཏུ་

ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཤིང་འཛམ་བུ་བྲཀྲི་ཞེས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུར་ལྷུང་བ་ན་འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་སྟེ། དེས་མཚོན་པའི་གླིང་ཡིན་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་བྱ། ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཅན། ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད། གླིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རི་རབ་ཀྱི་ཤར་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མི་རྣམས་གླིང་འདིའི་མི་ལས་ལུས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་འཕགས་པས་ཤར་ལུས་འཕགས་གླིང་སྟེ། དབྱིབས་ཟླ་གམ་ངོས་གསུམ་འཛམ་བུ་གླིང་དང་ཚད་འདྲ་ཞིང་། ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ། གླིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རི་རབ་ཀྱི་ནུབ་ན་ཡོད་ཅིང་། ལོངས་སྤྱོད་ཕལ་ཆེར་བ་གླང་ལ་སྤྱོད་པས་ནུབ་བ་གླང་སྤྱོད་པ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད། དེའི་དབུས་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པ། གླིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ན་ཡོད་ཅིང་། འཆི་བའི་ཞག་བདུན་ནས་འཆི་བའི་སྒྲ་མི་སྙན་པར་འབྱུང་བས་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་སྟེ། །མཐའ་བསྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གླིང་གང་དང་གང་གི་མིའི་གདོང་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་དང་གླིང་དེ་དང་དེའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བར་ཡོད་ཅིང་། འཛམ་བུ་གླིང་ན་གསེར་དངུལ། ཤར་ན་རས། ནུབ་ན་བ་གླང་དང་ནོར་བུ་ལ་སོགས་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་ན་ཉོ་ཚོང་གི་ཐ་སྙད་མེད་དེ། དེ་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་རགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གླིང་དང་པོ་གསུམ་ན་ཁ་ཟས་འབྲས་ཆན་ནས་འབྲུ། ཁུར་བ་ཟན་ཕྱེ། ཤ་ཆང་སོགས་ཡོད། བྱང་ན་མེད། དེར་མ་རྨོས་མ་བཏབ་པར་འབྲས་སྣ་ལུ་ཟ། གླིང་དང་པོ་གསུམ་ན་མེའི་ཁ་དོག་དཀར་ནག ལེགས་ཉེས་བདེ་སྡུག ཁྱད་པ་ཆེད་དུ་བྱས་པ། མ་ལ་གོས། བག་མ་གཏོང་ལེན། རྗེ་ཁོལ་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད། བྱང་ན་དེ་རྣམས་མེད་དེ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ན། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པའི་ས་ཁང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་

གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་འདོད་འབྱུང་ཞིང་། གང་ལ་ཡང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད། བྱ་སྐྱེས་མ་ཐག་འདོར་ཞིང་། རང་གི་ཐེ་བོང་ལས་ནུ་ཞོ་འབྱུང་བ་སོགས་གདུགས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གྲིང་བཞི་ཀ་ན། བཀྲིས་སྐོམ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ། ཉིན་མཚན། ཞ་མ། དུས་བཞི། བཤང་གཅི། རྩྭ་མཚན། སྨུག་མ། བྱ་བཙས་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། བློན་པོས་དགེ་བ་བྱས་པས་སྨྲ་མི་སྙན་དུ་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་གྲིང་ཐུན་བཤད་བ་ནི། དེ་ཡི་བར་གྱི་གྲིང་བརྒྱད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གྲིང་ཐུན་བརྒྱད་བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། གྲིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གྲིང་གཡོག་བརྒྱད་ནི། ལུས་དང་ལུས་འཕགས་ཤར་གྱི། སྨྲ་མི་སྙན་དང་སྨྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་བྱང་གི །ཇ་ཡབ་དང་ཇ་ཡབ་གཞན་འཛོམ་བྱ་གྲིང་གི གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ་ནུབ་ཀྱི་གྲིང་གཡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇ་ཡབ་ནས་སྲིན་པོ་གནས། གཞན་རྣམས་ན་མི་གནས་ཤིང་། གྲིང་གཡོག་རྣམས་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་དབྱིབས་འདྲ། ཚད་གས་ལ་བར་མི་སྣང་ཡང་། གྲིང་གཙོ་བོ་ལས་ཆུང་བར་མངོན། ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ན་རེ། དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ། །ཞེས་སོགས་ཤར་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། འཛམ་གྲིང་འདི་ན་རྩོ་རྩེ་གཉན་ཡོད་འདོད་ཀྱི་རི་ནག་པོ་བྱུག་བོད་ཀྱི་རི་ནག་པོ་གསུམ་སྟེ། དབུ་འདས་པ་ན། དབུ་བཅོམ་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱས་བསྐོར་བའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་འབྱུང་བཞུགས་པའི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་བྱང་ན་རི་སྟོས་ངད་ལྡང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཅུའི་ཚུ་རོལ་ན་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དོས་པ་གནས་པའི་མཆོ་མ་དོས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུས་གང་བ་མི་ཏོག་པརྦ་དང་། ཀུ་སུད་ཏ་ལ་སོགས་པས་ཁེངས་པ། ཚུ་ཞིང་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཆོ་

དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་པ། དེའི་ཤར་ཕྱོགས་གླང་པོའི་ཁ་འདྲ་བ་
ནས། ཆུ་བོ་གདྒཱ། ལྷོར་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སིནྡྷུ། ནུབ་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་པཀྵུ།
བྱང་སེང་གེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས། སྭིཏ་ཞེས་བྱ་བ་འབབ་ཅིང་། མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་
སུ་བསྐོར་བ་བདུན་རེ་བྱས་ནས་ཆུ་ཀླུང་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་འགྲོགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་སྟེ།
གདགས་པ་ལས། ཆུ་བོ་གདྒཱ་སིནྡྷུ་པཀྵུ་དང་། །སྭིཏ་དབའ་རླབས་ལྷུ་བའི་ཕྲེང་བ་
ཅན། །འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱོགས་བཞི་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་
འབྱུང་། །གདྒཱ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་སྟེ། །སིན་དྷུ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་
ཡིན། །པཀྵུ་ཡང་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ། དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་སྭིཏ་འགྲོ །ཆུ་
ཀླུང་རབ་མཆོག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། །མཆོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། །རེ་རེ་ཞིང་
ཡང་ལྔ་བརྒྱར་ཁྱེར་ནས་ནི། ཆུ་བོའི་རྒྱུན་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ། ཞེས་དང་། གང་
ག་གླང་པོའི་ཁ་ནས་ཤར། །སིནྡྷུ་ཁྱུ་མཆོག་ཁ་ནས་ལྷོ། །པཀྵུ་རྟ་ཡི་ཁ་ནས་ནུབ། །སྭིཏ་སེང་
གེའི་ཁ་ནས་བྱང་། །དངུལ་དང་བཻཊཱུར་ཤེལ་གསེར་གྱི། །བྱེ་མ་འདེད་ཅེས་འབབ་པ་ཡིན།
།ཞེས་སྔོན་གྱི་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །མཚོ་དེ་ལ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་
གནས་པའི་དབང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཆུ་ཀླུང་དང་རྩི་ཤིང་མེ་ཏོག་ནགས་ཚལ་རྣམས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུད་པ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཆུ་ཀླུང་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་།
།མེ་ཏོག་འབྲས་ལྡན་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །མ་དྲོས་གནས་བའི་ཀླུ་དབང་ཀླུ་
བདག་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །དེ་ནི་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་དཔལ་ཡིན། ཞེས་དང་། དཔེར་ན་
མ་དྲོས་གནས་པས་ཀླུ་དབང་ཀླུ་བདག་མེད་གྱུར་ན། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཆུ་ཀླུང་འབབ་
པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཆུ་ཀླུང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། ༔ ༔ཆུ་དེའི་འགྲམ་ན་ཤིང་འཛམ་བུ་བྲོ་ཀླ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མངར་བ་ཆེ་ཆུང་ཇུ་མ་ཙམ་པ་དེ་

ཆུར་ལྷུང་བ་ལས་འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་། །དེ་ལས་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་ཤིང་གཞན་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་སོགས་ན་ཡང་ཡོད་དེ། འཛམ་བུའི་ཤིང་དྲུང་བསམ་གཏན་མཚན་ཉིད་པའི་ཚེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚོ་མ་དྲོས་བའི་ལྷོ་ན་ཤིང་འདི་དང་བྱང་ན་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་ཞེས་བྱ་བའི་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ན། ནམ་མཁའ་ལྡིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་པའི་ཚང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།། གངས་རི་དང་ཉེ་བ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ། ཚད་མཚོ་དང་མཉམ་པ་དང་། ཇིང་བུ་དལ་གྱི་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་ཇིང་བུ་ལྔ་བརྒྱས་བསྐོར་བ་དང་། ཤིང་སྣ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཏ་ལའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པའི་གླང་ཆེན་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་ཀུ་མུ་ཏ་ལྟར་དཀར་བ། མགོ་བོ་འདམ་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལྟར་དམར་བ་མཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་གཉིས། སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་གཅིག་པ་སྟེ་དེ་ལ་འཁོར་གླང་ཆེན་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐོར་བ་སྟེ། དགུན་ཟླ་བ་བཞིར་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་སུ་གནས། དཔྱིད་ཟླ་བ་བཞིར་ཇིང་བུ་དལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས། དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་ཤིང་ཏ་ལའི་ཚལ་དུ་གནས་པ་ཡོད། གླིང་འདིའི་དབུས་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྙེས་པའི་གནས་རྡོ་རྗེའི་གདན། ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི། རྒྱུད་སྡེ་གསུངས་པའི་གནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས། མངོན་པ་གསུངས་པའི་གནས་མཉན་ཡོད་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག ཤར་ན་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ། འདིའི་སྨད་ན་རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མའི་གནས་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་ཚལ། ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ཨོ་རྒྱན། བྱང་ན་རིགས་འཛིན་གྱི་གནས་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་རིས་བསྐོར་བའི་དབུས་ཀེ་ལ་ཤའི་རི་བོའི་སྟེང་ན་ཀ་ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད། དེའི་ཕྱི་རོལ་པད་འདབས་ལྟ་བུ་

ལ་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད། གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡུལ་ཕྲན་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཡོད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཐད་ཀའི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ལ་སིང་ག་ལའི་གླིང་། ཟངས་གླིང་། གསེར་གླིང་། ནས་གླིང་། ཙུ་ཏའི་གླིང་། ཡ་མུ་ནའི་གླིང་། སྨན་ཅེའི་གླིང་། ཀམ་པོ་རྩེའི་གླིང་སོགས་གླིང་ཕྲན་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཆོས་དང་ཞིང་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འཛམ་བུ་གླིང་ན་རི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན། འབིགས་བྱེད། མན་དྷར་རྣམས་སོ། །ཤིང་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི། ཤལ་མ་ལི། སྣ་ལའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡིན་གྱི། འཛམ་བུ་ཕྲིཀྵ་ཤིང་ཆེན་པོར་མེ་འདྲེན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྣོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་དག་གི་སྤྲོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ངན་སོང་བའི་གནས་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། ཞེས་སོགས་ཏེ། ངན་འགྲོའི་གནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་འོག དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་བཅད་པ་ན་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་གཤིན་རྗེའི་གྲོང་འཁྱེར་སྒོ་མེད་ལྕགས་མཁར་བཅུ་དྲུག་བྱ་བ་ན། གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གིས་བསྐོར་ཏེ་གནས། འཛམ་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་དཔངས་སུ་ཡང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེའི་སྟེང་ན་ཚ་དམྱལ་ལྷག་མ་བདུན་ཡོད། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་རང་རང་གི་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་མེ་མུར་གྱི་འོབས། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ། སྤུ་གྲིའི་ལམ། ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་སོགས་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཁང་ནས་རལ་གྲི་ལོ་མོའི་ནགས་ཚལ། ལྕགས་ཀྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོ། །དེའི་རྩེ་མོ་ན་བྱ་ཁྲ་ཏ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན། རྩ་བ་ན་ཁྱི་སྲེའོ་ལྕགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ཅན་སོགས་འདོན་ནོ། །དམྱལ་བ་དེ་

དག་གི་འགྲམ་ན་དམྱལ་སྣང་མཆོག་ཆ་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོགས་པས་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་གཉན་དུ་འགྲོ་བའོ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད། འོན་དམྱལ་སྣང་རྣམས་སེམས་ཅན་ཡིན་ནམ་ཞེན། བྱེ་བྲག་སྨོ་བ་ན་རེ། །དམྱལ་བ་པ་ལ་གནོད་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཁེ་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ལ། དཔལ་དམྱལ་མི་སོགས་ཀྱིས་མི་གནོད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་རབ་ལྟག་གི་གནོད་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོན་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱབ་རབ་འབྱོར་གྱིས། གང་དག་ཁྲོ་ཞིང་གཉམ་ལས་དང་། །སྡིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་ལ་དགའ་དེ་དག་ནི། །གཤེན་རྗེའི་སྡིན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཧི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཐེག་ཆེན་པ་ན་རེ། སྤྱིད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྣད་བའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཆོག་ཅ་དག་སྡུ་ཞིག་གིས་ནི་ཚད་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་ནོ་ན་ཡོད་ལ། ཉེ་འཁོར་བ་ནི་ཚ་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ལ། ཉི་ཚེ་བའི་བགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་ཆུ་དང་རི་དང་བྲ་དམ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སོགས་ན་ཡོད་པར་འཕགས་པ་དག་འདུན་སྡུང་དང་། བོ་བཞིན་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་སོ། །དུད་འགྲོའི་བགས་ནི། གཅོ་བོ་ཕྱིའི་རྒྱུ་མཚོ་དང་། ཁ་འཕོར་བ་མི་ཡུལ་སོགས་ན་ཡོད་པས་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། མིའི་གནས་བཤད་རྗེས། ལྷ་གནས་བཤད་པ། ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་དང་པོ་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རི་རབ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ནི། ཉི་ཟླ་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ནའོ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉི་ཟླ་ཇི་ཙམ་ནས་འཆར་བ། ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད། ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཞར་ལ་སྐར་མིའི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རིའི་རྩེ་མོ་དང་ཐང་མཉམ་ནས་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ། གཉིས་ཀ་ལ་འཐུག་རྔམས་སུ་དཔག་ཚང་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་རེ་ཡོད་པ་འདྲ། གསུམ་པ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་ཚ་བའི་རང་བཞིན། བྱེད་ལས་སྣང་བ་སྟེར། ལོ་ཐོག་སྨིན། པད་ཚལ་རྒྱས་པར་བྱེད། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་ཆུ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་བསིལ་བ། བྱེད་ལས་སྣང་བ་སྟེར། ལོ་ཐོག་སྨིན། པདྨ་ཟུམ། ཀུ་མུད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཉི་མ་ལ་པདྨའི་གཉེན། ཟླ་བ་ལ་ཀུ་མུད་གཉེན་ཞེས་རྗོད་དོ། །ཉི་ཟླའི་གཞལ་མེད་ཁང་གཉིས་ཀའང་གསེར་གྱི་རབ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པས་སྐོར་བ། རྩིག་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིས་བྱས་པ། འོག་བཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་བཟང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། མེ་ཏོག་མན་དྷ་ར་བ་པུས་ནུབ་ཙམ་དུ་ཁེབས་པ། སྙིང་པ་རྣམས་རླུང་གིས་འཐོར་ཞིང་། གསར་པ་འགྲེམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་ནག་པོ་རེ་རེ་ཡོད་པ་ནི། གདགས་པར། གིང་གི་གཟུགས་བརྙན་གུང་དུ་སྣང་བས་ར་རི་དང་། མཐའ་ལ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་སྣང་པའི་དང་ས་བར་སྣང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། སའི་དངོས་གཞིར། ཉ་དང་རུ་སྦལ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མཚན་ནས་ཤར་བ་ཡིན་པར་བཤད། རང་ལུགས་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རི་བོང་དུ་འཁྲུངས་བའི་དུས་སུ་ལུས་སྤྱིན་པར་བཏང་བ་

ལ༔ བརྒྱ་བྱིན་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཕྱིར་དུ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོས་ལ་རི་བོང་གི་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་བ་ལ། །དེང་སང་དུ་ཡང་རི་བོང་གཟུགས། །མེ་ལོང་དཀྱིལ་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན།། རབ་ཏུ་མངོན་པར་མཛེས་པར་སྣང་། །དེ་དག་ཕྱིན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ན། །ཀུ་མུད་ཏ་ཡི་ཁ་འབྱོད་པ། །མཚན་མོའི་མཚན་མ་ཟླ་བ་ལ། །རི་བོང་མཚན་མ་ཅན་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་གསུངས། ཟླ་བ་འགྲོས་མྱུར་བས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་འཁོར་ཞིང་། ཉི་མ་བུལ་བས་ལོ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་འཁོར་བར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྐར་མ་ཆུང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས། གང་སྤེལ་ལས། ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་དྲུག སའི་དངོས་བཞིར། ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་བཅུ། ཆུང་བ་ལ་བཞིར་གསུངས། གདགས་པར། འབྲིང་ཐལ་ཆེར་ལ་བཅུ་གཉིས། བཅུ། ཐ་མ་ལ་གསུམ་གསུངས་སོ། །སྐར་མའི་གྲངས་ལ་དུང་ཕྱུར་གཉིས། བྱེ་བ་བརྒྱད། ས་ཡ་ལྔ༔ ཞེས་དྲང་སྲོང་སྐར་མ་ལ་དགའ་བས་བཤད། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཉི་ཟླ་ཅི་ཙམ་ནས་འཆར་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ནས་འཆར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཉི་མས་གླིང་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག གཞུང་འདིས་དུས་བཞི་དུས་མཉམ་ཞིང་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཏེ། གླིང་བཞིར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ཇེ་ཆེར་སོང་ཞིང་གླིང་གི་དཀྱིལ་དྲང་ཐད་དུ་གླིང་བཞིར་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་འབྱུང་། དེས་ཡང་ཕྱིས་རྒྱ་ཆེར་སོང་སྟེ་ལྟོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་གླིང་བཞིར་དགུན་ཉི་ལྡོག །དེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་ནང་དུ་རྒྱ་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་ཞིག རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་དྲང་ཐད་

དུ་སླེབས་པ་ན་གླིང་བཞིར་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་ནང་དུ་རྒྱ་ཇེ་ཆུང་
དུ་སོང་སྟེ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་གླིང་བཞིར་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། གསེར་འོད་དམ་པ་
ལས། ཁམས་ཀྱི་སྦྲུལ་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། །གཉིས་ནི་སྟེང་འགྲོ་གཉིས་ནི་ཐུར་དུ་འགྲོ།
ཞེས་གསུངས་པས། གླིང་གཞི་གའི་དབྱར་མཉམ་དགུན་མཉམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གླིང་བཞིར་ཉི་མའི་བགྲོད་པ་རིང་བའི་སྐོར་ཐག་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚེ་ཉི་མ་
རིང་བ་དང་། བགྲོད་པ་མྱུར་བའི་སྐོར་ཐག་རྒྱ་ཆུང་བའི་ཚེ་ཉི་མ་ཐུང་བར་འདོད་པ་མི་བདེ་ཞིང་།
ཉི་མ་ལྷོ་བགྲོད་ཀྱི་ཚེ་འཕུལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་རགས་པ་དང་། བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཚེ་ཞན་པ་ཡང་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གླིང་བཞིར་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་འདོད་པ་གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར། དུས་བཞི་འཆོལ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག ཤར་དུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་
པ། འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ལྷོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ། ནུབ་ཏུ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་བྱང་དུ་
བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་སྔ་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ །
ཕྱི་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག །གཉིས་པའི་སྔ་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག །ཕྱི་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག །
གསུམ་པའི་སྔ་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག །ཕྱི་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ། བཞི་པའི་སྔ་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་
དགུ། ཕྱི་དྲོ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྱིད་དུས་ཕྱི་དྲོ་རིང་། སྟོན་དུས་སྔ་དྲོ་
རིང་། དབྱར་དགུན་གཉིས་དེ་གཉིས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རམ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གླིང་གི་ཕྱེད་དྲང་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་
དེའི་ཐ་སྙད་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་ཅིང་
མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དུས་བཞི་ཕྱེད་འཆོལ་ཕྱེད་མཉམ་པར་འདོད་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་
རིན་སོགས་ཁ་ཅིག དུས་བཞི་ཕྱེད་འཆོལ་ཕྱེད་མཉམ་པ་འདི་ལ་དུས་བཞི་ལྕགས་སྒྲོག་མ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་འཐད་དེ། ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། རྨ་བྱ་ཆེན་མོ་

ལས། མཚོན་ཆའི་འཛོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཛོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ།ཁ ཉི་མ་རིང་ཐུང་འགྲོ་བའི་ལམ་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་ལྷོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་ན། ཨོར་ནུབ་གཉིས་སུ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ན། ཨོར་ནུབ་གཉིས་སུ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཡིན་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱིང་བཞིན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཚོས་རྗེ་ཡི་བཟང་རྩེ་པ་ན་རེ། འདི་ཁོ་ན་འཐད་དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་དང་འགྲིག སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བགྲང་པའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ནས་དགུན་ཉི་ལྷོག་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ནས་དབྱར་ཉི་མ་ལྷོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ཡང་རྩིངས་ཀྱི། རླུང་ཤོལ་བྱང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བས་གཏོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ར་ཡུགས་ལ། ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་འདི་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་ཀྱི། དུས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་པ་དེ་ནི་ནམ་འབྱུང་ཞེ་ན་ལྷོར་ལྷོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག །བྱང་དུ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག ཨོར་དུ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ། ནུབ་ཏུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཅིག་ནི་སྲིད་ལ། དེའི་ཚེ་ཨོར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་དེ་ལ་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དེ་ཡོད་དེ་དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་རང་ཉོ་དེ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་ལྔ་རེ་ཡོད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཉིན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག སམཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཉིན་མོ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས། མཚན་མོ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་དགུན་ཉིན་ཐུང་ངུས་མཚན་མོའི་རིང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་ཚེ་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཉིན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ། མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དྲུག་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཤར་གྱི་ཉིན་ཕྱེད་དང་པོ་ནས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་དེའི་ཕྱི་

དྲོའི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་སླེབས་པ་ན་བྱང་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ། ལྷོར་ཉི་མ་འཆར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་དེའི་ཚེ། བྱང་གི་ཉིན་ཕྱེད་དང་ལྷོའི་མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་རེ་ཡོད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཤར་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཏུ་མཚན་ཕྱེད་པ་དུས་མི་མཉམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ལ་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤར་དུ་ཉིན་ཕྱེད་དང་པོ་ནས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་སྔ་དྲོར་སླེབས་པའི་དུས་དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་དྲུག་འདས་ཏེ། ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་སོང་མ་ཐག་པའི་དུས་དེའི་དུས་ན་བྱང་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ། ལྷོར་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཏུ་ཉི་མ་འཆར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་མཉམ་པའི་དུས་དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་དྲུག་སོང་བ་ན་བྱང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། ལྷོར་ཉི་མ་ནུབ་པ་དུས་མཉམ་ལ། ཤར་ནུབ་ཏུ་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་པ་མི་མཉམ་སྟེ། དེར་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀ་སླེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སོང་བ་ན་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་པར་མཉམ་ལ། དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་དྲུག་སོང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་ལྷོར་ནམ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཉི་མ་ནུབ་པ། བྱང་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་ཉི་མ་འཆར་བ་སྟེ་ཤར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གླིང་བཞི་པོ་འདིར་ལོ་གཅིག་ལ། ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག ཅེས་པའི་ཚུལ་ཐེངས་གཉིས་དང་། ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཉིས་ཏེ། བཞིར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མན་ངག་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསང་བའི་བདག་པོ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉི་མས་གླིང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུས་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་གི་ཚེ། བྱང་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ། ལྷོར་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཏུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གླིང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

༼དུས་ཚིགས།༽

འོ་ན་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་དང་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་ལྡོག་དུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་མ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ནི་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི།། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་ལུགས་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ༔ གཞུང་འདིའི་སྐབས་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་ལྡོག་དུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ལོ། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞག་མི་ཐུབ་འདོར་བའི་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡོད་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་ལོ། ཉི་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་ལོ། ཁྱིམ་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་ལོ་གསུམ་ཡོད། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཅུ་སྐོར་ཅེས་པའམ། ལོ་རྒན་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱག་རྡོར་སྟོད་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱུང་རྣམ་བྱུང་དཀར་པོ་དང་། །རབ་མྱོས་སྐྱེ་བདག་ཨང་གི་ར། །དཔལ་གདོང་དངོས་པོ་ན་ཚོད་ལྡན། །འཛིན་བྱེད་དབང་ཕྱུག་འབྲུ་མང་པོ༔ ༔མྱོས་ལྡན་དཔའ་བོ་ཁྱུ་མཆོག་དང་། །སྣ་ཚོགས་ཉི་མ་ཉི་སྒྲོལ་བྱེད། །ས་སྐྱོང་མི་ཟད་ཐམས་ཅད་འདུལ། །ཀུན་འཛིན་འགལ་བ་རྣམ་འགྱུར་དང་། །བོང་བུ་དགའ་བ་རྣམ་རྒྱལ་ཉིད། །རྒྱལ་བ་མྱོས་བྱེད་གདོང་ངན་དང་། །གསེར་འཕྱང་རྣམ་འཕྱང་སྒྱུར་བྱེད་དང་། །ཀུན་ལྡན་འཕར་བ་དགེ་བྱེད་དང་། །མཛེས་བྱེད་ཁྲ་མོ་སྣ་ཚོགས་དབྱིག །ཟིལ་གནོན་སྤྲེའུ་ཕུར་བུ་དང་། །ཞི་བ་ཐུན་མོང་འགལ་བྱེད་དང་། ཡོངས་འཛིན་བག་མེད་ཀུན་དགའ་དང་། །སྲིན་པོ་མེ་དང་དམར་སེར་ཅན། །དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་དོན་གྲུབ་དྲག །བློ་ངན་རྔ་ཆེན་ཁྲག་སྐྱུག་པ། །མིག་དམར་ཁྲོ་བོ་ཟད་བྱེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མེ་མོ་ཡོས་ནས་མེ་ཕོ་སྟག་གི་བར་དྲུག་ཅུར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལོ་ལ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅུ་
གཉིས་སྐོར་གྱི་སྒོ་ནས། བྱི་བ་གླང་སྟག་ཡོས་འབྲུག་སྦྲུལ། །རྟ་ལུག་སྤྲེའུ་དང་བྱ་ཁྱི་ཕག །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བཅུ་གཉིས་ལོ་སྔ་མའི་དབྱར་ཉི་ལོ་ནས་ཕྱི་མའི་དབྱར་ཉི་མ་ལོག་གི་བར་
ནས། སྔ་མའི་དགུན་ཉི་ལོག་ནས་ཕྱི་མའི་དགུན་ཉི་ལོག་གི་བར་ཡིན་པ། འདི་དང་དུས་བཞི་
རྫོགས་པ་ལ་ལོར་བཞག་པ་དོན་གཅིག དེའི་ཡུན་ཚད་ཆེས་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག
ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྔ། ཁྱིམ་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་།
དུས་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྔར་དབྱེ་བ།
དྲུག་དུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཏེ། འདུལ་བའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉི་མའི་
བགྲོད་པའི་དབང་གིས་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་བཞིར་འབྱུང་ཚུལ། ཟླ་བའི་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་
དུས་བཞི་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ། ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ནི། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་བཞི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་དབང་
གིས་ཡིན། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོ་བགྲོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དྲུག་ལ་དབྱར་སྟོན་གཉིས་འཇོག བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཟླ་
བ་དྲུག་ལ་དགུན་དཔྱིད་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ལས་འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ཚང་དགོས་པས་ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་སུམ་ཅུ་རྫོགས་པ་ལ་ཟླ་བར་བཞག་པ་ནི་ཟླ་བ་བཏགས་པ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཆེས་ཞག་གིས་བཞག་པའི་ཟླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་
ཅུ་རེ་ལ་ཟླ་བར་བཞག་པའི་ཟླ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དྲུག ཉིན་ཞག་ཉེར་དགུ་རེ་ལ་ཟླ་བར་བཞག་པའི་
ཟླ་བ་བཏགས་པ་བ་དྲུག་ཏེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས། ཟླ་བའི་ངོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མར་ངོ་ཡར་ངོ་གཉིས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ནས་གནམ་སྟོང་གི་བར་ལ་རླུང་བྱད་བཟུང་པ་ནི་ཡང་ངོ་སྟོན་འགྱོ་སྟེ། རིལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉའི་བར་ལ་རླུང་བྱད་པ་ནི་མར་ངོ་སྟོན་འགྱོ་སྟེ། བྱད་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །གསུང་རབ་ལས། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྱོ་མར་ངོ་སྟོན་འགྱོ་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཏེ། མགོ་རླུ་ཞེས་སོགས་སྐར་མའི་མིང་གིས་རླུ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་མར་ངོ་སྟོན་འགྱོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ར་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལ་གཅོ་ཆེར་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྱོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གསུམ་ཆོ་གา་ལས། དེ་ལྟར་སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྟོན་འགྱོ་དང་། ར་བ་ཐ་རྒྱང་གི་དབང་གིས་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྱོ་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས། ཆོས་གྲངས་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། མར་ངའི་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་རམ། ཡར་ངའི་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར། ཉིན་མཚན་གྱི་ཚ་ལ་ཉེར་གཉིས་ཡོད། གྲིབ་ཚོད་ནི་ཐུན་མ་སོར་བཞི་དང་དེ་དང་ཚད་མཉམ་པའི་གྲིབ་མ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་གདགས། གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་གི་ཚ་ལ་ཤང་པ་ཞེས་གདགས་སོ།། གསུམ་པ་ལ་དགག་གཞན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཉོར་རླུ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཏེ། ཉོར་རླུ་བརྒྱད་པ་ཁྱུམས་ཀྱི་རླུ་བ་དེ་སྟོན་རླུ་ཐ་ཚུང་བང་ཞེག སྟོན་ཐ་མ་ལ་ལོ་འགོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་བྱོན་ནས་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་བར་ལ་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་དང་། དེ་ནས་བྱ་སྟོན་ཀྱི་བར་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱིས་ཉི་མ་ལྷོག་སྔ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག ཉོར་རླུ་དགུ་པའི་ཐུན་ནས་འཇོན་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྐྱིང་པོ་ལས། སྐྱེས་དྲུག་གི་རླུ་བ་ལ་སྟོན་ཟིར་བའི་ཐུན་ནས་ཤིན་ཏུ་ཐུན་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མའི་སྐྱིང་པོ་ལས། སྐྱེས་དྲུག་གི་རླུ་བ་ལ་སྟོན་ཟིར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་ལས་ཉི་མ་ལྷོག་པ་རླུ་བ་གཅིག་གིས་སྐྱ་བར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། ཉོར་རླུ་བཅུ་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ། ཐུགས་གི་བར་གྱི་རླུ་དེ་དགུན་གྱི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གྲང་བའི་དུས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་

མ་ལས། དགྲན་སྡོད་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་དང་དགྲན་སྣང་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་ནི། དགྲན་ཀྱི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། བྱང་བར་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཚ་བའི་དུས་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཐུགཔ་གི་བར་གྱི་ཟླ་བ་དེ་དབྱིད་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚ་བའི་དུས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱིད་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སོས་ཀའི་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། ཚ་བའི་དུས་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གང་བའི་དུས་སུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགྲན་ཀྱི་དགྲན་ནི་རང་གི་དགྲན་སྣང་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་ནི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་འོང་ན། འགས་པའི་བསེར་མ་ལྟང་། ཞེས་དང་། ཕྱན་ཚོགས་ལས། གྲང་པའི་དུས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགྲན་སྣང་དང་དབྱིད་ར་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཅོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཐུགཔ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟོན་ཟླ་ཆུང་དེ་ཡིན་ཏེ། མར་ངོ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཏེ། འོ་ན་སྟོན་ཐ་མའི་མར་ངེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ནས་དགྲན་ཀྱི་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག ཤངས་ཆུས་པ་རྟམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགྲན་ཟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཅོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཕར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་ཀྱི་དུས་སྔོར་བཅོས་པ་གང་ཞེག་ཏུ་ཐལ། སྟོན་ཐ་མའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་དང་དགྲན་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀ་ཕར་བ་གང་ཞེག དེ་དང་དགྲན་དང་པོ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཅོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུ་པའི་བཅོ་ལྔའི་བར་དེ་སྟོན་ཐ་ཆུང་དབྱུག་པ་ཟླ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་ཐ་དང་དབྱུག་པ་ཟླ་བ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཅོར་ཟླ་བརྒྱད་

པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བསལ་ཁས་སོ། གཞན་ཡང་། ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་
འཚོལ་རིགས་པ་དང་། ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ།
དགུ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱད་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ་
དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་རིགས་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷ་བབས་ཀྱི་དུས་ཆེན་འབྱུང་བ་དང་། དགུ་
པའི་གནམ་སྟོང་ལ་རས་ཆེན་སྦེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་སོང་།
མ་ཁྱབ་ན། ཁྱེད་རྣམས་ལ་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་དྲུག་གི་བར་དུ་འཆང་བར་སྟོན་
པས་ལྐོག་ཏུ་གནང་བ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་
བླངས། དགུ་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱས། དེའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་བབས་ཀྱི་དུས་
ཆེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར། རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱད་པ་དང་འདུལ་བ་ལུང་གཉིས་ཀར། དེ་སྟེ་
ཞག་བདུན་ནས་གྲོང་ཁྱེར་སྣང་ལྡན་གྱི་འདབས། ཨ་མ་ཛ་རོའི་གནས་སུ་ཤིང་ཨུ་དུམ་ལྦ་རའི་
གླིང་དུ་འབྱོན་ནོ། །ཞེས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཕགས་པ་མོའུ་
འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་ལ་
དབྱར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགུ་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ་
དབྱར་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ལུང་ལས། ཤིང་
རྣམས་ཀྱི་ལོ་མ་སྐྱ་བོར་གྱུར་ཀྱང་ད་དུང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་
ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཏེ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས།
དབྱར་འབྲིང་ནག་པ་ཟླ་བ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས། གསེར་འོད་ལས། དབྱར་ནས་འཛིན་
པར་གསུངས། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་སོས་ཀ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས། རྒྱ་ནག་རྩིས་པ་

རྣམས་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་སྟག་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བ་ནས་འཛིན་པར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས། ཧོར་ཁྲིམས་ལུགས་པ། མཆུའི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འཛིན། འཇིག་རྟེན་སོ་ནམ་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཟླའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འཛིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ལྷ་འཚམ་གནམ་སྟོང་ལ་འདུ་གུ་ཉ་ལ་སྨིན་དྲུག་འབའ་ཞིག་པའི་ཟླ་བ་དེ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་མིག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཟླ་བ་དེའི་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ལོ་སྔ་མ་རྫོགས། སྟོན་གྱི་དུས་རྫོགས། སྨིན་དྲུག་གི་ཟླ་བ་ངོ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱུ་སྐར་སྨིན་དྲུག་བརྗོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཚེ་ཟླ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཤུགས་ལ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལོ་ཕྱི་མའི་འགོ་འཛིན། དགུན་གྱི་འགོ་འཛིན། ས་ག་ཟླ་བའི་འགོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དགུན་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་ནོ།། ཞེས་གསུངས། དགུན་གྱི་དང་པོ་ཡང་འགོའི་ཟླ་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མགོ་ནི་ཡི་དྭགས་འགོ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་དུས་ཀྱི་དང་པོར་བརྗོད། །ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། དགུན་ཟླ་ལ། མཆུ་ན་ཟླ་བ་རབ་རྫོགས་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དང་ཤོལ་དོར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བའི་ཚུལ། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བ། ཟླ་ཤོལ་འདོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་དོད་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཞག་མི་ཐུབ་འབྱུང་སྟེ། །ཆོས་ཞག་དྲུག་ཅུ་སོང་བ་ན། ཉིན་ཞག་ང་དགུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་ལས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཞག་མྱུར་བར་འདའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཞག་ནི་ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་

ཀྱི་ཆ་ལ་སུམ་ཅུར་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་གོ །ཉིན་ཞག་ནི་ནང་ནམ་ལངས་ནས་སང་ནམ་ལང་གི་
བར་རོ། །ཁྱིམ་ཞག་ནི། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེར་ཉི་མ་ཇི་ཙམ་གནས་ཀྱི་ཆ་ལ་སུམ་ཅུར་བྱས་
པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞག་མི་ཐུབ་པ་འདོར་ཚུལ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་
ལུས་པ་ནི། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཞག་མི་ཐུབ་དེ་ལ། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེས་
ན་ལོ་གཅིག་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། ཁ་བ་སོ་ག་དབྱར་རྣམས་
ཀྱི། །ཟླ་བ་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། །མ་ངོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་པའི། །གསོ་སྦྱོང་སྡོམ་བརྩོན་དག་
གིས་བྱས། །ས་ག་དང་ནི་ཆུ་སྟོད་བར། །དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྨད་སྨིན་དྲུག་དང་། །རྒྱལ་དང་
དབོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད། དྲུག་པོའི་མར་ངོའི་བཅུ་བཞིར་བརྗོད། །ཅེས་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལོ་
དྲིས་པ་ལས། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་དང་། །ཆུ་སྟོད་ཁྲུམ་སྨད་སྨིན་དྲུག་བཅས། །འདི་
རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་སློང་གི་
ལོ་དྲི་བར། གསོ་སྦྱོང་དུ་ཡོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང་
ཐ་ཆུང་དང་། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། སྟོན་ཟླ་ར་བ་དང་ཐ་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་བཅུ་
བཞི་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་བཅོ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བར། དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་
བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། དུས་ཚིགས་ལ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པས། དུས་ཚིགས་རེ་
ལ་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་བཞི་བཞི་བྱས་པའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ། བཞི་པ་སླང་དུ་ལྟས་པའི་ཟླ་
བ་ཕྱེད་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཅུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་
བསྟུན་ན་ཧོར་ཟླ་དང་པོ། གསུམ་པ། ལྔ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཉི་ཤུ་དགུའི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱའོ། །གཞི་གསུམ་ཆོ་གར། ཧོར་ཟླ་བཅུ་པ་གཉིས་

བྱུང་བ་ལྟ་བུ། ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱུང་པའི་ཚེ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བགྲང་པའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་པའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་ལ། ཧོར་ཟླ་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱུང་པའི་ཚེ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་ཉེར་དགུ་པའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པས། ཤོལ་ཟླའི་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་པ་ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚེས་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་བཞི་པ་བྱ་བའི་ཉིན་ཞག་དེ་ཚེས་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་བྱ་བའི་ཉིན་མོ་དེ་ཉིད་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བམ་ལྔར། ཚེས་གྲངས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ལྟོས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གླིང་གཞི་ལས། ལོ་ལྔ་ལྔ་ནི་ཚེས་ཞག་དྲུག་དྲུག་ལྷག་པ་ལས་དྲུག་ལྔ་སུམ་ཅུ་སྟེ། ལོ་དྲུག་ལ་བབ་པ་ན་ཤོལ་ཟླ་གཅིག་འདོན་པར་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་དང་མ་མཐུན་པར་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེང་ཕྱིན་ཆད་ཟླ་ཤོལ་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཟླ་ཤོལ་དག རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྔགས།། བཀའ་བཙན་གྲགས་ལྡན་ཤེས་རབ་ཅན། །དཔུང་ལྡན་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བྱ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་ཟླ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་ནས་ཤོལ་ཟླར་འབྱུང་སྟེ། ལོ་རེ་རེ་ལ་རྟགས་སླ་བ་ལ། ཚེས་ཞག་དྲུག་དྲུག་རྟགས་བཀའ་བ་ལ་ཚེས་ཞག་ལྔ་ལྔ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་རེ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱིས། གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་ལྡོག་དུས་བཤད་པ་ལ། དགག་

བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཅོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ། དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་ཅེས་ཅིར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་འགོ་འདྲེན་པ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་ཅེས་ཅིར་བ་མི་འཐད། སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཟླ་པ་ལོག་ས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྨིན་དྲུག་གི་ཉ་བའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་འགོ་བཟུང་བའི་དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་གསུང་པ་མི་འཐད་དེ། དབེའི་ཟླ་བ་ལ་དགུན་ཉི་མ་སྟོག་པ་དང་། ཁྲུམས་གྱི་ཟླ་བ་ལ་དབྱར་ཉི་མ་སྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉི་མ་ཤར་ངའི་ཚེས་བཅུ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟླ་བ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཤོད་ལ་དེའི་ཉིན་དབྱར་ཉི་སྟོག་ནས་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉིན་མོ་ཐུང་དུ་འགྱུར། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ཆུ་ལ་ཞུགས་ཟླ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཏུ་གཉིས་ཡོད་པ། མཚན་མོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ། དེའི་ཉིན་དགུན་ཉི་སྟོག་ནས་ཚེས་དགུ་ནས་ཉིན་མོ་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་མོ་ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ།། དབྱུག་པའི་ཉ་ནས་སྨིན་དྲུག་ཉའི་བར་སྟོན་ཐར་འཇོག དབྱུག་པ་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མའི་སྟེང་ཏ་མི་འཐད་དེ། ཉི་མའི་སྟེང་ཡོ་ལས། བདག་གིས་ཆུ་རྐང་སྨིན་དྲུག་བརྗོད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅིར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆུ་སྟོད་ཟླ་བ་ཡིན་ན་དབྱར་ཟླ་བ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་དགོས། ཆུ་ལ་ཟླ་བ་ཡིན་ན་དགུན་ཟླ་བའི་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབྱར་སྔ་མ་དང་། བོ་བའི་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དབྱུག་པ་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་ཏོག་ཕྲེང་བརྒྱུད་དང་འགལ་ལོ།། གཞན་ཡང་། ཧོར་ཟླ་བཅུ་
གཉིས་པ་ལ་དགུན་ཉི་དང་དྲུག་པ་ལ་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཧོར་ཟླ་དགུ་པ་དང་ཐ་སྐར་ཟླ་བ་
དོན་གཅིག དེའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ལོ་འགོ་བཟུང་བའི་དགུན་ཟླ་བཞི་བ་ལ་དགུན་ཉི་ལྡོག དྲུག་
པ་དང་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བ་དོན་གཅིག་པས་དེའི་ཡར་ངོ་ལ་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞུང་
འདིས་དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྨིན་དྲུག་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟླ་བ་བཞི་
དགུན་གྱི་དུས། དབོའི་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟླ་བ་བཞི་དཔྱིད་ཀྱི་དུས། ཆུ་སྟོད་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ་
ཟླ་བ་བཞི་དབྱར་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནས་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དང་དཔྱིད་
ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྡོག་དུས་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཁྲུམས་ཀྱི་ཟླ་བའི་མར་ངོ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་མ་
ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དེའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་
དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཉིན་མོ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་ཐུང་དུ་འགྱུར། དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་པ་དང་ཟླ་
བའི་མར་ངོ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དེའི་
ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉིན་མོ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་རིང་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་
སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་དང་། ཞག་བཞི་ཚུན་ལ་དགུན་ཉི་ལྡོག དཔྱིད་ཉིན་
མཚན་མཉམ་ནས་དེ་ཚུན་ཆད་ལ་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དབྱར་ཉི་ལྡོག་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་དང་།
ཞག་བཅུ་གཅིག་ཚུན་ལ་དགུན་ཉི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། བ་ནི་རྒྱ་སྐད་སྟོང་སྒྱུར་ཡང་ཉི་མ་བརྒྱད་
གསུམ་རྩེ་ལ་ལྡོག སྔོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་བརྡའ་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་
གོ ༔དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་མི་འཛིན་ཏེ། ཞག་མི་ཐུབ་རྩི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད།།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་པའི་དུས་ཡོད་དེ། དབྱར་ཟླ་བ་གཉིས་

པ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དགུན་ཟླ་བ་བཞི་པ་ལ། དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ཙམ་གྱིས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་གཅིག་གོ །ཞེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། ཐང་གཅིག་རེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐང་གཅིག་གི་ཚད་བཞིན་དུ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དགུ་བརྒྱར་དགོས་པའི་ཚ་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱི་མ་སྟོང་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་ཚེ་མཐར་ཐུག་ཉིན་བ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉི་མ་སྟོང་བྱང་འགྲོ་ཚེའོ། །ཞེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་འཇམ་གླིང་གི་ལྟོ་ཆུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་སྐྱན་དང་ཁང་པ་གླ་བའི་ཞང་གི་ཉི་མ་ལ་རིང་ཐུང་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རི་རབ་ཀྱི་རྒྱང་གྲིས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་རྟམས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉི་མ་ཐུང་བའི་ཚེ་ལྟོ་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བར་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྡ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། འཆར་བ་དང་ནི་ནུབ་པ་དག འཁོར་ལོ་མཚོན་ཅ་བཞིན་དུ་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཞིང་འགྲོ་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཟླ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། འཆར་བ་དང་ནི་ནུབ་པ་དག འཁོར་ལོ་མཚོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཞིང་འགྲོ་བ་དཔེ་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྟོ་བགྲོད་མཐའ་ཐུག་བཞི་དང་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་ཉིན་མཚན་ཡོལ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ནས་རྒྱུ་བས་འོད་དང་ནམ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཞོག དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཏྱིས་དགུན་ལུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་དོ། འཕུལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཤུགས་དག་པས་ཉིན་མོ་སྟོང་བ་ཡིན། བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དུག་དང་བཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚ་གཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡོལ་ནས་གླིང་གི་སྟེང་ནས་རྒྱུ་བས་འོད་དང་ནམ་རྒྱ་མཚན་ཏྱིས་གླིང་ཚད་པ་ཙ་ཚ་ཞིང་ལུ་མའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་བྱང་། འཕུལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཤུགས་ཞན་པས་ཉིན་མོ་རིང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི། སེམས་ཅན་སྨྱོ་མཐུན་ཏྱི་ལས་ཀྱི་དབང་

གིས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཉི་མ་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ལས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྒྲིབས་ཏེ། མི་དྭངས་པར་སྣང་། དེ་དང་རིང་བ་ལས་དྭངས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་སྒྲོན་མེ་དང་ཉེ་བ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དེ་སྣང་བ་ན་ཉ་གང་བ། བཻཊཱུར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དེ་སྣང་བ་ན་གནམ་གང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚེ་ན་བླ་འོག་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རི་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད། རི་རབ་ལ་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ལ་བ་རིམ་བཞི་ཡོད། བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བར་ཐག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་རེ་ཡོད་པར་མཉམ། རྒྱ་ཁྱོན་མས་རིམ་བཞིན་དུ་རི་རབ་ལས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག བརྒྱད། བཞི། གཉིས་ཀྱིས་འཕགས། དེ་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་པ་བཅུ་བདུད་རྩིས་བཀང་བ་ཐོགས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཐོགས་པ་དང་། རྒུན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་མྱོས་པའི་རྟག་མྱོས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་ཤིང་། གསེང་རི་བདུན་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་བང་རིམ་སྟེང་མའི་ཤར་ཕྱོགས་ན་རྒྱལ་ཆེན་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་གི་ཕོ་བྲང་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། ལྷོ་ན་འཕགས་སྐྱེས་པོའི་ཕོ་བྲང་འཕགས་སྐྱེས་པོ། ནུབ་ན་མིག་མི་བཟང་གི་ཕོ་བྲང་སྣ་ཚོགས་གཟུགས། བྱང་ན་རྣམ་སྲས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ལྕང་ལོ་ཅན་ཡོད་དོ།། གཉིས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སྟོན་པ་ནི། ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། །ཞེས་

སོགས་ཤང་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །གཞུང་དོན་ནི། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཞན་ནུ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མམ། ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་བརྒྱ་བྱིན་དང་སོ་གསུམ་ཡོད་པས་སམ། མེ་ཏོག་གི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ལ་བསྒྲག་ཏུ་རུང་བའི་ལྷ་གནས་མི་འདྲ་བ་སོ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེང་སང་ལྷ་དབང་གི་མཚན་མི་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། །ཞར་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་གནས་བཤད་ན། ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་བོང་གསེང་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆུ་མཚམས་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་ན་འོད་ལྡན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ན་སྐེར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་གྲོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་མགུལ་འཕྲེང་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ན་བརྟན་པའི་གྲོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་རབ་གནན་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ན་དབང་ཆེན་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཟབ་པའམ་གསེར་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་ཐགས་བཟང་རིས་ཡོད། ལྷ་གནས་རྣམས་གཞན་མཐོ་རིམ་བཞིན་བཟང་ཡང་། ལྷ་མིན་རྣམས་གནས་དམའ་རིམ་བཞིན་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྡུག་གི་དོད་གྲོང་ཁྱེར་གསེར་ལྡན། ཁང་བཟང་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་དོད་གདམས་པ་ཅན། འདུན་ས་ཆོས་བཟང་གི་དོད་ནོར་བཟང་། ཤིང་སྤོངས་འདུའི་དོད་ཅི་ཏྲ་པ་ཏྲེ། ཨར་མོ་ནིག་གི་རྡོ་ལེབ་གྱི་དོད་རྡེ་ལེ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ། ཚལ་བཞིའི་དོད་ཀུན་དགའ། རབ་དགའ་བ། དགའ་བ། ཀུན་དགའ་རིགས་གཞིའི་དོད་ཀུན་དགའ་ཅན་སོགས་བཞི། གླང་ཆེན་རབ་བརྟན་གྱི་དོད་བཟད་པ་དཀར་པོ། ས་སྲུང་བུའི་དོད་ཏི་སེ་གང་བརྩེགས་བྱ་བ་ཡོད། འོ་ན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་འཐབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་རྣམས་ལྷ་མིན་གྱི་བུ་མ་འདོད། ལྷ་མིན་རྣམས་ལྷའི་བདུད་རྩི་འདོད་ཅིང་། ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཕྲག་དོག་པས་ཕན་ཚུན་འཐབ། ཇི་ལྟར་འཐབ་

སྐྱམ་ན། ལྷ་མིན་རྣམས་རི་རབ་ཀྱི་ཁང་གསེང་ནས་གསེར་དབྱལ་མན་ཅེལ་བཅུད་བོ་ཐྲོན་ཏེ་འཆས་པ་ན། དམག་གི་བེར་བྱིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གདན་མན་ཆད་འགུལ་བས་དམག་འོང་བར་ཤེས་ཏེ། དང་པོ་ཀླུ་དཀར་ཐོག་ལ་དབའ་བ་རྣམས་དང་འཐབ། དེས་མ་ཐྲུབ་ན། ཆུ་མཚམས་ནས་ཡར་ཐོན་ཏེ། རྡུ་འཕྱལ་བྱིས་ནམ་མ་ཁབའ་ལ་འཕགས་ནས་བང་རིམ་བྱི་ལྷ་རྣམས་དང་འཐབ། དེའི་ཚེ་ལྷ་གནས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཚེད་དུ་སྤྲུ་གཅན་འཛིན་གྱི་ལག་པས་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིབ་པར་བྱེད། རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་པ་ཡང་འདོད་ལྷ་འོག་མའི་བདེ་སྐྱིད་འཇམ་བུ་གྲིང་བའི་མིའི་དགེ་སྲིག་ལ་རག་ལས་པས་ལྷ་རྣམས་གྲིང་ཡང་ཡང་སྐྱལ། འཇམ་བུགྲིང་པ་དགེ་བ་སྦྱིད་པ་ཤས་ཆེ་ན་ལྷ་རྣམས་དང་གིས་རྒྱལ་ཞིང་བདེ། མི་དགེ་བ་སྦྱིད་པ་ཤས་ཆེ་ན་ལྷ་མིན་རྒྱལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་རྣམ་སྲས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་ངལ་གསོ་ཞིང་འཐབ། བགེད་སྤྱིན་ངལ་སོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྩ་གསུམ་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ། ལུས་ཆུང་བས་ལུས་ངན་པོ་འམ་འདི་ལྷ་བུས་ཀྱང་བདག་ལ་འཐབ་ནུས་པ་ཞེས་སྨྲས་པས་ལུས་ངན་པོར་བྱགས། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐྲུབ་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སྡུམ་ཐུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཀོའུ་ཤེ་ཀ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཀབ་བསྐོས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་རྩུབ་འབྱུང་གྱི་ཚལ་དུ་ཕྱིན་ནས་འཐབ་པར་མོས། སྐང་ཆེན་རབ་བརྟན་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་ཏེ། མགོ་བོ་སྡུམ་ཐུ་རྩ་གསུམ་སྐྱལ་ཏེ། གཡས་ན་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། གཞན་རྣམས་ལ་ཉེ་དབང་རེ་རེ། རྒྱབ་ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ནས། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྣུགས་ནས་ཐོན་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་རྩུབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཐབ། ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་རི་འཕེན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྗེ་རྣམ་དུམ་བུར་བཅོམ། རོལ་མཆོར་ལྷུང་བས་སྲོག་ཆགས་མང་པོ་ཤི་བས་རྒྱ་མཚོ་དམར་པོར་འགྱོ། ལྷའི་མགོ་བོ་དང་སྐད་པ་ཆད་ན་འཆི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བཅད་ཀྱང་མི་འཆི་ཞིང་སྣར་ཡང་སྐྱི། ལྷ་མིན་རྣམས་མི་བཞིན་དུ་གནད་དུ་ཕོག་ན་འཆིའོ། །ལྷ་ཐམ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྣུགས་ཀུ་བསྡུས་ནས་སྐོ་བཅད་དེ་སྡོད། ལྷ་མིན་

ཐམ་ན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆོ་ཀུན་སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཕེ་བ་དང་ཡན་ལག་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཏེ། དམག་མ་སྤེལབས་པའི་སྡེ་རོལ་དུ་སྐྱ་ངན་དཔག་མེད་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དགོན་མཆོག་ཏུ་ལའི་གཟུངས་ལས། དང་བའི་མཆོ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག དེ་དག་སོ་སོར་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་། རལ་གྲི་མངའ་ཆེན་གཞུ་དང་མདའ་རྣམས་དང་། ཁོ་བོའི་བཞིན་དང་ཐོག་པ་བཅས་སུ་མཐོང་། ཁང་གི་གཟུགས་གང་གནས་གང་ཚགས་ཚད་གང་། དེ་དང་དེ་དག་ད་ལྟར་ཚུལ་དུ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས། ལྷ་མིན་གྱི་མཆོག་ཅ་བཞི་ཞེས་པ། རལ་གྲི མདུང་ཐུང་། འཕང་མདུང་། མདའ་གཞུའོ།། ལྷའི་དཔུང་ཆོགས་བཞི་ཞེས་པ། རྟ་པ། གླང་པོ་ཆེ། ཤིང་རྟ། དཔུང་བུ་ཆུང་ངོ་།། གཉིས་པས་ལམ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་ནི། དེ་སྟེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་། ཞེས་གསུངས། ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཐབ་བྱལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནས་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པ་དང་བྱལ་བས་འཐབ་བྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱས་བའི་རྒྱུ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཐོས་པ་མང་དང་ཚོས་འཛིན་དང་། ཞེས་པ་མང་དང་ཚོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་འདོད། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་མི། །དེ་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཉེ་བར་འགྲོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་སྤྲོས་པ་ནི། །འདོད་པ་སྤྲོད་པ་དྲུག་ཡིན་མོ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད། ལྷའི་བྱ་བྱ་མོ་རྒྱུ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། །བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིས་བཤད། ལྷ་གནས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་གི་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གནས་ནས་གནས་འོག་ཏེ་སྲིད་པ།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། བར་ཐག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་བར་ལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ལ་ཡོད་པ་ནས། འཛམ་བུ་གླིང་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཞིན་དུ་མཐོང་

ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། སྤིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དོན། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།། སྤིང་བཞི་པ་སྟོང་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྟོང་སྦྱི་ཕྱད་དེ་སྟོང་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན། སྟོང་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ལ་སྟོང་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འཛོག དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྔ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་འཇིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

྅་བོངས་ཆོད་དང་ཆེ་ཚད།།

གཞིས་པ་ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཚད། ཆོ་ཚད་གཞིས། དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་སྟོན་པ་ནི། འཛོམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད། ཅེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། དེ་ཡང་ཆོ་ཚད་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ཡོད། ལུས་འཕགས་པོའི་མིའི་ལུས་ལ་ཟླ་བརྒྱད། བ་ལང་སྤྱོད་པའི་མིའི་ལུས་ལ་བཅུ་དྲུག ཤྲ་མི་སྐན་པའི་མིའི་ལུས་ལ་སོ་གཞིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་ལུས་ཚད་སྟོན་པ་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱི་ངག་དོན་ནི།། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ནས་རྒྱང་གྲགས་བཞི་

ཆར་རེ་སྐྱེད་པས། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཕྱེད། །ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་པ་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད། མདུན་ན་འདོན་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག །ཚངས་ཆེན་ལ་ཕྱེད་དང་གཉིས། དེའི་ལྟག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ལ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་ཉིས་འགྱུར་སྐྱེད་ནས་སྤྲིན་མེད་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་གསུམ་དོར་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ། དེ་ཡན་ཆད་འོག་མ་ལས་གོང་མ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བསྒྱུར་ནས་འོག་མིན་པ་ལ་དཔག་ཚད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཚེ་སྟོང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་སྙན་པས་ཚེ་སྟོང་ཐུབ། བ་ལང་སྤྱོད་པས་ལྔ་བརྒྱ། ལུས་འཕགས་པོས་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ཚེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། སྔོན་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པའང་བྱུང་། མཐར་ལོ་བཅུ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་པ་དགོས་པའང་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་ཚེ་སྟོན་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ལྔའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་བའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་ལོ་ཉིན་ཞག་ཟླ་བ་ཚེ་ཚད་ཉིས་འགྱུར་དུ་འགྱུར་བས་རང་ལོ་སྟོང་། ཉིས་སྟོང་། བཞི་སྟོང་། བརྒྱད་སྟོང་། ཁྲི་དྲུག་སྟོང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་གོང་མ་ལྔ་ལ་ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་དེ། མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་ཟུམ། བྱ་སྐད་འབྱིན་མི་འབྱིན། གཉིད་སངས་བྲོ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཚེ་ཚད་བཤད་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་

སྟོང་ཐུབ། མཐུལ་འཕེང་དང་། བརྟན་པས་མི་འོ་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་འོ་དུག་སྟོང་ཐུབ། མེ་ཏོག་འཕེང་གིས་མི་འོ་བདུན་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་འོ་བདུན་སྟོང་ཐུབ་པར་དུན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཚེའི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་ན་ཉིན་མཚན་མེད་ཀྱང་རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྐལ་པའི་གྲངས་ལས་ཚེ་ཚད་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། །གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐལ་པ་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་རྣྀད། ། འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་ཡན་ཆད། །ཚེ་ནི་ཉེས་འགྱུར་ཉེས་འགྱུར་རྣྀད། །སྨྲིན་མེད་བསྐལ་པ་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་བསྟུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་མེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་དུ་ཡོད། གཟུགས་མེད་དང་པོ་བསྐལ་པ་ཉི་ཁྲི་སྟེ། གཉིས་པ་བཞི་ཁྲི། གསུམ་པ་དྲུག་ཁྲི། སྲིད་རྩེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འོད་ཆུང་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་ཆེན་ཞེས་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་པར་བཞག་པ་དེ་ཡིན། དེའི་འོག་མ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཕྱེད་ལ་བསྐལ་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། འདི་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་གོ་བའི་བར་བརྩེས་ན། ཚངས་རིས་པའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ། མདུན་ན་འོད་ན་པའི་བཞི་བཅུ། ཚངས་ཆེན་པའི་དྲུག་ཅུ་ཞེས་གསུངས་པ་དྲུག་ཅུ་དང་ཉེ་བས་དྲུག་ཅུར་གསུངས་ཀྱི་བར་ཀྱི་བསྐལ་བ་དབུ་ལས་མེད་དེ།། འཇིག་རྟེན་ཚགས་པའི་འོག་མ་སྐྱེས་ནས་སྟོང་འཇིག་པའི་གང་དུ་ཤེ་འཚོས་པའི་ཕྱིར། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་དྲུག་གི་ངག་དོན། ཡང་སོས་ལ་སོགས་པའི་དང་པོ་དྲུག་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་

ལྷ་དྲུག་གི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་ལ་དེས་བགྲོད་པའི་འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་ལོ་གྲངས་འདྲ་བར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ཚེ་རངས་པོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་པའི་ཡང་སོས་པས་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་སོགས་ནས་རབ་ཏུ་ཚ་བས་བར་བསྐལ་ཕྱེད། མནར་མེད་པས་བར་བསྐལ་གཅིག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ལ། དུད་འགྲོ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེ་དང་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་མཆོག་ཏུ་ཚེ་རིང་བས་བར་བསྐལ་གཅིག་ཐུབ། ཐུང་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ལ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིའི་ཟླ་བ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཁཤེས་སྤྲིང་ལས། ལྔ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་འཆི་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། ཏིལ་སྦྱངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། མ་ག་དྷའི་བྲེའི་ཏིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཤོང་བའི་ཏིལ་སྦྱངས་ཏིལ་གྱིས་བྱུར་བུར་བཀང་བའི་ནང་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ནས་ཏིལ་རེ་རེ་ཕྱུང་བས་ཏིལ་དེ་ཟད་པ་ན་ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད་ཡིན། གྲང་དམྱལ་བདུན་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཏིལ་ཁལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར་ཏེ། སྔར་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཚེ་ཚད་དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐུབ་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པ་ན་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད། སྒྲ་མི་སྙན་ན་མེད། སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཚད་དེ་དག་རྩོམ་གཞི་དང་རྩོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྩོམ་གཞི་ནི། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྣུལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ཕྲ་རབ་ཅེས་ཏེ། རྩོམ་གཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣུལ་ཕྲ་རབ། དཔག་ཚད། རྒྱང་གྲགས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི། མིང་གི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིག ཤློཀ་རབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

རྩོམ་གཞི། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་འོ་བསྐལ་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསགས་པ་ལས་དཔག་ཚད་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར། གཉིས་པ་བསགས་པ་ལས་ཟློག་སོགས་འགྱུར། གསུམ་པ་བསགས་པ་ལས་འོ་སོགས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩོམ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། རྟག་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱིད་དུག་ལས། དཔག་ཚད་སོགས་རྩོམ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྟག་ཐུབ་ངབ། རྟག་ཐུན། ལྷགས་རྟག། ཆུ་རྟག། རི་བོང་གི་རྟག། ལུག་རྟག། བྲང་རྟག། ཀེ་ཟེར་ཀྱི་རྟག། སྲོ་མ། ཤིག་ནས། སོར་ཆོགས་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་བདུན་ལ་ཕྱི་མ་རེ་རེར་རྩི། སོར་མོ་ཀེ་ཀུ་བཞི་ལ་བྱ། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སོར་མོ་ཀེ་ཀུ་བཞི་ལ་བྱེད་བང་། བྱེ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་། ཁ་ཐུ་འདོམ་ལྔ་རྒྱང་བྲག། རྒྱང་བྲག་གཅིག་བྱོང་ལས་འཕགས་པའི་གནས་ལ་དབོན་པར་འཇོག རྒྱང་བྲག་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་དུ་བརྩི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་བསྐལ་པ་སོགས་རྩོམ་ཚུལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཀེ་ཀུ་ལ། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བདུན་གྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཀེ་ཀུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག ཁྱེ་བྱག་ཐུ་ལ་ཐང་གཅིག ཁང་གཅིག་སྟུམ་ཐུ་ལ་ཡུད་ཙམ། ཡུད་ཙམ་སྟུམ་ཐུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག ཁྱེ་སྟུམ་ཐུ་ལ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེ་ཞག་ཏུ་བཅུ་ཐུ་ལ་ལོ་ཉིས་ཀྱི་བཀའ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྐལ་པ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། ཁེས་གསུངས་ཏེ། བསྐལ་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། འཇིག་པའི། ཞིག་ནས་འདུག་པའི། ཚགས་པའི། གནས་པའི། བསྐལ་ཆེན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞི་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཀེ་ཤུར་ཡོད། བསྐལ་ཆེན་ལ་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་དོ། ། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དགུ་ལ་ཡི། ། ཁེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་དེ་མིས་

འཇིག་པའི་བསྐལ་པ། སྔ་མ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་དུ་ཚུལ་འཇིག་པ། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚགས་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། ཚགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཏེ། །དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚགས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་བར་བསྐལ་ཞིང་ལྷུ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བརྒྱད་དེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པ་བརྒྱད་ཁྲིར་བྱི་བ་ལས་ཚགས་པའི་གཞུག་རྫོགས། གནས་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། ཆོ་ལོ་བཟུ་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་ཐུགས་པའི་བར་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས། དེ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡང་སྐྱེ་བཟུའི་བར་དུ་མར་བྱི་བ་ལ་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེར་བྱས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་གྱི་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེར། དེ་ནས་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡང་འཕེལ་བ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལ་མར་གྱི་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཅེར། དེ་ལྟ་བུའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ལ་གནས་པའི་བསྐལ་བར་བརྩེ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཐོག་མཐའི་ཤུང་བ་དེ་དང་བར་གྱི་ཁུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། འོ་ཇི་སྙེད་རེ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་མཉམ་ན་དགེ་སྡིག་སྟོང་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་ཞེང་། སོ་སྐྱེས་པས་མ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་གསུངས་ ⸢སོར་སྐྱེས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཞེ་ཡིན་བཏགས⸣ ཞར་བྱང་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཞར་བྱང་དང་། འཇིག་བསྐལ་གྱི་ཞར་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཡྱེད་དང་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གང་ལ་འབྱུང་ཞེ་

ན།། དེ་སྟོན་པ་ལ། མར་ནི་འགྲེབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་གསུངས། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་འབྱུང་བའི་དུས་སྟོན་པ་ལ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ།། ཞེས་གསུངས། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་ལ། བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡིས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་དུས་སྟོན་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། འོན་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གསེར་དཏུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། འོན་དེས་བླིང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི། དེ་དག་བླིང་གཅིག་བླིང་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་རྒྱུད་པ་དང་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་བཞི་པོ་དེས་ཕ་རོལ་པོ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི། ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུར་ཨ་ཁམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། ཐུབ་དབང་གི་མཚན་དང་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་མཚན་བྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་མཚན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཇོགས་སྨྲ་ལ། འོན་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲེབ་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། སྔར་བྱང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཞེས་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རིགས་ཐམས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་དུ་གནས་ཏེ། དཔག་མེད་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་མི་རིགས་བཞི་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་སྣང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། ཞོ་མོའི་མཚན་མ་མེད་པས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད། དེ་མེད་པས་མངག་མི་

མཐུན་པ་དང་མངལ་སྐྱེ་སོགས་མེད་པས་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
དགའ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཙུན་ཅིང་བཟང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་
སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སའི་སྟེང་དུ་གནས་པའི་བཅུད་ཅེས་པ་ཁ་དོག་
དམར་སེར་ངོ་སྦྲང་རྩི་མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་དེ། རོལ་བརྐམ་ཆགས་ཅན་གཅིག་གིས་
མཛུབ་མོས་བླངས་ཏེ་མྱངས་པས་རོ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྲེད་པར་གྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་
གིས་ཀྱང་བྱས་པས་སྲེད་པའི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་འོད་ནུབ། ལུས་ལ་ལྕི་བ་དང་
མཁྲང་བ་ཞུགས། མུན་པར་གྱུར་པ་ན་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་བྱུང་
བས་ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་སའི་བཅུད་མང་དུ་ཟས་པ་རྣམས་ལུས་ངན།
ཉུང་བར་ཟས་པ་རྣམས་ལུས་བཟང་བ་ན། བཟང་བས་ངན་པ་ལ་བརྙས་ཤིང་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་
སའི་བཅུད་དེ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། ཡང་སའི་ཞག་ཁ་དོག་ཀ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་སེར་བ་རོ་སྦྲང་རྩི་
མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་ཏེ་ཟོས་སོ། །ཡང་སྔར་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ཡང་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ།།
དེ་ནས་མྱུ་གུའི་ཚལ་ཁ་དོག་ཀ་ངམ་ཡུ་གའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་རོ་སྦྲང་རྩི་མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ།
སྔར་བཞིན་བྱས་པས་ནུབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་མ་རྨོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སྣ་ལུ་ཁ་དོག་དང་དྲི་
རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕུབ་མ་དང་ཤུན་པ་མེད་པ། སོར་བཞི་ཙམ་པ་ནང་བརྔས་པ་ན་ནུབ་སྐྱེ།
ནུབ་བརྔས་པ་ན་ནང་སྐྱེ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཁམ་ཟས་རགས་པ་ཡིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་པས་སྙིགས་
མ་རྣམས་འཐོན་པས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་གྱུར་
ཏེ།ཿ །དེ་ནས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྔར་བག་ཆགས་གོམས་པ་སད་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་
གིས་ལོག་གཡེམ་བྱས་པས་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ཐོག་མ་ལོག་གཡེམ་གྲུབ་བོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་
གིས་སེམས་ཅན་སུན་འབྱིན་པ་འདི་རེ་ཞེས་པ་རྡོ་གཏོར་བས་དེ་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁང་ཁྱིམ་བྱུང་
བར་གྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ལོག་གཡེམ་ཐོག་མ་བྱེད་པའི་མི་དེ་དགེ་སློང་བཟང་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་

གོ ༔དེའི་ཚེ་འབྲས་སྣ་ལུ་དེ་ནང་ཟད་པ་ནང་ལེན། ནུབ་ཟད་པ་ནུབ་ལེན་པ་ལ། མི་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་གིས་སང་ཟ་བའི་སྣ་ལུ་ཡང་དོ་ནུབ་བླངས་ཏེ་གསོག་འཇོག་བྱས། དེ་ཐབས་ཟབ་བོ་སྙམ་སྟེ། གཞན་དག་གིས་ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ལུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བླངས་པས་བརྔས་པ་མངོན་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ས་ཕྱོགས་བགོས། བདག་གི་སྣ་ལུ་ཟད་ནས་གཞན་གྱི་མ་སྦྱིན་པར་ལེན་པར་གྱུར་ཏེ་མ་བྱིན་ལེན་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དགེ་སློང་ནོར་ཅན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཚེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་སུ་གླེངས་པས། མི་རང་བཞིན་བཟང་བ། བློ་ཚད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ལ། དེས་ཉེས་པ་བྱེད་ན་ཚར་བཅད། ལེགས་པ་བྱེད་ན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་རང་རང་གི་སྟོན་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ་རེ་ཡོན་དུ་སྟབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཞིང་དཔོན་བསྐོས། དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་མང་པོས་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཞིག་གོ །དེ་ནས་འགའ་ཞིག་ཁྱིམ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ནགས་ཁྲོད་དུ། རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་འཚོ་བ་ན་བྲམ་ཟེ་ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ཀུ་བ་སོགས་མ་སྦྱིན་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཁྱིམ་དུ་གནས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་བྱུང་བས་རྗེ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བར་བྱུང་། ཀུ་བ་གསོད་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་ངན་པོ་བྱེད་པ་ལ་དམངས་མོ་ཞེས་བརྗོད་པས་དམངས་རིགས་བྱུང་། ༼འདིའི་ཐད་བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་མཛོད་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་ཆད་པ་གཅོད་པ་པོ་བསྐོས་ནས་ཆད་པ་གཅོད་པ་པོ་ལ་གདོལ་པ་ཟེར་ཞེས་གདོལ་བའི་རིགས་བྱུང་ཞེས་གསལ་མཛོད་འགྲེལ་འདི་གཉིས་ཚིག་དོན་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པས་འདི་ཆད་པ་ཨེ་ཡིན་བརྟག༽ དེ་ནས་ཀུན་མ་ཆད་པས་གཅོད་པ་ན་བདག་གིས་མ་བཀུས་སོ་ཞེས་རྫུན་སྨྲས་པས་དག་གི་ཉེས་པ་གྲུབ་པ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ནས་མི་དགེ་བཅུ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པས་ཚེ་རིམ་གྱིས་ཐུང་ཞིང་འགྲིབ་པར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་ཏེ།

མཐར་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་བོངས་ཚོད་སྟོབས་བློ་དྲན་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲིབ་སྟེ། བུ་མོ་ཟླ་བ་ལྔ་ལེན་པ་ཁྲིམ་ལ་བཏང་། ༼མཆིམས་མཛོད་དུ་བུ་མོ་ལོ་ལྔ་ལེན་པ་ཞེས་གསལ་གཞན་དུའང་དེ་བཞིན་འདུག་པས་འདི་ནོར་མིན་བརྟགས། ༽ མདང་སྐྱེས་ཀྱི་བྱིས་པས་མ་ལན༼འདི་མར་ལེན་ཡིན་སྙམ་༽གོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་བ། ཟས་ཀྱི་མཆོག་ཀོ་ཊ་པ། རྒྱན་གྱི་མཆོག་མཚོན་ཆ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱེད། སྙིགས་མ་ལྔའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བསྐལ་པ་འདི་ལ་དུས་བཞི་འབྱུང་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོ་བ་རྣམས་དགེ་བཅུ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པས་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་སྤོང་བའི་བར་ནི་གསུམ་ལྡན་གྱི་དུས། དེ་ནས་གསོད་ཀུ་གཉིས་ཙམ་སྤོང་བའི་དུས་དེ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས། དེ་ནས་མི་དགེ་བཅུ་ཆར་དར་བའི་དུས་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་སོ། །འགྲིབ་པའི་མཐར་ཡང་བསྐལ་པ་བར་མ་ཞེས་པ་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། བསྐལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི།། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞིའི་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐར་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ན་མི་བཟོད་ཅིང་རྩོད་པར་བྱེད་བས་མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་། དེའི་སྔོན་དུ་ཡམས་ཀྱི་ནད་གསོ་བར་མི་རུང་བས་ནད་ཀྱི་བསྐལ་བ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་འབྱུང་། དེའི་སྔོན་དུ་ས་བོན་གབ་ཅོར་ནང་དུ་སྦེད་པས་གབ་ཅོར་བ། རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྡུས་ཏེ་སྐོལ་ནས་ཐུང་བས་རུས་གོང་དཀར་པོ་བཟས་ཐུར་མས་འགྱེར་ཅིང་། ཐུར་མས་རྩིག་ཁུང་ནས་འབྲུ་བྲུས་ཤིང་ཆུ་ལ་སྐོལ་ཏེ་འཐུང་བས་ཐུར་མས་འཚོ་བ་སྟེ། མུ་གེའི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་ལོ་བདུན་བྱུང་བས་བསྐལ་པ་ཚར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མ་ལས།། བསྐལ་པ་བར་མ་ནི་གསུམ་ཏེ། །མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། །ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། །མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་འཇིག་བསྐལ་གྱི་ཞར་བྱུང་སྟོན་པ་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ལ། མེ་དང་ཆུ་

དང་རྒྱང་དག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་གསུངས། འཇིག་པ་ན་ལུས་པ་གསུམ་ཞེས་སྦྱོན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་དེ། མེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད། ཆུས་གཉིས་པ་མན་ཆད། རླུང་གིས་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཇིག འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྦྱོན་པ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཚོས་མཐུན་པྱིར།། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྦྱོན་པ་ལ། བཞི་པ་ནི་མེད་མི་གཡོའི་པྱིར། །ཞེས་གསུངས། འོན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྣག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྦྱོན་པ་ལ། མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། འཇིག་པའི་གོ་རིམ་སྦྱོན་པ་ལ། མེ་ཡོས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །ཞེས་སོགས་བཞི་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སླ་ཞིང་། མེ་འཇིག་པྱ་བཅུ་རྩ་དྲུག ཆུ་འཇིག་བདུན། རླུང་འཇིག་གཅིག་སྟེ། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡིན་པས་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟའི་ཆོ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གདགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགྲིག་གོ ཞེགནས་གསུམ་པའི་དཀའ་གནས་གསལ་བར་བཤད་པའོ།། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཞཤད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བཞི་པ་ལས་སྟོན་པའི་
གནས་བཞུགས་སོ། །

༼ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག༽

གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཞཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལས་དངོས་
ཞཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། ཁྱད་པར་དུ་དེ་
དག་གི་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་གང་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ལས་ལས་
འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། ངག་དོན་ནི། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་
དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་ཞཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ།།
དང་པོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
གཟུགས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་དེ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བཞེད་དེ། དེས་ལས་
ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པར་
དམིགས་པ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་བཞེད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་

ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་དང་ཡིད་ལས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས། ངག་གི་ལས་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ལས། ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས། ཡང་བདེ་བ་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས། བཏང་སྙོམས་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། །ཡང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་བར་མ་ངེས་པའི་ལས། རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་ངེས་ཀྱི་ལས། ཡང་ཕྱི་མ་ལ་མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེས་ནས་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྐྱེད་འགྱུར་གྱི་ལས། ཡང་ལས་ལ། ཡོན་ཏན་ལས། སྐྱོན་གྱི་ལས། སྨིགས་མའི་ལས། ཡང་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས། ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས། འདྲེས་མའི་ལས། ངོ་བོ་མི་དག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱང་ཞིང་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས།།ལྔ་པ་ནི། ཡང་སྦྱབ་པའི་ལས་གསུམ། གཙོང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་བཅུ། ཡང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྗོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སོགས་ཕིན་ཏུ་མང་བར་མདོ་ལས་གསུངས། བཞི་པ་ལ། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་ཕྱད་པ། བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཕགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་རྒྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན་རྟུང་བསིལ་བ་ལང་ས་པ་བཞིན་ནས་ཅུང་ཟད་བདེ་བར་བྱང་བ་ཙམ་ཡང་ཆད། རང་གི་རྒྱུད་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་མི་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་ལ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནའང་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུད་

བྱུང་བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྱུང་གི །དགེ་བའི་ལས་ལ་སྦྱག་བསྟལ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །རྒྱ་ཆེན་དྲྭ་བའི་བ་དག ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུས་མ་བཅོམ་པ་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཕིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཆེར་འབྱུང་སྟེ། ནང་གི་ཆུ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཕྱིའི་ཆུ་འབྲས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོམས་ལས། སྟོག་པ་ཆུང་ངུ་བས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར་འཇིགས་ཆེན་དང་། །ཕྱང་ཀྱེལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་དུ་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ།། བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་བས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར་བདེ་ཆེན་འདྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་ལྷན་ཚོགས་སྨིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོགས་གྲངས་མེད་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཆུ་ཐམས་ཅད་བསགཔ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཆ་གཅིག་བསགཔ་དགོས་ཏེ། བདེ་སྡུག་རྩོང་འབྱུར་གྱི་ལས་མ་བསགས་པར་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྱིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ། ཆུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། རྩོང་བ་ཆུ་མཐུན། བྱེད་པ་ཆུ་མཐུན་གཉིས། བདག་འབྲས་ཏེ་གསུམ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་ནི་སྟ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལས་གསུམ་སྤྱིའི་ཚོས་ཀྱི་བྱད་

པར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

❨རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན།❩

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམདས་སུ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་འདི་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པཌང་འདི་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཇ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་། ཇ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན། ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་ནཌང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་གསུངས་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོག་གཅོད་སོགས་རང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་ཚེ། དགེ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆུ་ལོན་ལྡང་གསུངས་པ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནི། སྐུ་ལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་འཆོ་བ་ནར་མ་དང་། །བྲོ་བྱར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་ངན་བྱང་

ཆེ་སྦྱིན་པ་ནི། །ཇས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཇས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བཞུགས་དང་གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ཞུགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་ཐོས་བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལ།། དགའ་དང་དད་པ་སྐྱེས་པ་ནི། །ཇས་ལ་མ་ལྟོས་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༼དགེ་སོགས་གསུམ།༽

གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ། དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་རྩ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་ཕྱེད་དྲུག་གི་སྐབས་སུ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན། རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དགེ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མ་ལས། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན། རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དོན་དམ་པའི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། མཚུངས་ལྡན་གྱི། ཀུན་སློང་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་མི་དགེ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མར། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་

ནི། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ། རྣམ་སྨིན་དཀར་ནག་གང་རུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུའོ། །

སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་བར་མ།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ལ། བསྟན་ཞཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་རྣམས་གསུམ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྡོམ་པ། སྡོམ་མིན་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཉེས་པའམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྒྱུན་སྡོམ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སོ་ཐར། བསམ་གཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ། གཞན་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། རང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ན་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྡོམ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བར་མའི་མཚན་ཉིད། སྡོམ་མིན་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་ཞཤད་པ་ལ། སྡོམ་པ་ལྡན་ཚུལ། ཐོབ་གཏོང་། ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་ཞཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྡོམ་པ་སོ་

སོང་ཐར་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོན་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱང་བའི་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཚོས་འདི་པའི་སྒོང་བ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡང་ཡིན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད། སྐབས་འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ངྱབ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་ལ་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ངྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྒོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱིང་པོ་ལས། ཁྲོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །སྒོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ། །ས་བོན་དང་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས། །རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འཕེལ་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད། བསྡུ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། ཁྱིམ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ། རབ་བྱུང་གི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ། ཇས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། དགེ་སློང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་བསྙེན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞིར་འདུ་སྟེ། ཇས་སུ་རྟམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལ་མིང་ནི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ངེས་ཚོག་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྦྱང་དང་། །ལས་དང་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྒོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད། སྐབས་འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ངྱབ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་ལ་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ངྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྒོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱིང་པོ་ལས། ཁྲོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །སྒོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ། །ས་བོན་དང་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས། །རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འཕེལ་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད། བསྡུ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། ཁྱིམ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ། རབ་བྱུང་གི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ། ཇས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། དགེ་སློང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་བསྙེན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞིར་འདུ་སྟེ། ཇས་སུ་རྟམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལ་མིང་ནི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ངེས་ཚོག་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྦྱང་དང་། །ལས་དང་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྒོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ

པ་ལ་འཇུག་གོ །ཁ་ཅིག །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའམ་ཉེར་བསྡོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡོམ་པ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྡོམ་པ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་གཉིས། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པའི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ནི། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་འང་སྒྲ་སྨོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རྒྱས་ཁཤད་ནི། སྤང་བྱ་ལྔ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། རྩ་བ་གསུམ། ལོག་གཡེམ་ཆང་སྟེ། སྤང་བྱ་ལྔ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་སྤོང་བར་མནོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། གསོད་ཀུ་སྨྲ་དང་ལོག་པར་གཡེམ། །མྱོས་འགྱུར་འཐུང་བ་ལྔ་སྤོང་བ། །དགེ་

བསྟེན་ཀྱི་ནི་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་བའི་དང་ཡན་ལག་བཞི་སྦྱིན་བྱ་བརྒྱད་ཡོན་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་སྤྱོང་བར་མནོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ས་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པར་དམིགས་པ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་བའི་དང་ཡན་ལག་བཞི། །བརྒྱད་སྤྱོང་བསྟེན་གནས་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་བདུན་སྟེ། བཅུ་ཀྱི་ལྟོའི་བར་དུ་སྤྱོང་བར་མནོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་བའི་དང་ཡན་ལག་བདུན བཅུ་སྤོང་དགེ་ཚུལ་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ཀྱི་ཁྲིད་འཆོའི་བར་དུ་སྤྱོང་བར་མནོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་བྱ་སྡེ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་མནོས་པ་ལས།། དགེ་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གནས་དང་། །དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སློང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དགེ་ཚུལ་ཆེད་ཅེས་བཤད་པ་དབྱས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས། དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤྲོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སྟོམ་པ་གཉིས། སྦང་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་དང་སྦང་བྱ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བའི་ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ཞེས་སོགས་སོ་སོར་བཞག །ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ནི། ཕམ་པ་ཐུན་མོང་བ་བའི། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། །སྦང་ལྟུང་སུམ་ཅུ། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུ། སོར་བཤགས་བའི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་སོ། །མའི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་ཉིད་ཀྱིས་པ། ཕམ་བརྒྱད་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། །སྦང་བའི་ལྟུང་བདུན་སུམ་ཅུ། །བསྟན་པ་ལན་གཅིག་ཏུ། །སོར་སོར་བཤགས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཉེས་བྱས་བརྒྱད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བའི་རྣམས། །སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དགེ་སློང་མ། །ཞེས་གསུངས།

ཞེས་ཟེར་ལ། དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་། རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་
དྲུག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་མནོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ།
དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ།།
རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་གྱི། །ཆོས་དྲུག་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ནི། །དགེ་སློབ་མ་ཡི་སྡོམ་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གསུམ་རིམ་
བཞིན་དུ་བླངས་པའི་ཚེ། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་
སོགས་སོ་སོར་གནས་ནས། སྤོང་བ་གཞན་རྣམས་འཕེལ་བ་ཡིན་ནམ། སྤོང་བ་རྫས་ཐ་དད་
པར་སྐྱེ་བའམ་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། སྤོང་བ་རྫས་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་
པ་ཕུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་གནས་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་སྤོང་
བའི་སྡོམ་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྡོམ་པ་
གཟུགས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས།
སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཟུགས་
ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་
དབང་པོའི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་།།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དྲན་དག་གཉིས། །ཡིད་དང་དབང་
པོའི་སྡོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྡན་ཚུལ་ནི། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་
དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་
བར་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་འདས་
པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པའང་ལྡན་ཚུལ་
དེ་དང་འདྲའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། འདས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པ་སྡེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཙོ་ན་དང་ལྡན་ནོ།། གསུམ་པ་ཐོབ་གཏོང་བཅའ་བ་ལ། ཐོབ་ཚུལ་དང་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ། སྟོམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ། གང་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པའི། ཐག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཕྱིད་དང་གསུམ་གྱིས་འཆད། དེ་བཞག་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་དངོས་གཞི་ཉེར་བསྟོགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ཐག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ན་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ཐག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྱབ། ཕྱི་མ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་འཐོབ་བོ། །དེ་ལ་ཐག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། མི་སྡུག་བས་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་ཞེས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་བཞག་ཟིན་ཀྱང་། ཐ་མལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། ཐོབ་ཚུལ་དང་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐོབ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་

རྫོགས་སོ། །འོ་ན། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། གསོལ་བཞིའི་སྡོན་ཚོགས་གི་དལ་བུར་བྱིན་ཆོག་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་རྣམས་ཡོད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ནི་ལྷ་ཚོགས་དང་བཅུ་ཚོགས་གང་རུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་སུ་འདུ་ལ། བཅུ་པོ་འདི་སྤྱིར་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་ཙམ་ལ་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྡོན་ཚོགས་བཅུ་དང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམས་དུས་ཇི་སྲིད་དུ་བླང་ཞེ་ན། བསྟེན་གནས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བླང་ལ། བསྟེན་གནས་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བླང་བར་བྱ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྡོད་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བཅུ་བའི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་ཡོད་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཚེ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་བླངས་པས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བླངས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་དང་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་བླངས་པ་སོགས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་རང་གི་ཉིན་ཞག་འདས་ན་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་བྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་ཡང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་ཞིང་། རང་ཉིད་གི་ཉིན་ཞག་འདས་ན་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་བྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་ཡང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་ཉི་མ་རེ་རེར་དེའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟླ་བ་ཕྱེད་ལས་སོགས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་འདས་པས་སོ། །དུས་ཤེས་བྱ་བའི་ཚོས་དེ་ཅི་ཞེག་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་ཏེ། སྣང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གྲིང་དག་ཉིན་པར་ཞེས་བྱ་ལ། སྐུན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་མཚན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །རེ་ཤིག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་ཁྱེ་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་བསྐལ་བ་མི་འབྱའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་དེར་སྤྲོད་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དྲན་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་རིགས་ན་ཡང་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྷ་

འམ་བཅུ་ཡང་རུང་སྟེ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་བསྙེན་གནས་ཀྱི་
སྡོམ་པ་མང་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་སུ་ཞིག་གེགས་བྱེད། ཅེས་གསུངས། སྡོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་ལས་
དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་སོ། །འོ་ན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བླང་བར་
བྱ་ཞེ་ན། དམའ་བར་འདུག་ཅེས་སོགས་ལ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ།
འབོག་པ་པོ་ལས་གདན་དམའ་བར་འདུག་སྟེ། དེས་སྨོས་པའི་རྗེས་ཟློས་ལན་གསུམ་བྱས་པའི།
སྤྱོད་ལམ་སྔར་ལས་ཁྱད་པར་བའི་རྒྱན་གསར་པ་མི་བརྒྱན་ཞིང་། དུས་ནམ་ལངས་བར་དུ་སྟེ།
སང་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་བར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚང་བར། ཡུལ་རབ་དགེ་སློང་། འབྲིང་དགེ་
ཚུལ། ཐ་མ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ། ལྷན་གཅིག་ལས། ཟས་མ་ཟོས་པའི་གོང་དུ་གནོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེན་ཡུལ་དགེ་སློང་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས།
ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བསྙེན་གནས་འབོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དང་བ་དང་ལྡན་པས། ཡན་
ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བསྙེན་གནས་བླང་བར་འདོད་པས་ནང་པར་ལངས་དགེ་སློང་ངམ།
བྲམ་ཟེའམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཤེས་པ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྩ་བ་བཞི་སྤོང་བ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག ཆང་སྤོང་བ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག གར་སོགས་ཕྲེང་སོགས།
མལ་ཆེ་མཐོ། དུས་མིན་ཟས་གསུམ་སྤོང་བ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྟུལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །གཞི་གཅིག་དེ་
བཞིན་གསུམ་རིམ་བཞིན། །དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་དྲེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་
རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ཆོས་བརྒྱད་ལ་རྟག་ཏུ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྔོན་
ཡང་དག་པར་བླང་པ་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཤན་པས་མཚན་མོ་ཁོ་ན་སྲུང་ཞིང་། བྱི་བས་ཉིན་མོ་ཁོ་ན་སྲུང་བས་ཆོ་གའི་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྔོམ་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྙམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་སྔར་ལེན་མྱོང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཕྱིས་ལེན་པ་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པས་རུང་བར་བསྟན། ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ལེགས་སྨོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པས་མི་རུང་སྟེ། གཞན་ལ་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། སྔོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བསྙེན་གནས་ཀྱང་། །དགེ་སློང་ལས་ལེན་གང་ཟག་ནི། །གླིང་གསུམ་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ལས། །འགྲོ་བ་གཞན་ལ་སྔོམ་པ་བཀག །མདོ་སྔེ་པ་རྣམས་དུད་འགྲོ་སོགས། །འགྲོ་བ་གཞན་ལའང་སྐྱེ་བར་ཞཤད། །བླང་བའི་ཡུལ་ཡང་དགེ་བསྙེན་སོགས། །གང་ཡང་རུང་ལ་བླང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལུགས་མི་འདྲ་བར་ཞཤད་ནས། རང་ལུགས་ནི་ངོ་བོ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་འདྲ་ཞིང་། རྒྱུད་སྔེ་འོག་མ་ལས། གསོ་སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བསྙེན་གནས་སམ་སྨྱུང་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མིང་འདྲ་ཡང་། དོན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་འང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྨན་བླའི་མདོ་ཆོག་ལས། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་བསྙེན་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲུང་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྔོམ་པ་བླང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུད་སྔེ་ནས་ཞཤད་པ་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྔོམ་ལྡན་ལ། དགེ་བསྙེན་གྱིས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགེ་བསྙེན་ལས་གཞན་པའི་ཁྱིམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལ་ཡང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྔོམ་པ་ཡོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བར་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྔོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལའང་བསྙེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

༼དཀོན་མཆོག་གསུམ།༽

འོ་ན་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་སྙམ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངེས་བཟུང་བ། དེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྐྱབས་སུ་སོང་པའི་ཕན་ཡོན། སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལོངས་སྐུ་ཁས་མི་ལེན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་དེའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་གྱི་ཟུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། ལུང་རྣམས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་རྣམས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བགྲང་ཟིན་གྱི། དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞི་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཅད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལའོ། །ཚོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་ཅན་ལས་འདས་པ་ལའོ། །དགེ་འདུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་སྟེ། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཟུགས་སྐུ་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། ཁྱབ་པ་གསུམ་གྱི་མེད། སློབ་མི་སློབ་དགེ་འདུན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དེ་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཕུང་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་རྣམས་ཚོས་ཅན། དགེ་འདུན་དུ་ཐལ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གསུམ་དངོས། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ལ་ཁྱབ་སྟེས་ཀྱང་འབྱིན་མི་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚོས་ཤོག་མེ་ལ་བསྲེགས་པའི་ཚོས་སྲོང་གི་ལས་མེད་པར་ཐལ། བརྟན་བཀྲགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་དེ་ཚོས་མངོན་པ་མ་ཡིན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་སྟུས་ཀྱང་མེ་ལ་སྲེགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་ཉི། གཟུགས་སྐུ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པར་ཐལ། དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གང་ཞེག །དེ་དཀོན་མཆོག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ།ཿ དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལུང་ལས། ག་གོན་དང་བཟང་པོ་ལ་ཁྱེད་གཉིས་ཚུར་ཤོག སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག གང་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་འོངས་པ་རྩོད་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་བཞི་ཚོགས་ལྟ་བུ་འདིར་དགེ་འདུན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་པའི་ལུགས་ལ་དགེ་འདུན་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་ལམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་དོ།ཿ ཿགཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འོས་ཏེ། དེ་དེའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དམ་པ་དྲངས་པ་ལས། འཇིགས་པས་སྐྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། གང་ཚེ་གང་གི་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་བ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་བས། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བྱེད་པ།ཿ ཿསྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས། །རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རང་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ། གཞན་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉེ་རིང་མེད་པར་

ཀུན་ལ་འཇུག ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གི་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་དམ་པར་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྐྱབས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་འཇིགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བའི་སྒོ་ནས་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། དམ་བཅའ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་དམིགས་པ། འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དབྱེ་ན། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ། འབྲིང་། ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། །བཞི་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ། འགལ་རྐྱེན་ཉེར་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྔར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་ཟིན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་མཆིས་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྣོད་དུ་ཆུང་། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། ༔ ༔ལྔ་པ་ནི། སོ་སོའི་བསླབ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་སོགས་ཡོད་དེ་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག མྱང་འདས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼སྔོམ་པ་ཐོབ་གཏོང་སོགས།༽

གཉིས་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་སྟོན་པ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། སོ་ཐར་གྱི་སྔོམ་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ག་ལས་ཐོབ། སྤང་བྱ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་བཅས་རང་གཉིས་ཀ་སྤོང་བ་ལས་ཐོབ། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་ཐོབ། དུས་ད་ལྟ་བ་དག་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྔོམ་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོམ་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ། དུས་གསུམ་ག་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྔོམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྔོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་ལས། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། བསླབ་པ་ཕུལ་དང་ཤི་འཕོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་སྟེ་གོ་སླའོ། །བཞི་པ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་ནི། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲ་མི་སྙན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད། མི་ཡིན་ཡང་ཕོ་མོའི་མཚན་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་པའི་ཟ་མ་དང་། མཚན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་མ་ནིང་སོགས་དང་ལོ་བདུན་མ་ལོན་པའི་མི་རྣམས་སོ་ཐར་གྱི་སྔོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནམ་ཞིང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ནི་སྔོམ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བཤད་གང་སྤེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། ལྷ་རྣམས་ནི་མི་དག་གིས་གནས་གསུམ་གྱི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ། དཔའ་བ་དང་བརྟན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འདིར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་ཚངས་

པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་སོགས་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ། །གླིང་གསུམ་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཀྱི། །རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་ཟ་མ་དང་། །མ་ནིང་མཚན་གཉིས་སོགས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། སྔོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ལྔ་དང་བྱིས་པའི་དགེ་སློང་ནི། །འདུལ་བའི་སྔེ་སྣོད་རྣམས་ལས་དཀག །ཞེས་གསུངས། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་སྙན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་མི་སྲིད་ཅིང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྲིད་པ་བྱང་བའི་བསམ་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྔེ་ལས། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་བའི་ཀླུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་གནས་ནས་ཕྱུང་སྟེ། བསྙེན་གནས་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་ཀླུ་ལ་བསྙེན་གནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷའི་དགེ་བསྙེན་དང་ལྷའི་བཙུན་པ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། དང་པོ་གཉིས་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་ལ་དགོངས། གསུམ་པ་མིའི་རྒྱལ་པོ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་རྗོད་པ་བཞིན། །གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་པའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བདེ་བའི་ལས། མི་བདེ་བའི་ལས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་མི་དགེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །ཞེས་སོགས་སྤེལ་ནས། ངག་དོན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འདོད་ཁམས་སུ་འབྱིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

༼མྱོང་འགྱུར་མྱོང་ངེས་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་སོགས།༽

བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལས་སོགས་གསུམ། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་སྤེལ་བའི་ངག་དོན། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སོགས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་། རང་གི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་སྐྱེད་པའི་ཕ་མ་བསམས་བཞིན་དུ་གསད་པར་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སྤྱིར་རྣམ་མིན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སྟོན་པ་ལ། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་

སྨིན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་
དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གནས་འགྱུར་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
མཐོང་ལམ་པ་དང་། སྒོམ་སྤང་གནས་འགྱུར་རྙེད་མ་ཐག་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བསམས་
བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གི་ཕན་པའམ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་
འདི་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྨྱོ་བའི་སེམས་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་དུ་ཡོད་
ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི།
དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཡེང་བ་སྟེ། སྨྱོ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱབ།
རྒྱུ་སྔར་བཞིན་སྨྱོར་བཅུག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། འཇིགས་སྐྲག་དང་མི་མ་
ཡིན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆ་སྙོམས་པ་དང་། མྱ་ངན་མི་བཟད་པས་
ཡང་གཟིར་བའི་དབང་གིས་བྱུང་། རྟེན་སྒྲ་མི་སྙན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་ག་
ལ་ཡོད། འོ་ན་མདོ་ལས་ཡོན་སྐྱོན་སྙིགས་མའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་གང་སྙམ་ན།
དེ་སྟོན་པ་ནི། ཡོན་སྐྱོན་སྙིགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ།ཿ ཡོན་ནི་ལུས་སེམས་གྱ་གྱུ་བྱེད་པས་ཡོན་པོ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་
རྣམས་ཡོན་པོའི་ལས། ཞེ་སྔང་ནི་རང་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་ཡིན་ལ། དེས་
ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་སྐྱོན་གྱི་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་ཚོན་གྱི་སྙིགས་མ་དང་འདྲ་
བར་བྲལ་བར་དཀའ་བས་སྙིགས་མ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་སླངས་པའི་ལས་རྣམས་སྙིགས་
མའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་བཞི་ངོས་འཛིན་པ་ནི།
དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ།ཿ ཿམི་དགེ་བའི་ལས་རྣམ་གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་

ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་ལ་བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་བ་གནག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་པ་གནག་པའི་ལས་རྣམས་དཀར་གནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་སྨིན་འདྲེས་པའི་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ངོ་བོ་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་འབྱིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འོང་འབྱིན་པས་གནག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་དཀར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་དཀར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་ལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས། རྣམ་སྨིན་ཡང་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་ཅི་རིགས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། མི་སློབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་དང་། གཙང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་བས་ན་ཐུབ་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཡིན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་ལས་གསུམ་གཙང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། ལས་ཐམས་ཅད་ཆེ་ལོང་རགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན། བཅུར་འདུ་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་རྣམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྲོག་བཅད་ན། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ། བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའི་མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཚས་བརྐུས་སམ།

འཕྲོག་གམ། འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད་ན། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལས་ལམ། བགྲོད་བྱ་མིན་པ་
གཞན་གྱིས་བདག་གིར་གཟུང་བའི་ཆུང་མ་དང་། རང་གི་ཆུང་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་
པ་ཁ་དང་བཤང་ལམ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས། དུས་མ་
ཡིན་པ་སྦྲུམ་མ་དང་། བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་སོགས་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱོད་ན། ལོག་
གཡེམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་སྨོས་པའི་ཚིག་ཕ་རོལ་པོས་གོ་བ་ན་རྫུན་སྨྲ་
བའི་ལས་ལམ། ཕ་རོལ་པོ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྨོས་པའི་ཚིག་ཕ་
རོལ་པོས་གོ་བ་ན་ཕྲ་མ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྨོས་པའི་ཚིག་ཕལ་ཆེ་བ་
ངག་འཁྱལ། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའི་རྔམས་སེམས་རྣམས་བརྣབ་སེམས།
སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་སེམས་རྣམས་གནོད་སེམས། དགེ་སྡིག་སོགས་མེད་
བར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བདུན་པོ་ལས་དང་ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན།
ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་མམ་བདུན་ནི་ལས་
ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་། །རྣ་བས་ཐོས་པ་ལ་ཐོས། །ཡིད་ཀྱིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤེས། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་གིས་མྱོང་ཞེས་པ་བཞི་དང་། མིག་
གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་། ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་
དང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་། ཞེས་སོགས་བཞི་དང་། མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་
མཐོང་ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ནི་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ཡིན། འོ་ན་ལས་ལམ་རྣམས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་རེ་འབྱིན་ཅེ་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྲོག་གཅོད་པས་ནི་ཚེ་ཐུང་འགྱུར།།
བྱི་བོ་བྱེད་པས་དགྲ་དང་བཅས། །མ་བྱིན་ལེན་པས་དབུལ་པོར་འགྱུར། །རྫུན་སྨྲ་ཡིས་ནི་སྐུར་
བ་མང་། །ཕྲ་མ་ཡིས་ནི་མཛའ་དང་འབྱེད། །ཚིག་རྩུབ་ཀྱིས་ནི་མི་སྙན་ཐོས། །ཀྱལ་ཀ་ཡིས་

ནི་ངག་མི་བཙུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བརྟན་སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས། །གནོད་སེམས་འཇིགས་པ་འབྱིན་པར་བྱེད། །འོག་པར་ལྟུ་བས་ལྟུ་ངན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས།

༼ལས་འབྲས་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།༽

གསུམ་པ་ལས་ལ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། དྲི་བཅས་སྤྱོང་བའི་ལས་དག་གིས། ཞེས་གསུངས། སྤྱོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་སྤྱོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་ཚར་ཡོད། ཟག་མེད་སྤྱོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་གྱི་ངག་དོན། ལས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་རང་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཏོ་ན་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མས་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་མེད་ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཀྱང་རེས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། སྤང་བྱ་སྤྲིན་པ་གཉིས་བཤད་པ། རྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ། ཚ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ་བཤད་པ། རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའོ། །

༼མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས།༽

དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྨྲོ་དོན། གཞུང་དོན། དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་ཀྱི་སྤྲིན་པ། ཚོར་མོང་པའི་སྤྲིན་པ།

རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་གཞན་གྱི་བར་དུ་མཚམས་མ་བཅད་པར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་དམིགས་པ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚམས་མེད་ལྔ་དང་། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྔ། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། མཚམས་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་གསོད་པ་དང་། ཕ་གསོད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་དགྲ་བཅོམ་པ་སུན་འབྱིན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་དང་། །སློབ་པ་བསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཿ ཿའདུ་བའི་སྒོ་ནི་འཕྲོག་པ་དང་། །མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། །ལྔ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པས་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་སུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ངེས་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོད་པ་དང་། སློབ་པ་གསོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དཔུང་བཟང་གི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་མ་ནི་སུན་འབྱིན་ཞིང་། །མཆོད་རྟེན་འཇིག་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོད། །སློབ་པ་གསོད་ཅིང་དགེ་འདུན་མངའ་བ་ལ། །གང་ཞིག་འདོར་ཅིང་མ་བཀུར་ཀུ་འཕྲོག་པ། །མཚམས་མེད་སྡེ་ལྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་མཚམས་མེད་ཅེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་། དེ་རྣམས་མཚམས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མནར་མེད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བས་མཚམས་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་སྨིན་

འགྱུར་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཕ་མ་དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་གསུམ་མཚམས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་བསད་པས་ཕན་འདོགས་ཀྱི་ཞིང་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་སྦྱོར་བས་དེ་གཉིས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསད་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་། །སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཕ་མ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ཕ་མ་བསད་ན་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་བསད་པས་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ལ་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཕ་བསད་པ་དང་། མ་བསད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་པ་དག་གིས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ན་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཕམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཕ་མ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐྱེ་པར་གཉིས་ལ་སྟེ། །མཚན་གྱུར་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས། མ་ཡང་མ་ལགས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ལགས་པའི་བུད་མེད་བསད་པས་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ། ཕ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བུད་མེད་གང་གི་ནུར་ནུར་པོ་ཟག་པ་བུད་མེད་གང་གི་མངལ་དུ་བླུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་དེས་སྔ་མ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི། ཕྱི་མ་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་བསད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔ་མ། མ་དངོས་ཡིན། ཕྱི་མ་དེའི་མ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་གི་ཟླ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གསོད་སེམས་མེད་པར་བསད་པས་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་བུ་ཞིག་གི་ཁྲིའུའི་འོག་ན་མ་འདུག་པ་ལ་འདི་ན་མི་ཞིག་མི་འདུག་གོ་སྙམ་ནས། མཚོན་བསྐྱུར་ནས་མ་བསད་ཀྱང་

མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུས་པ་སྤྱི་གཅེར་གྱི་བུས། སྦྲང་བུ་གསོད་འདོད་ཀྱི་བློས་ཕ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷས། དགའ་བོ་བློ་དང་ལྡན་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །མཛའ་བཤེས་བློ་གྲོས་ཆུང་བ་དེ་ལྟར་མིན། །བློ་གྲོས་ཆུང་ངུས་སྦྲང་བུ་གསོད་སྙམ་ནས། །ཐོ་བས་ཕ་ཡི་ཤང་པ་བཅོམ་ལ་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས།

༼དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན།༽

འོ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཇི་ལྟ་བུ། དེའི་མཚམས་མེད་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཐུགས་བརྩེ་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཡིན་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་པ། དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་འདྲའི་དབྱེན་དེ་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཁ་ན་མ་མཐོ་བ་ཡང་ཡིན། ཇུན་ཆེན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་དམིགས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་མཐོ་ཇུན། །དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འབྱེད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གང་གིས་འབྱེད་ན། དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་

པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁྱིམ་པ་དང་སྲེད་པ་སྤྱད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱེད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་འཛུགས་བྱེད་པ་གང་ཞིག དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཕྱིར། གནས་གང་དུ་འབྱེད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལས་གནས་གཞན་དུ་འབྱེད་ཀྱི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འབྱེད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོན་པ་བཀའ་བཙན་ཞིང་ཟིལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་འབྱེད་ན་བྱིས་པའི་དགེ་འདུན་འབྱེད་ཀྱི། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་འབྱེད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བའི་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལས་གཞན་དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་པ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བཅས་པའི་བསླབ་ཚིགས་ལྔ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོད་པ་སྟེ། དད་པ་དང་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ན་བྱེ་བ་ཡིན། བསླབ་ཚིགས་ལྔ་ནི། ཞོ་མི་ཐུང་། ཤ་མི་ཟ། ལན་ཚ་ལ་ལོངས་མི་སྤྱོད། གོས་མ་དྲས་པར་བགོ གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་སོགས་སུ་གནས་པའོ།། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ཡུན་ཇི་ཙམ་དུ་གནས་སྙམ་ན། དེ་ཞག་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། ནམ་ལངས་ཁོངས་སུ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་གིས་འདུམས་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངེས་པ་ནི། དེ་ལ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་མ་འདུམས་ཀྱི་བར་ལོར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱས་པས་དེ་སྐད་དུ་རྗོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས། དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དེའི་ཆེ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་མེད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མེད། གཏན་བྱེད་པ་ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་སེམས་པ་ཡང་མེད། འདུལ་བ་སེམས་པ་ཡང་མེད། ཆོས་སྟོན་པ་སེམས་པ་ཡང་མི་དྲན་ཏེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི། གླིང་གཞན་ན་འགྲན་ཟླ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མི་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་

མཐའ་དག་སྟོང་དགུས་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་རེར་དགེ་འདུན་ཚང་བར་འབྱེད་པའི་དགེ་སྟོང་གཅིག་སྟེ་དགུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དགེ་སྟོང་ལྔ་སྟོང་ཚུར་ལྡན་པས། །འབྱེད་དེ་གཞན་དུའོ་བྱིས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །ཁྱབ་བའི་དེ་ནི་མི་གནས་སོ་ཞེ་ཅེའི་འགོང་འབྱེད་དུ་འདོད། །འཛམ་བུའི་གླིང་ནའོ་དགུ་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། འགོང་ལོའི་དབྱེན་འདི་མི་འབྱུང་བའི་དུས་དེ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྡུ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་དེ་དག་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་པ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། མཆོག་ཟྱང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྔ་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་མཆོག་ཟྱང་གཅིག་གིས་འདུམས་པར་བྱེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མ་བཅད་པའི་སྔ་ངོ་ད་དུ་མེད་དེ། མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟྱང་གཅིག་གིས། །སྔ་ངོ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང་།། མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །འགོང་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། འགོང་ལོའི་དབྱེན་འདི་སྟོན་པ་གཞན་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སློབ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམ་ཟེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀུ་ཤི་ནཱ་ར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཚོགས་ཆེན་ཕལ་པ་ཞིག་ཏུ་ཚོགས་ཏེ། ཁོ་ན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞིག་ཏུ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཚོགས་ཆེན་ཕལ་པ་ཞིག་ཏུ་ཚོགས་ཏེ། ཁོ་ན་ཐོས་ཀྱི

༼ལས་ཀྱི་དབྱེན།༽

ཞར་ལ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་བློ་མི་མཐུན་པས་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱ་བར་དམིགས་པ། ལས་དབྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་གླིང་གསུམ་ན་འབྱུང་། གྲངས་དགེ་སློང་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གླིང་གསུམ་ན། །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། མཚམས་མེད་འདི་རྣམས་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པའི་གླིང་གསུམ་ཁོ་ན་དང་། དེར་ཡང་ཟ་མ་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དང་། འགྲོ་བ་གཞན་དག་ན་ཡང་མེད་ན་ཁམས་གཞན་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་དག་ན་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོམ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གོ་སླའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་། ལུང་མ་བསྟན་དུ་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ངན་འགྲོ། ལྷ་དང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཏེ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ངན་འགྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྙན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི་ལས་སྒྲིབ། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་སྒྲིབ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

༼བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ།༽

གཉིས་པ། བརྟེན་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་ཞཤད་པ་ནི། གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྦྱིན་པ་གཏོང་ཚུལ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་པའམ་ཕན་གདགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། བདག་པོའི་དངོས་པོ་གཏོང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །མཆེད་དང་ཕན་འདོགས་འདོད་པ་ཡིས། །ལུས་དང་ངག་ལས་སློང་དང་བཅས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། །གང་ཚེ་སྐྱེས་བུ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་ཕྱས་དག་སྦྱིན་བྱེད་པ། །དེའི་ཚེ་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས།། སྦྱིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་གཏོང་པའི་སེམས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་དམིགས་པ། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱི། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་འབྲས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེ་བོས་མཆོད་རྟེན་དུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་བདག་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་

ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྦྱིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ས་པན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལས་བཤད་ཀྱང་མང་བས་འཇིགས་ནས་འདིར་མ་བྲིས། གསུམ་པ་སྦྱིན་པ་གཏོང་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་པར། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་བདག་གི་བསམ་པ། དད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། །ངོ་ཚ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཤེས་རབ་སྟེ།། བདེ་བར་འདོད་ན་བདུན་པོ་འདི་དག་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་ནོར་བདུན་དང་ལྡན་པས་སྦྱར་བ་ནུས་པ་དང་། སོགས་པས་རང་གི་ལག་པར་ནས་སློང་བ་པོ་ལ་དུས་སུ་གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་བྱིན་ན་སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱིན་ན། འབྲས་བུ་གཞན་ལ་གཞན་གྱི་བཀུར་སྟི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་གང་བཞེད་པ་དང་། དུས་ལས་མི་ཡོལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྦྱིན་བདག་དང་། །དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས། །སྦྱིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དད་སོགས་ཀྱིས།། གུས་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་དང་། །དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སློང་བ་པོ་འདོད་པར་བྱིན་ན་སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱིན་ན། འབྲས་བུ་གཟུགས་བཟང་། སྙན་གྲགས་དང་ལྡན། ཡིད་དགའ། ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་། དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་

དངོས། །དེ་ནས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་།། དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞིང་དུད་འགྲོ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་སྨིན་བརྒྱ་འགྱུར། མི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་བྱིན་ན་སྟོང་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ། འགྲོ་བའི་ཞིང་དང་། ཟྱས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་གྱི་ནང་ནས། ནད་པ་ནད་གཡོག་ཤིན་ཏུ་གྲང་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞིང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཕ་མ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་འབུམ་འགྱུར་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཚད་མེད་པ། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བྱིན་ན་ཆོས་ཚད་མེད་པར་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྨིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཕན་འདོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དགྲ་བཅོམ་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་བྱིན་པ་དང་། བརྒྱད་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གོའུ་ཏ་མའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་ལུས་ངག་གདམས་བདག་ཉིད། །ལག་བརྐྱང་བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་པ་ཡིན། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། །སྦྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཆོག། ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་ལས། རྒྱལ་པོ་རིམས་ནད་མེད་ཅེས་བྱ་བས་གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱིན་པ་བས། ཤྭ་རིའི་བུས་དགེ་སློང་གཅིག་ལ་ཟན་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་བརྒྱད་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྔོན་བདག་གི་ཕ་དང་མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་།

དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་པར་གསུངས། འཕགས་པ་མིན་ཡང་སྦྱིན་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།། གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ལ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཝཤད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་ཝཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་རྩ་བ་བཞི་གང་རུང་ལས་འདས་པའི་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་སུ་དམིགས་པ། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན་བཞི། གཉིས་པ་ནི། འཆལ་ཚུལ་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་པ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དེ་དང་། རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ལྟུང་བ་ཡིན་ན་འཆལ་ཚུལ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དེ་ཕན་ཡོན་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་པ་སྟེ་གནོད་པ་མ་བྱུང་བ། དེའི་རྒྱུ་རྩ་བ་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གནོད་པ་མ་བྱུང་བ། དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ། ཞི་བ་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང་། །རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ།། འཆལ་ཁྲིམས་དེའི་རྒྱུས་འཕེན་མ་བྱུང་། །དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ལ། དངོས་དང་། གཞི་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཝཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་

ལས་བྱང་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ། སྟོབས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །སྟོབས་པའོ་སེམས་ལ་བསྟོ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་མོད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུའི་གོ་ཆོད་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཀྱང་འབྱོད་པ་མེད་པའི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷག་པའི་ཞེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་དངོས་སུ་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།ཞ མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྟོས་གཉིའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གཞི་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་བཞག་ཀྱི་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཡིད་འབྱིན་པས་ན་བསོད་ནམས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་བྱ་བ། ཀུན་སློང་གི་སེམས་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེའི་གཞི་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། སློང་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྦྱིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་སྦྱིན་ཞེས་མོངས་ཅན་མིན་པས། །ཞེས་སོགས་གཞིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྤྲོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆོགཏ་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྱེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མདོ་ལས་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་འོག་ཏུ་མ་འོག་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

྾ཆ་འཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ།྿

གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། བསོད་ནམས་རྒྱ་ངན་འདས་པ་དང་།། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་རྣམས་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱང་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འོག་ནས་བཤད་པའི་དོན་སོགས་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པ་ནི། སྒྲིབ་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ཏོ།། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཁཤད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་སྟོན་པའི་
གནས་བཞུགས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གནས་ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཕྲ་རྒྱས་དངོས། དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། གནས་འདིའི་སྤྱི་དོན་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ། རྣམ་གྲངས། །གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁཤད་པ། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་དམིགས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ནི་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་བྱེད་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དེ་དག་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཕྲ་རྒྱས་མེད་པར་ནི་སྲིད་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་རྩ་བ་ནི་འདིར་ཉོན་

མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་དགོས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བར་དུ་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དོན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་རྒྱུད་པས་གནས་པར་བྱེད། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད། རྒྱུ་མཐུན་ཉིད་ཅའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྟ་བ་མངོན་པར་སྤྱད་པར་བྱེད། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད། དོན་ལ་གནས་པའི་དམིགས་པ་ལ་རྟོངས་པར་བྱེད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འགྲེད་པར་བྱེད། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད། ཁམས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རྒྱུད་འཆིང་བར་བྱེད། ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། རྩ་བ་བརྟན་བྱེད་རྒྱུད་གནས་བྱེད། །ལུས་ནི་རྣྱེ་བའི་ཞིང་དུ་སྣང་བས། །རྒྱུ་མཐུན་སྣང་བྱེད་ལས་སྲིད་སྣང་། །དམིགས་པ་རྟོངས་བྱེད་ཤེས་རྒྱུན་འགྲེད། །རང་ཚོགས་ཆུལ་མིན་ཡིད་འཛིན་ཕྱིན། །དགེ་བ་ལས་གཡོ་ཁམས་མི་འདའ། །ཞིས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། རྩ་བའི་དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ། ཞར་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། རྩ་ཉོན་ཟུང་ཡོད་དོ། །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དབང་པོའི་སྐོར་གས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ། ལྟ་བའི་སྐོར་བཅུར་དབྱེ་བ། ཁམས་ཀྱི་སྐོར་གོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཁ་ནང་དུ་ལྡོག་པར་མཚུངས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྲིད་པར་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ཅོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་བརྙོག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྲིད་འདོད་ཆགས།།

ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར་དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརླྀག་ཕྱིར་ཉཱ་དང་། །ཅེས་གསུངས།། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྲུ་བ་ལ། འཇིག་སྤྲུ། ལོག་སྤྲུ། མཐར་སྤྲུ། སྤྲུ་བ་མཚོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཏེ་སྔར་ཕྱེ་བས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཁ སྤྲ་བ་སྔ་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་དང་། །ལོག་དང་མཐར་འཛིན་སྤྲ་བ་དང་། །སྤྲ་བ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི།ཁ ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོབ་ཆས་གོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དུ་བྱང་པའི་སྤྲ་བ་སྔ་སྤྲ་མིན་སྔ་སྟེ་བཅུ་དང་འགོག་པ་ལ་སྤྲ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་སྤྲ་པ་མ་གཏོགས་བདུན་བདུན། ལམ་བདེན་ལ་སྤྲ་བ་དང་པོ་མ་གཏོགས་བརྒྱད་དེ་ཙོ་གཉིས། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་དུ་བྱང་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྟེ་བཞི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དགུ་རེ། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དྲུག་རེ། ལམ་བདེན་ལ་མཐོང་སྤང་བདུན་རེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མདོར་ན་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སོ་དྲུག གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གཅིག་རེ་སྟེ་གོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ཐ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྱག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།། ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཀྱིད། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས། ཐུ་རྒྱས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། གཟུགས་ན་སྤྲོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྲོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེ་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འཆད་དོ། །ཞེས་

གསུངས། མངོན་པ་བོང་མ་ལྟར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གསུངས། བསྟུ་བར། བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟ་བ་དང་ཏེ་དོན་ནས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་བཅུ་རྩ་བཞིར་གསུངས་སོ། །

ཁ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་།།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ལ་ལྟ། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ། ལྟ་བ་ལྟ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ལྟ་བ་ཐ་དད་འབྲེལ་པའི་རྩོད་སྤང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་དབྱི། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱི་བ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དང་ཏེ་ནི། ཐུ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གཉིས་འདུ་སྟེ། སྲིད་རྩེའི་སས་བསྟུས་ཤིང་། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བྱའོ། ལྟག་མ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱི་འོག་ས་འི་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་ལྟ་ཚར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་སོགས་དགུད་བྱས་ཏེ་དྲིལ་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཉེན་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྟག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཟོད་པས་གཉེན་མིན་སྤོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས།

ཁ་ལྟ་བ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སོགས།།

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དང་དབང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་

གང་རུང་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། མཐར་ལྟའི་མཚན་ཉིད། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། ལོག་ལྟའི་མཚན་ཉིད། ལྟ་ངན་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་། །མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང་། །རྒྱུ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རྟག་མཐའ་འམ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཙམ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུར་མངོན་ཞེན་པ། །རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ། །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཞི་ཡོད། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྟ་བ་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཞག་ཅེ་ན། ལྟ་བ་གསུམ་ལ་བཞག་སྟེ། མཐར་ལྟ་ལ་དང་པོ་དེ་

བཞག ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བཞག འཇིག་ལྟ་ལ་བཞི་པ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་དེ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཇོག་པ་གང་ཞིག ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན། མཐར་ལྟའི་ཆད་ལྟ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བའམ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བཞི་ཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་། །ངེས་རྟོག་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།

༼ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ།༽

ལྔ་པ་ལ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ། བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་བདུན་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ་ཙམ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི། མངོན་པའི། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི། ལོག་ལྟའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ང་རྒྱལ་དགུ་སྟེ། གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་འགོག་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི། གཞན་ལས་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །བདག་དང་གཞན་མཉམ་མོ།། གཞན་ལས་བདག་དམན་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ། གཉིས་པ་གསུམ་ནི། བདག་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །བདག་དང་གཞན་མཉམ་མོ། །བདག་པས་གཞན་དམའ་བ་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་གསུམ། གསུམ་པ་གསུམ་ནི། གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་དོ།།

བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་ལས་དམན་པ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་ནོ༔ ༔གཉིས་པ་ལ། གསུམ་དུ་བསྡུ་བ། སྤང་བྱ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ང་རྒྱལ་ཙམ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ང་རྒྱལ་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།༽

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཁཤད་པ་ལ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། དམིགས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པའི། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི། དུས་ལ་ལྟོས་པའི། ལྡན་ཚུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ དང་པོ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ། སྐལ་མཉམ་གྱི་ཀུན་འགྲོ། སྐལ་པ་མི་མཉམ་གྱི་ཀུན་འགྲོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ༔ ༔ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གང་དེ་ལྟན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་པོ་ལ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ༔ ༔ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། །ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། རྩ་བའི་དབྱེ་བ། དྲི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན། །གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཁཤད་ན། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་

གྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་ཏེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན།། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་ལྷག་མའི་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་ལ་མི་དགེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དུ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དུག་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྲེད་པ། མ་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་དང་། །རྨོངས་རྣམས་མི་དགེའི་རྩ་བ་ཡིན། །ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ། །དེ་ནི་སྲེད་དང་མ་རིག་བློ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྙམ་ན། ལན་ལུང་མ་བསྟན་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། སྤྱིར་དྲི་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་པའི་དྲི་བ། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལན་བཏབ་པའི་དྲི་བ། དྲིས་ནས་ལན་བཏབ་པའི་དྲི་བ། བཞག་པར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་དྲི་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཕྱེ་དང་། །དྲི་དང་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པ། སྤང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཉོན་མོངས་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྡུག་མི་སྡུག་མཐོ་དམའ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ།

དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ། །ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་འདས་པ་
དང་ད་ལྟར་གྱི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས། ཡུལ་གང་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་
སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་དེ་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད། ཡིད་ཀྱིས་འདོད་
ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ཡུལ་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལྡན་
པར་བྱེད་དེ། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། །ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི།།
གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

༼དུས་གསུམ་ཇས་ཡོད་སྒྲུབ་པ།༽

གཉིས་པ་ལ་དུས་གསུམ་ཇས་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་འགོད་པ། དེའི་ལན་གདབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་ཇས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་ཇས་སུ་
འགྱུར་ལ། མེད་ན་ལྡན་པར་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཇས་སུ་ཡོད་ལ།
རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་
འདས་མ་འོངས་ཇས་སུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ། ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས།
གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་
འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་
ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། །ཞེས་མིག་
དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས། འདས་མ་འོངས་ཐུས་སུ་མེད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འཇིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་བྱང་པར་བཞག་ཀུ་ཡོད། དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཐུས་ཡོད་དུ་སྨྲ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། ད་ལྟ་བ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མ་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཡོད་ཅེང་མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཟིན་གྱི་འདས་པ་མེད་ཅེས་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པར་འདོད་དེ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། གཞན་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རེ། མྱ་ངུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་དལ་བ་དང་དལ་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྣོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱེད་པ་ན་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བའི་ཚེ་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། རོ་ནུས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱངས་སྐྱོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་མྱ་ངུ་དེ་དུས་གསུམ་ཚར་དང་ལྡན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཞས་ཆེ་བའི་སྐོན་ནས་འཛོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་པ་གཅིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཚེ། དེ་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྱལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གསུམ་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྐྱེས་ལ་མ་འཐགས་པ་ལ་དལ་ལྟ་བ། བྱ་བ་ཞིག་པ་ལ་འདས་པར་འཛོག་པས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིས་པའི་རིལ་བུ་གཅིག་ཉིད་

གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། དེ་དང་དེར་འཇོག་པ་བཞིན་
ནོ།། །ཞེས་ཟེར། བཞི་པ་ནི། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རེ། སྔ་ཕྱི་བར་
གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཞེས་འཇོག་པས། གཞན་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན། བུད་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བུ་མོ་དང་བུ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མར་འཇོག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་བཞི་པོ་དེའི་ནང་ནས་གྲུབ་མཐའ་གང་བཟང་ཞེ་ན། དང་པོ་མི་
བཟང་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་བཟང་སྟེ། དུས་
གསུམ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་མི་བཟང་སྟེ། དུས་རེ་རེ་ཡང་
དུས་གསུམ་གར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཅུང་ཞིག་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་
པ་ན་མ་འོངས་པ། བྱེད་པའི་ཚེ་ད་ལྟ་བ། བྱས་ནས་འགགས་པ་ན་འདས་པ་སྟེ། དེའི་དུས་
རྣམས་རྣམ་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ད་ལྟ་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་
གསུངས་ཕྱིར། །གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད།།
ཡོད་པར་སྨྲ་བར་འདོད་དེ་དག །རྣམ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་སྐབས་
གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །གསུམ་པ་བཟང་དེ་བྱ་བ་ཡི། །དུས་རྣམས་རྣམ་གཞག།
ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གེགས་སུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་
པས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །
མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་སྤྲོས་སོ། །གསུམ་པ་སྤང་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤང་བྱ་གང་ཞིག
སྤང་ན་དེ་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་བམ། དེ་དང་བྲལ་ན་དེ་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཅེ་ན། །བྲལ་ན་སྤངས་
བས་ཁྱབ། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཀྱང་། ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་

ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པས་ལྡན་ལ། སྒོམ་སྤང་དགུ་ལ་དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སྒོམ་སྤང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན།། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟོན་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་གང་ལ་ཕྲ་རྒྱས་དུ་ཞིག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནས་བརྗོད་ན་མང་བར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་པ་སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་དང་།སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ། དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། དེ་ལས་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ། དེ་ལས་རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཐར་ལྟ། དེ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན། དེ་ལས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། དེ་ལས་ཆགས་པ། ང་རྒྱལ། ཞེ་སྡང་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྨོངས་ལས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་རྩ་བ་ནས་མ་སྤངས་པ་དང་། ཕྲ་རྒྱས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་ཕྲ་རྒྱས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྲ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་

ཉལ་མ་སྤངས་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

༼མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས།༽

དྲུག་པ་རྣམ་གྲངས་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་ཆུ་སྦྱོར་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། ཟག་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྡུས་པར་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཞེས་ལོགས་སུ་འདོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་། འདི་སྤངས་ན་ཕྲ་རྒྱས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པའམ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྨ་ནང་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པས་ཟག་པ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འཁྱེར་བར་བྱེད་པས་ཆུ་བོ། །ཡང་སྲིད་དུ་འབྱོར་བར་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ། འཁོར་བར་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་འཇོག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

རྟོགས་དཀའ་བས་ན་ཐུ། ཐོག་མ་མེད་ནས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། དམིགས་པ་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་མ་སྟོང་ས་ན་མངོན་བྱུང་སྟོང་པས་ཀྱང་རྣམ་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཐུ་ཐུ་ཐུ

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། གསུམ་པ་དེས་མཐོང་སྤང་གི་སྒོ་དང་རྩ་བས་བསྡུས་པས་ན། གསུམ་པོ་
དེར་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་དང་རྩ་བས་
བསྡུས་ཕྱིར་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ཏེ། དེ་གསུམ་ཐར་པར་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས།
ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་འགེགས་ལེགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛད།།
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་ལྟའི་ཀུན་སྦྱོར་གྱིས་དང་པོར་ཐར་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་འདོད་པར་
བྱེད། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་བར་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་དེ་སྙེད་གཅིག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ།།
ཞེས་གསུངས། ཐ་མའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ།
གནོད་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དེ་ལྔ་སྤངས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་འཇོག་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། ལྔ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་ལས་མི་འདའ་
བར་བྱེད། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལན་གཅིག་ཏུ་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྔ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་
ཕྱིར་ཟློག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། གོང་མའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས། རྒོད་པ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པ་རྣམས་དེ་ལྔ་སྤངས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྔ་པོ་དེ་དགྲ་
བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཁམས་གོང་མར་ཉེར་

ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྔ་ཉིད། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིད་རྒོད་ང་རྒྱལ་རྨོངས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་འཆིང་བ་ལ་གསུམ་ཡོད། དུག་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྲ་རྒྱས་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་རྣམས་མི་འགལ་ལ། འོན་ཀྱང་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ། །གང་དེ་འང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཀྲིས་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྲག་དོག་སེར་སྣ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒོད་འགྱོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིད་རྨུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་རྒོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་རྨུགས་པ་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། འདི་དག་ལ་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། འདི་དག་གི་སྲིད་པའི་བཙོན་ར་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འམ། འདི་དག་ཡོད་ན་བྱེད་པ་ངན་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གསུང་ཞིང་། ས་སྡེ་ལས། སྲིན་བུ་རང་གི་ཁ་ཆུས་དཀྲིས་པ་ལྟར་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་སེམས་འཁྲིད་ཅིང་གཡོ་བར་བྱེད་པས་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་གསུངས།

༼མངོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས།༽

གཉིས་པ་ནི། ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། །ཀུན་རྫོབ་འགྱུར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་། ཆུ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མདུད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། འཐབ་དང་། དྲི་མ་དང་། སྡིག་པ་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། ལྕི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་། འཕོངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། རིམས་ནད་དང་། ནག་སྦྱོར་དང་། བགེགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་པའི་དྲི་མ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་དྲུག །སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཚིག་དང་འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཆེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྱུ་རྒྱགས་གཉིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། འཁོན་འཛིན་རྣམ་འཆེ་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས། འཆིག་པ་དང་གཡོ་གཉིས་ལྟ་ངན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གྱ་གྱུ་ལྕི་ཡང་སྡིག་ཅན་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། དྲི་མ་དེ་དག་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་རྒྱུ་ཚངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རྨུགས་རྒོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད་དེ། རྨུགས་རྒོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན། །ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་སླའོ། །

༥ སྒྲིབ་པ་ལྔ།

བརྒྱད་པ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་བཞད་པ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། སྒྲིབ་པ་ལྔ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དགེ་སློང་དག་འདི་ཉིད་ཡོམ་འབྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔའོ། ཞེས་གསུངས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གནོད་སེམས་གཉིས་རྒྱས་ཏོད་འབྱིད་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་བུ་འདི་ལོགས་སུ་སྒྲིབ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཏོད་འབྱིད་ཀྱིས་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། གཉིས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཞེ་ཆོམ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་ཞེ་ཆོམ་ཟ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྒྲབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་པས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོང་དགོས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་རྒྱས་གཉེས་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་པ་གཉེན་པོ་གཅིག རྒྱུ་ཟས་གཅིག ལས་སུ་བྱ་བ་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བགྲང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་རྒྱས་གཉེས་གཉེན་པོ་སྣང་བས་སེལ། ཏོད་འཛོད་གཉེས་ཞི་གནས་ཀྱིས་སེལ་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་རྒྱས་གཉེས་རྒྱུ་ཟས་ཀྱི་རོ་སྙང་བ་དང་། མ་དག་འབ་དང་། བྱ་བ་མང་བ་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་སྟེ། ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གཅིག ཏོད་འཛོད་གཉེས་ཉེ་དུའི་རྣམ་རྟོག །མི་འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག སྟོན་ཀྱི་རྩེ་ཏོད། དགའ་མགུར་སྒྲུབ་པ་དྲན་པ་སྟེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་

སྟེ།། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས་མི་མཐུན་དང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕུང་པོ་གནོད་བྱེད་དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྔ་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས། རྨུགས་གཉིད་ཟས་ནི་ཆོས་ལྔ་སྟེ།། མྱང་དང་མི་དགའ་བྱ་མྱངས་དང་། །ཟས་ཚོད་མ་ཟིན་སེམས་ཞུམ་པའོ། །གཉེན་པོ་ཟླ་བའི་འོད་ལ་སོགས། །སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་སྟེ། །མི་མཐུན་ཞེས་པའི་ཚིགས་སྡེབ་ངོར།། ནག་པོའི་མི་མཐུན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས། །གཉེན་པོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་གྲགས། །བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཞུམ་བྱེད། །རྒོད་འགྱོད་ཟས་ནི་ཆོས་བཞི་སྟེ། །ཉེ་དུ་ཡུལ་དང་མི་འཆིའི་རྟོག སྔོན་རྒོད་རྩེ་སོགས་དྲན་པའོ། །གཉེན་པོ་ཞི་གནས་རྒྱུ་སྒོམ་སྟེ། །དལ་བ་ཐོབ་དཀའ་བརྟན་པ་ནི། །རང་གི་མིན་སོགས་སྐྱོ་འདུ་ཤེས། །བྱ་བ་གཉིས་ཀས་གཡེང་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

༼སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས།༽

དགུ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་དང་། སྒོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གཉིས་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས། བདེན་བཞིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན། ཐོ་ཡོར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མིར་འཛིན་པ་ཟློག་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོ་ཁམས་གོང་མ་ལ་

དམིགས་པ་དགུ་ནི་བོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཞེས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་ཀུན་འབྱོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤྲོང་ལ། འཕོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤངས་པས་སྤྲོང་དགོས་ཏེ། ཡུལ་མེད་ན་དེ་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྲོང་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཡང་སྦྱི་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི། དུས་གཅིག་ལ་བྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར།། ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོ་སྤྲོམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུ་འབྱིང་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་སྤྲོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་ངུ་དགུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ། གཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་སྲིང་བའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་སྒེག་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤྲོང་བ་དང་། གཞི་དང་སྲིང་ཁེར་རྣམ་པར་ནི། །སྒེག་འབྱིན་ཞེས་བྱ་དམིགས་པ་ལས། ཁོན་མོང་པ་ནི་སྤང་བྱ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་ཤེས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག འཕོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། བོང་མའི་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དྲུག་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བཅོད་པ་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡོངས་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་གིས་འཐོབ་བྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་མ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་ལས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞག ཁམས་རིལ་པོ་ལས་འདས་པ་ལས་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་ཡོངས་ཤེས་དུ་དང་ལྡན་ཅེ་ན། སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་དུ་ལྡན་པ་ཡོད། སྒོམ་ལམ་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡོད། བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་བསྣན་པས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡོད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་སྔ་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྔ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན།། སྒོམ་ལ་གནས་པ་དྲུག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ་། །ཞེས་གཏོང་ཐོབ་གསུངས། ༼ཚིག་འདིས་དཔག་ན་འདི་མན་ཆད་འདུག་སྙམ།༽ གནས་ལྔ་པའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཁཤད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་སྟོན་
པའི་གནས་བཞུགས་སོ། །

༼བདེན་པ་བཞི།༽

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ་བཞི། དམིགས་ཡུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། བདེན་མཐོང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་ན། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤང་བྱ་གང་སྤངས་པ་ལས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་དང་སྒོམ་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། ངག་དོན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་འམ། མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ཏུ་བསྒོམས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་སྔར་ཁཤད་ཟིན་ཏེ། གང་དུ་ན། འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅེས་ཁཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གང་སྙམ་ན། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། སྒོམ་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བཤད་དུ་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ཟག་བཅས་ཡིན། ཕྱི་མ་ལ་ཟག་མེད་

ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། མཐོང་སྤང་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བས་སྤང་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བདེན་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་ཁཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར། གང་དུ་ཁཤད་ན། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ། ཞེས་སོགས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེའི་རིམ་པའང་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་དང་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་བཅས་སུ་དམིགས་པ། སྡུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། སྡུག་བདེན་སྐྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་བཅས་སུ་དམིགས་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྲེད་པ་ལྟ་བུ། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བྲལ་བར་དམིགས་པ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འགོག་བདེན་ཐོབ་

བྱེད་ཀྱི་རིགས་སྡུག་བསྔལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འཕགས་ལམ་དུ་དམིགས་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་བདེན་ལ་མཁྱེན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཟློག་ཅིང་བསྒོམ་པ་ལྟར་བྱ་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེན་པར་གང་གསུངས་པ། ཇི་ནི་གཞན་གྱིས་སྨྲག་བསྟལ་རིག ། གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་སྨྲས་པ། ། ཇི་ནི་འཕགས་པས་སྨྲག་བསྟལ་རིག ། ཅེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྨྲག་བསྟལ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྨྲག་བསྟལ་ཡིན་ན་ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཚོར་བ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྨྲག་བསྟལ་གསུམ་ཉི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྨྲག་བསྟལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་འགྱུར་བའི་སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་མནར། ཚོར་བ་ཡིད་མི་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་མནར། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་མནར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། ། ཇི་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད། །སྨྲག་བསྟལ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར།། ཅེ་རིགས་མ་ལུས་སྨྲག་བསྟལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། སྨྲག་བསྟལ་དང་པོ་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་གི་གནས་སུ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་སྟེ། སྨྲག་བསྟལ་གསུམ་པ་ཡིད་འབྱུང་གི་གནས་སུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི་རོ་རོང་སྐྱོབས་རྟོགས་དཀའ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལག་མཐིལ་སྟུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་རྟོགས་ལ། །དེ་ཉིད་མིག་ཏུ་སོང་ན་ནི།། །མི་དགའ་བ་དང་གནོད་སྐྱེད་སྟེ། །བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྨྲག་བསྟལ་སྟུ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། །དེ་ཡི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཀྱང་

འབྱུང་ཞེས་གསུངས། །འོན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་ན་སྐྱོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་ལས། བྱམ་པ་དང་བྱམ་ཆུ་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་བཅོམ་པ་འམ་སློབ་ཚོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པའི་སྐྱེ་འདོད་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོའི་རྟུལ་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་བཅོམ་པ་འམ་སློབ་ཚོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པའི་སྐྱེ་མེ་འདོད་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། འོན་ཐབས་གང་གིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་གཉིས་ཐོས་དང་བསམ་པྱན་པས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ཏེ། ལམ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་གཅོད། དེ་ནས་སྒོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་སྣོམ་བྱང་གི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐར་ཏུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་གཅོད། དེ་ནས་སྒོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་སྣོམ་བྱང་གི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐར་ཏུ་སེམས་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཡང་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེ་ན། དོན་ཏོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

དམིགས་པ། བསྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བཞེད། སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དང་པོ་དེ་ལུང་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན། གཉིས་པ་དེའི་
དོན་ལ་རིག་པས་བརྟགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་གསུང་ངོ། །འོ་ན་རྟེན་གང་གིས་སྒོམ་པས་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བསྲིང་གཉིས་ལྡན་ཆོག་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཏེ། ལུས་
འདུ་འཛི་སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྲིངས་པའི་བསྲིངས་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་བསྒོམས་
པས་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། བསྲིངས་བ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆུང་
ཆོག་ཤེས་ལ་སླའི། ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལ་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་
ཆེ་བ་དེ་གང་སྙམ་ན། རྙེད་ལ་ཡང་སྲེད་ཆོག་མི་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཏེ། ཆོས་གོས་
སོགས་རྙེད་པ་སླར་ཡང་རྙེད་ན་སྙམ་དུ་སྲེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ཡིན། མ་རྙེད་པ་ལ་དེ་རྙེད་ན་སྙམ་
དུ་སེམས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ཟློག་པ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་གང་སྙམ་ན། །མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་
ལས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་དྲུག་སྟེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མ་
ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དགེ་བར་དམིགས་པ། འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་
རིགས། བསོད་སྙོམས། གནས་མལ། སྤོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བའི་འཕགས་པའི་
རིགས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཐར་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན། བཞི་
པ་སྟོན་བའི་མདོ་ལས། ཐར་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལས་དང་ས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཉམས་སུ་
བླངས་པས་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་སྤོང་ནུས། བཞི་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་བདག་འཛིན་
གཏན་ཟད་ནུས་པའི་ཕྱིར།

༼ཐར་ལམ།༽

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ་ས་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྡུག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། གྲངས་ངེས། གོ་རིམས་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་གོ་སྐབས་ཕྱེ་ཤུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ཕྱོགས་སུ་དམིགས་པ་ཐར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ། ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་སྟེ་ལྔ་རེ་ཡོད། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་མཐོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། །ལས་དང་པོ་བའི་ས། ཚོགས་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན། ངོ་བོ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་དྲོད་རྩེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་རེ་ཡོད། དོན་མངོན་རྟོགས། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས། སྦྱོར་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་ཞིང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་

མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ། རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད། ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བདུན་དང་བཅོ་ལྔ་རེ་ཡོད། སྐབས་འདིར་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲུག་བསྔལ་ལས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་སྟོན་མ་མཐོང་བ་བཟླ་བར་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་རྗེ་ལྟར་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། བསྟན་གཞིས་སུ་འདུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཞིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་གསུངས། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མཆོག་གསར་བ། ཆོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ་མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མཐོང་བ་མངོན་རྟོགས། དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས། བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །ཤེམས་བཅུ་དྲུག་གོ་གསུམ་ཙོམ་སྟེ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་ཉོན་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེ་ཡང་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཞིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གི་ཉོན་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེ་ཡང་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཞིས་ཏེ་ཡོད། རང་གི་ཉོན་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་སྒོམ་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཕྱི་བ། མི་སློབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་

གསུམ། སྤྲོར་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་མི་སློབ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ལྔན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན། བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་ལྟར་གྲངས་ངེས་དེ། དེ་ལ་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ། བློ་ལ་པར་བྱེད་པའི་ལམ། མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོགས་སྤྲོར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་སྐོམ། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སློབ་ལམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། ལམ་ལྟའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ལམ་ལྟ་སྟངས་མ་མཐོང་པར་ཕྱི་མ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་རྟེས་སུ་སྐྱེ་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་བསྐོམ་པར་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་མཐོང་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་གཞོམ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། །མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྡུག་པ། ཞེས་གསུམ་གྱི་ངག་དོན་ནི། རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེས་ལམ་སྐོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྡུག་པ་སྐོམ་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་དབྱུག་དབྱང་རྟུབ་བསྐོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྡུག་པ་སྐོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་ན། ཀིང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་གསུངས། ངག་དོན། ཀིང་རུས་བསྐོམ་པ་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐོམས་པས་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་དོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུགས་དབྱུང་རྟུབ་སྐོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་ན། དབུགས་རྟུབ་དབུགས་དབྱུང་བྱན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྟུབ་པ་སྟེ་ཁང་དུ་འཇུག་པ་དང་། དབྱུང་བ་སྟེ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་བྱན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲིད་པའི་ཤེས་རབ་ངོ་བོ། ས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེ་བསྟོགས་དང་པོ་གསུམ། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། འདོད་པ་སྟེ་ས་ལྟ་ན་ཡོད། སྤྲོད་ཡུལ་རྣུང་། རྟེན་འདོད་པའི་ལྟ་མི་གང་རུང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་མཐོང་སྤོམ་ཚུལ་ལ།

ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྒོམ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་སུ་བཏགས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་བ་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཀ་འང་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། སྔ་མ་སྔ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། དང་པོ་གསུམ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། ཆོས་མཆོག་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལྡོག་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན་དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དྲོད་རྩེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་སློབ་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་ལྡོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་སྲིད། སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་རང་ལམ་ལས་ལྡོག་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་སྲིད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་རང་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་སྟེ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་ལམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་ཚུལ་ནི། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ྈ བདེན་པར་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ྇

གསུམ་པ་མངོན་རྟོག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཞཱཏ་པ་ལ། སྒྲི་དོན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞཱཏ་པ་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངེས་ཚིག ཞུགས་གནས་བརྒྱད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞཱཏ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་རང་ཀུ་ཐྱེ་བའི་གང་ཟག་ཏུ་དམིགས་པ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གསུམ་ཡོད། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད། བརྒྱད་པོ་བསྟན། མཐར་ཐྱིས་པ། ཚགས་བླ་སྟོན་སོང་གཉིས་སུ་འདུ། མཐར་ཐྱིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་རིམ་ཐྱིས་པ། འབྲས་བུ་རིམ་ཐྱིས་པ་གཉིས་ཡོད། རང་རྒྱལ་ལ་བས་རྒྱ་ཁྱབ་བྱ། ཚོགས་ལ་སྟོང་པ་གཉིས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ། སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོག་པ་ཡས་རིང་དུ་སོང་ཞིང་བྱིས་པའི་ས་ལས་འདས་པས་ན་འཕགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་དང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པས་དེར་ཉེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དོན་ཡིད་དུ་བྱ། དབང་པོ་རྣོ་དེ་དག་ཏུ། །ཞེས་པའི་ངག་དོན། ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་རྣོ་བའི་ཚུལ་དང་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ནི། ཐོས་སོགས་བཞིའི་ངང་ཚུལ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཐོས་

པའི་ངག་དོན། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུ་གོང་མ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འབྲས་གནས་དེ་ཙམ་པོ་པ་དང་། ཞུགས་པའི་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགུར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་སྟོན་པ་ནི། འབྲས་གནས་སྒོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་ཏེ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། །རྟགས་ཆོས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་འོང་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཙམ་པོ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཞེས་སོ། །ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤང་རྟོགས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ནི། དེ་དགུ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བར་མདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་ལ་འདོད་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་འོག་མིན་འགྲོ། འཕར་བ། ཕྱེད་འཕར། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ། གོང་འཕོ་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདུ་བ་སོགས་གསུམ་དང་། གོང་འཕེ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར། མཐོང་ཚོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་སོགས་དུ་མ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་ལ་དགྱུར་འབྱེད་པའི་ཐུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སྤྱབ་འབྱིང་འཐུག་པའི་ཁྱད་པར། དབང་པོ་རྣོ་འབྱིང་རྟུལ་བའི་ཁྱད་པར། ཚོར་མོངས་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པས་འཕགས། །ཞེས་ཀ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་འཕགས་པའི་རྗེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་ཐུབ་མར་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྲིལ་སྐྱོམ་སྟོན་པ་ནི། དང་པོར་བཞི་པ་སྲིལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་དྲུག་གསུངས། བསམ་གཏན་སྲིལ་སྐྱོམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་སེམས་ལས་སྲུང་བའི་ལམ་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་པོར་སྲིལ་བར་བྱེད་དེ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཟངཾ་མེད་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་ནུས་ན་བསམ་གཏན་སྲིལ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཟེར། རང་ལུགས་ལ། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པས། སྟོང་ཐ་གཅིས་སྟོགས་པའི་ཟླས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཟག་མེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་ན། སྲིལ་སྐྱོམ་བྱུང་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་ཐོབ་ཐབས་ཤེས་གཙོར་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་དང་། དབུ་བཅོམ་པ་དབང་རྟུལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་སྤང་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྲིལ་སྐྱོམ་བྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསྒོམ་པ་ཉམས་ཀྱིས་ཐུ་མཚན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསྒོམ་པ་ཉམས་ཀྱིས་ཐུ་མཚན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། འདོགས་པ་ཐོབ་པའི་

ཕྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་ཏེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟོན་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཞེས་ཏེ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ནི། དེ་ཟད་ཐོབ་པར་ཟད་པ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་གང་གིས་ས་གང་གིས་བསྡུས་པའི་སྤོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱི་སྲིད་རྩེ་ལས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྲིད་རྩེ་ལ་འདས་ལམ་ཁོ་ནས་ཆགས་བྲལ་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་བྱེད་དགོས། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་གང་གིས་ས་གང་གིས་བསྡུས་པའི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པས་ས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྤོང་ནུས་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་པས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ནུས། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་རང་དང་གོང་སས་བསྡུས་པའི་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཞག་

ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་དམིགས་པ་གོང་ས་དང་འོག་སའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འཇོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་རེ་རེ་ལའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་བཞི་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས། ངག་དོན་ནི། མི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ལྔ་ཚང་བས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་བཞིར་འདུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ལྔ་གང་ཞེ་ན། འབྲས་ལ་སྔོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་སྔོན་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་བཏང་བ་དང་། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་དུ་མ་སྤངས་པའི་ཟད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྔོམས་པ་ཐོབ་པ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གང་སྙམ་ན། དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ཚངས་པའི་ཚུལ་དང་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པ་གང་ཞིག སྟོན་པས་བསྐོར་བའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། མྱུར་བར་འགྲོ་བ་སོགས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼འབྲས་གནས་བཞི་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ།༽

འོ་ན་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་སྙམ་ན། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཐོབ་སྟེ། ཞུགས་པ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་དངོས་སུ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་བ་རྣམས་སྐྱོ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་ཚན་བཅུ་པའི་ལུང་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔ་པོ་དེ་འདིར་རྩོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། འོ་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དུ་ཡོད་སྙམ་ན། དགྲ་བཅོམ་དྲུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་དྲུག་གི་ངག་དོན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྲུང་པའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ལྔ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དུས་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དགྲ་བཅོམ་དྲུག་གི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་ཞིང་དད་མོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཉམས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་དེ་ལ་མི་གཡོ་བ་དང་། །དུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དྲུག་གི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་། མཐོང་ཐོབ་ལས་སྐྱེས་པས་ཉམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དྲུག་པོ་འདི་

འབྲས་བུའམ་རིགས་གང་ལས་ཉམས་པ་གང་ཡོད་སྟམ་ན། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྡོ་འབྲས་ལས། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་དག་དོན། དྲུག་པོ་དེའི་ནང་ནས་བར་བ་བཞི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རིགས་དེ་བཅོས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་དམའ་བར་ལྡུང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྡ་ཚར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྡ་དབང་པོ་རྣ་ལམ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྟེད། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རིགས་དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྟེད་དེ། རིགས་དང་པོ་ལམ་དུ་མས་བརྟན་པར་བྱས། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྤྲ་ན་རྣམས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཉམས་པ་ལ་དུ་ཡོད་ཅི་ན། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉིད་སྤྱད་ལས། །ཞེས་ཏེ། སྤྱིར་ཉམས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཞ ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་ཉིད་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་གསུམ་གང་ཟག་གང་ལ་ཡོད་སྟམ་ན། སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། །ཞེས་གསུངས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐ་མ་དེ་མངའ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་དགུར་མངའ་བཞིས་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བར་པ་དེ་མངའ་སྟེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་ཏུ་ལམ་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་གསུམ་གཅིག་མངའ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པའི་སྤང་རྟོགས་ལ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལན། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། ངག་དོན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་

ཉམས་པ་དེ་ཉམས་པ་སོང་མ་ཚུད་ཀྱི་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོག་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྐྱེབ་པ་ལ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། འོན་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱང་པའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཁྱད་པར་གང་སྐྱམ་ན། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཞེས་ཏེ། དེའི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤང་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་དང་པོ་ཡིན། དེ་མ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

❨མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་ལམ་གཞན།❩

བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤར་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་སྤོང་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྤྲོར་ལམ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་སྤྲོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་དང་། དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་བརྒྱད། ཕྱི་མ་ལ་དགུ རང་གི་ཉེར་ལེན་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་སྤྲོམ་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་

རྣམ་གྲོལ་ལམ་གསུམ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་བྱང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་རྟེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲོར་བའི་ལམ་ནི་གང་གིས་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་སྟེའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་གཅིག་དང་དབང་ཐོབ་དང་པའི་ལམ་བཞི་ཇི་ལྟ་བུ་སྟན་ན། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ཞེས་ཀྱི། ངག་དོན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་བླ་སྟེ། ཡན་ལག་གིས་ཟིན་ཞིང་། ཞི་སྒྲུབ་ཆ་མཉམ་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་གཞན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་དཀའ། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན། ཞི་སྒྲུབ་ཆ་མི་མཉམ་པས་འབད་པས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཀྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཇ བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།

འོན་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་གང་སྟེམ་ན། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ངེས་ཚིག དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། གྲངས་ངེས། གོ་རིམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལམ་དང་སའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་

ཆོས་ཉེས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ཐོབ་པ་དང་ཟེས་སྦྱ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་མིང་གི་སྒོ་ནས་བདུན་ཡོད་དེ། སྤེ་མཚན་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདུན་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། སོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཟེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་བཅུར་འདུས་ཏེ། ཕྱས་སྦྱ་བཅུ། དད་དང་ཚེའི་ནོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། ཐོས་པ་ཅི་འཕེལ་བཏང་སྙོམས་དགའ། །རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན། དུན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་གོང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུས། ཡང་དག་པ་སྤོང་བ་བཞི་པོ་གོང་གི་ནང་གི་བརྩོན་འགྲུས་སྤ་འདུས། ཇུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་གོང་གི་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུས་ཏེ། དུན་པ་ཉིར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་བྱ། །ཇུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཏིང་ཨཱི་ཏིན་ཏེ། །གཙོ་བོ་སྤྱོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྤྲོ་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས། སོ་བདུན་པོ་དེས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། ས་མཚམས་དུན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་ཆོགས་ལམ་ནས། ཡང་དག་སྤྲོང་བ་བཞི་བྱོད་ནས། ཇུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་རྩེ་མོ་ནས། དབང་པོ་ལྔ་བཟོད་པ་ནས། སྟོབས་ལྔ་ཆོས་མཆོག་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྒོམ་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྤེ་མཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། ཞེས་རོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །བྱང་པར་ཐོབ་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དོ་བར་བྱུར་པ་དག་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འབྱུར་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆེ་མོ་

དག་ལ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤུང་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བཅོད་པ་དག་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཟློ་བའི་ཕྱིར་རམ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གིས་མི་བཟློ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དག་ལ་ནི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །ཏྲང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །འགྲོ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འདི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྐྱ་འགྲེལ་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་པ་རྣམས་ན་རེ་ཞེས་གསུངས། སྒོམ་དཔོན་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། དན་པ་ཉིར་གཞན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུས། ཡང་དག་སྦྱོང་བ་འབྱིང་ངས། རྫུ་འཕྲུལ་ཤུང་པ་འབྱིང་ངས། དབང་པོ་ལྟ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དྲོད་ནས། སྟོབས་ལྟ་བཅོད་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྒོམ་ལམ་ནས་འཇོག་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ལ་ཟླ་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་བདེན་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་ཟླ་བ་བཅས་མེད་ཀྱིས་ཁ་འོང་དེ། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །ཟླ་བ་མེད་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དབུས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཚང་བར་ཡོད། དག་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག ཉོན་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། དག་བ་རྟོགས་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ་ལྔ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ། བཞི་པ་བསམ་གཏན་བར་མ་སྟེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། དག་བ་རྟོག་དེ་གཉིས་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་ལས་

ཀྱི་མཐའ་འཚོ་བ་སྟེ་ལྔ་མ་གཏོགས་སོ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས།

༼ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ།༽

འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མདོ་ལས། ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་། འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་གོ ༔ཞེས་གསུངས་ན། གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ༔ བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ། ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་དགེ་འདུན་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅེས་པས་སྔ་མ་གཉིས་ལའང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ནོ། །གནས་དྲུག་པའི་སྤྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཞཤད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པའི་
གནས་བཞུགས་སོ། །

༼བཟོད་ཤེས་ལྟ་གསུམ།༽

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་གནས་ཞཤད་པ་ལ། ཤེས་པ། ལྡན་པ། ཐོབ་པ། ཡོན་ཏན་ཞཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བཟོད་པ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་ཞེས་དང་། མི་སློབ་ལྟ། ཞེས་དང་། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཟོད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ན། བཟོད་པ། ཤེས་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ངག་དོན། དེའི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ནི། ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཞིང་། བཟོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་རྣམས་ལས་གཞན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་དྲུག་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་ལ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། གསལ་བས་ངོ་བོ་མཚོན། རིག་པས་བྱེད་ལས་མཚོན་ནོ། །

ྈ་ཞེས་པ་བཅུ།

སྐབས་འདིར་བསྟན་ཞེས་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཞེས། རྗེས་ཞེས། ཀུན་ཇོ་ཞེས་པ། གཞན་སེམས་ཞེས་པ། བདེན་བཞི་ཞེས་པ། ཟད་པ་ཞེས་པ། མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་ཞེས་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོས་ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ཇོ་ཞེས་པ་དང་། ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྟལ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཞེས་པ་དང་། ལམ་ཞེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཞེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར། དེ་དག་ཉིད་བདེན་ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གསུངས། བཅུ་པོ་དེ་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཞེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཀུན་ཇོ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རང་ཡུལ་ཀུན་ཇོ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཚོས་ཞེས་དང་རྗེས་ཞེས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཞེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྐབས་བསྟུས་ཀྱི་སྤྲུག་བདེན་ལྟ་བུ། རྗེས་ཞེས་ཀྱི་ཡུལ་གོང་མའི་སྐབས་བསྟུས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ནི་ཞེས་པ་ལ་བཙུར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐལ་ཆེར་ཀུན་ཇོ་ཡིན་པས་ཀུན་ཇོ་ཞེས་པ་བཞག །ཞེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་བཙུར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐལ་ཆེར་ཀུན་ཇོ་ཡིན་པས་ཀུན་ཇོ་ཞེས་པ་བཞག །རྣམ་པ་ལ་སྣང་ཀུན་ཞེས་པ། རྣམ་པ་དང་སྣོད་ཡུལ་གཞིས་ཀ་ལས་འགོག་ལམ་ཞེས་པ། སྣོད་བ་བྱས་པ་ལས་གཞན་སེམས་ཞེས་པ། རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་དང་ཅི་གཞིན་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་རྒྱུ་བདུན་གྱིས་ཞེས་པ་བཙུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་

གསུངས། འོ་ན་ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྗེས་ཤེས་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་། སྒོམ་ལམ་ལ་མ་ངེས་ཏེ། སྒོམ་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་ཤེས་མི་སྐྱེས་པར་རྗེས་ཤེས་མི་སྐྱེ། ཆོས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་སྙམ་ན། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེར་མ་ཟད་དེ་ལས་གཞན་དུའང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་རང་ཡུལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། དེས་སེམས་ཤེས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་བའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་མི་འཛིན། སེམས་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་བའི་ཚེ་སེམས་མི་འཛིན་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་མའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་བའི་ཚེ་གོས་མི་འཛིན། གོས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་དྲི་མ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། སྟོང་བ་བདག་མེད་མ་གཏོགས་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སྟོང་བ་བདག་མེད་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཤེས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་བ་གང་ཞིག །སྟོང་བ་བདག་མེད་སྒོམ་པའི་བློས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འདོགས་མི་ཤེས་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དྲི་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མེད་པར་འདོད་དེ། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམས་མེད། ཅེས་པ་ཁ་ཆེ་ཡི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་འོག་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས། གནས་ཡོད་དང་གཞི་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུངས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དྲི་མེད་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དད་པ་དང་ལྡན་བའི་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིག་པ་སྐྱེད་བའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། གནས་ཡོད་དང་གཞི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཛིན་སྟངས་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་རྫས་དུར་འདུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྫས་སོ་སོར་བར་བཞེད་དེ། རྫས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་རྣམ་བའི་ངོ་བོ་གང་སྙམ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པས། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དམིགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་གཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་བར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཡིན། དེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། རང་གི་ལུགས་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དམིགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ། ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གསུམ་གསུངས། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། གཟུང་རྣམ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། དེས་གཟུང་རྣམ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་བ་དང་རྣམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། དེས་རང་རིགས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་རིགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་བདག་དང་སྐྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གར་སོང་། འོན་ཏེས་པ་བཅུ་པོ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱད་པར་གང་སྐྱེས་ན། ཀུན་སྤྱོད་ཏེས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་དགེ་བས་བྱུབ་སྟེ། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཉན་རྣམས་དགེ །ཞེས་གསུངས། འོན་སེམས་ཏེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །རྟོག་དང་རིག་སྟབས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་སེམས་ཏེས་དང་། འདིར་བསྟན་སེམས་ཏེས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེས་པ་བཅུར་གྲངས་མ་ངེས་པར་འབྱུང་རོ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་འདིར་བསྟན་ཀུན་སྤྱོད་ཏེས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེས་པ་བཅུ་པོ་ས་གང་དུ་ཡོད་སྟམ་ན་ཀུན་སྤྱོད་ཏེས་པ་ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཆ་ཡོད། ཚོས་ཏེས་པ་བསམ་གཏན་ས་བྱུགས་གི་སས་བསྟུས་པའི་ཆ་ཡོད། རྗེས་ཏེས་ཟག་མེད་དགུས་བསྟུས་པའི་ཆ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞི་ཏེས་པ་དང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཏེས་པ་རྣམས་ལ་འང་ཟག་མེད་ས་དགུས་བསྟུས་པའི་ཆ་ཡོད། སེམས་ཏེས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཤེ་ལོ་ཀ་བཅོག་གསུངས། འོན་ཏེས་པ་གང་ལ་ཁམས་གང་གི་རྟེན་ཅན་དུ་ཡོད་སྟམ་ན། ཨ་རོལ་སེམས་ཏེས་ལ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱིས་བྱུབ། ཚོས་ཏེས་ལ་འདོད་རྟེན་གྱིས་བྱུབ། ལྷག་མ་བརྒྱད་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གསུངས། གཉིས་པ་ལྔན་པ་བཤད་པ་ནི། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཏེས་པ་དུ་གང་ཟག་ལ་ལྔན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཚགས་དང་མ་བྲལ་

བའི་སྐྱེ་བོ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དང་ལྡན། བློ་བའི་སོ་སྐྱེ་དེ་དང་། ཞ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྡན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ཚོར་ཤེས། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྤྲེ་གསུམ་དང་ལྡན། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ། དྲུག་པ། བཅུ་པ། བཅུ་བཞི་པ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་པས། བདུན་ཀྱི་བར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བ་བཞི། ཀུན་འབྱུང་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བ་ལྔ། འགོག་པ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བ་དྲུག །ལམ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ཐོབ་པ་བཞད་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་རོགས་ཤད་པ་ཕྱིད་དང་གསུམ་གྱི་ངག་དོན། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཀྱི། དེ་དག་མངོན་གྱུར་མི་འཐོབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཇ་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན།

བཞི་པ་ཤེས་པས་བསྡུས་བའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཚོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །ཞེས་རོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་བརྟེས་ཤིང་། འཕགས་པ་འོག་མ་རོགས་དང་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐྱོན་པར་དམིགས་པ། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲིས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ།། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀོ་ནས་བར་པ་མཐྱོན་པའི་ཚེ་བརྟེན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བྱང་མཐའ་གོང་མ་ལས། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་འདྲེས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པ་དང་ནི་ཏིང་ངེ་ཟིན་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོབས་བཅུ་ཞེས་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཡེཤེ་ཀན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཤེས་པ་བཅུ་གང་གིས་བསྟུས་སྙམ་ན། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། ཤེས་པ་བཅུ་གས་བསྟུས། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། འགྲོ་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཐྱེན་པའི་སྟོབས་ཏེ་བཞི་ནི་འགྲོ་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུས་བསྟུས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་མཐྱེན་པ་ལ་བྱས་ན་འགྲོ་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུས་བསྟུས། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཐྱེན་པ་ལ་བྱས་ན་ཤེས་པ་བཅུས་བསྟུས། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཐྱེན་པའི་སྟོབས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྟུས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཐྱེན་པའི་སྟོབས་རང་གི་ངོ་བོ་མཐྱེན་པ་ལ་བྱས་ན། ཚོས་ཤེས། རྗེས་ཤེས། འགྲོ་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས། ཟད་པ་ཤེས། མི་སྐྱེ་བ་

ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་གིས་བསྡུས། ཟག་ཟད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཐྱེན་པ་ལ་བྱས་ན་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས། འོན་རྣམའི་སྟོབས་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྡེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། སྐུ་ལ་སྡེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཞེས་དང་། སྡེད་མེད་བྱའི་སྟོབས་ཞེས་དང་། སྡེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས་མངའ་མཁྱེན་པའི་སྐུ། །ཞེས་གསུངས། འོན་སྡེད་མེད་བྱའི་སྟོབས་གང་སྙམ་ན། སྨྲང་ཚེན་བདུན་བཅུའི་སྟོབས་དང་མཉམ་པའི་ཤེད་ལ་འཛེག་པ་ཡིན་ཏེ། སྨྲང་ཚེན་སོགས། བདུན་ཅུས་སྨྲགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྨྲང་པོ་ཆེ་ཕལ་བ་བཅུའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོས་ཀྱི་སྨྲང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གནོན་དང་ཡང་ལག་མཚོག་དང་སྟོབས་མཚོག་དང་སྡེད་མེད་ཀྱི་བྱ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅུ་འགྱུར་དུ་བསྟེད་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྐུའི་སྟོབས་དེ་རིགā་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རིགā་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགā་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིགā་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་སྟོན་པ་ལ་བཀā་ཚ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དམིགས་པ། མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱི་ན། རང་དོན་སྒྲུབས་རྫོགས་དམ་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དབུན་ཤེས་བཞིན་གང་རུང་དུ་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དམིགས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱི་ན། འཁོར་གྱས་པར་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པ་སྒྲུབས་བའི་དབུན་པ། མ་གྱས་པར་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྒྲུབས་པའི་དབུན་པ། གྱས་མ་གྱས་འདྲེས་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་བ་དབུན་ཤེས་བཞིན་

བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པའི་དྲན་པ་གསུམ་སྟེ། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།

ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་རྟོག་པར་མཛད་ཅིང་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པར་དམིགས་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་རྟོགས་པས་རྣམ་པ་ཆེ། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་སྤྱོད་ཡུལ་ཆེ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པར་མཉམ་པར་འཇུག ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཆེས་རྣོ་བ་དང་། ཆེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེ་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཆེ་བ་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱད་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་

འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཉིན་མཚན་དུ། །ལན་དྲུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། །ཕན་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་སྟེ་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི། ངོ་བོ་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད། །དམིགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཁམས་གསུམ་པ། །རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་དང་གསུམ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བཞི་པ། །རྒྱུད་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་རང་རྒྱལ། །ཐོབ་པ་འདོད་ཆགས་སྲིད་རྩེར་བྲལ། །དོན་ནི་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོབ་སྐྱོབས། །ལས་ནི་མི་འདྲའང་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྡང་མེད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཏི་མུག་མེད་པ་ཡིན། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེས་ཆེན་པོ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁམས་གསུམ་གའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་པུ་དང་བྲལ་བར་འདོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ག་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སའམ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ལ་རྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པ་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་དགོས། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོབས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་པ་ཡིན། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་འདྲ་བ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་ལུང་པ་བསམ་གཏན་འཕེལ་བས། མི་

རྣོལབས་རྣོལ་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་བསྟུང་བ་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕགས་པ་འོག་མ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོག་བཏུམ་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །འོན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མངམ་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོག་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤིང་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མངམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངམ་སྟེ། རྒྱུ་ཆོག་གཉིས་རྫོགས་པར་མངམ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་བརྙེས་པར་མངམ། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐུ་ཆེ་རིང་ཐུང་། རིགས་བཟང་ངན། སྐུ་བོང་ཆེ་ཆུང་མི་མངམ་སྟེ། དེ་དག་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ཆོག་སྟོན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། ཚོས་གཞན་སྤྲོས་པ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ཏེའོ། སྟོན་གནས་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བའི། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བ་མངོན་ཤེས་དང་ཡོ་བྱ། བསམ་གཏན་བའི། གཟུགས་མེད་བའི། ཚད་མེད་བའི། ཟད་པར་ཟེལ་གཙོན་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ཀུན་སྤྱོད་ཤེས་པ། བསམ་གཏན་བའི་པའི་སས་བསྟུས། རྒྱུ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས། རྟེན་གྲིང་གསུམ་ཀྱི་མི་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ། དམིགས་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འགྱུར་སྐྲོམ་སྤང་བའི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བར་བྱུར་ཅིག་སྨོན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་སྤྱོད་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བའི་གསུངས། སྐྱོན་

ནས་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོས་རྒྱུ་རྟེན་རྣམས་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་དང་། དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྨོན་ནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པའང་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་རྒྱུ་རྟེན་སྔར་བཞིན་ལ། དབྱེ་ན་ཆོས། དོན། ངེས་ཚིག་སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད། ས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཚིག་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼རབ་མཐའི་བསམ་གཏན།༽

འོ་ན་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟ་བུས་ཐོབ་སྙམ་ན། དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེལ་བ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། མར་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་ངུ། རེ་རེའི་བར་དུ་བརྒལ་ཏེ་ཐོད་རྒལ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་འབྲིང་། དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། གསུམ་པོ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཥ་མངོན་ཤེས་དྲུག

འོན་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་གང་སྟེམ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་རྟ་བ་ཡིད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་དྲུག་གི་ངག་དོན། མངོན་ཤེས་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོའི་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་རྣམ་གྲོལ་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན། འོན་དེ་དག་ཤེས་པ་གང་གིས་བསྟུས་ཞེ་ན། གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་བཞི་པོ་ཀུན་སྤྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡོད་ཏེ། སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ལ་ཀུན་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་ཐ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད། ཟག་པ་མེད་པ་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད། དྲུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ནི་སྟོབས་བཅུ་པ་ཞིའི་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་བློ་ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་ཕྱི་དང་བཞི་གསུངས། དྲུག་པོ་དེ་དག་ས་གང་ན་ཡོད་ཅེན། དང་པོ་ལྟ་བས་མ་གཏོགས་གྲི་དངོས་གཞིས་བསྟུས་ཏེ། ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུ་ན་ཡོད། དེ་དག་གང་ཞེ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ས་དང་འོག་ས་འི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། འོན་དེ་དག་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་མངོན་ཤེས་གང་ཡིན་ཞེ་ན་མི་སྐྱབ་པའི་ཆུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོན་ནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་

སྔོན་གྱི་མཐའ་རིག དེའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མཐའ་རིག དེའི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བ་རིག་པའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་ལ་རྨོངས་པའི་རྨོངས་པ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ།༽

ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་སྟོན་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པོ་དྲུག་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། མངོན་ཤེས་དང་པོ་སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་གསུང་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་ཐུགས་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོའི་ནང་ནས་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པས་མི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཀུན་བརྗོད་པ་ངག་ནི་རིག་སྔགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་དེ། གཞན་དང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་སྔགས་གང་གིས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིག་སྔགས་གང་གིས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱི། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བྱ་བར་མི་ནུས་པས་མི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་གཏོད་པ་ཙམ་དུ་ཟས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ནི་ཐབས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཁ་སྦྱོར་བ་འདི་ཉིད་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཆོ་འཕྲུལ་དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལྔ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུས་བསྡུས་སོ། །སྒྲ་དོན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཧ་ར་ཞེས་པ་འཕྲོག་པ་

ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་པ་འཆད་པ་ན། །མདོ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཅེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། དབང་རྣམ་པ་བཞི་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནི། །ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་སྤྲུལ་པ་དང་། སྣང་བ་ལས་མི་སྣང་མི་སྣང་བ་ལས་སྣང་བ་དང་། སྟོད་ནས་མེ་འབར་སྨད་ནས་ཆུ་འཁྲུག་ཅེས་པ་སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་པས་འགྲོ་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱོད་ལམ་གཞི་སྟོན་ཅེས་པས་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལག་པས་འཛིན་ཅིང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་ལ་དབང་བར་བསྟན་ནོ།།

༼རྫུ་འཕྲུལ་དང་སྤྲུལ་པ།༽

འོ་ན་རྫུ་འཕྲུལ་ཅེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་ཏིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་དྲུག་གི་ངག་དོན། རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ལ་སྤྲུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འགྲོ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ། ཐག་རིང་པོ་ཡང་ཐུང་ངུར་མོས་པས་མྱུར་དུ་འགྲོ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འགྲོ་བ་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པའི་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གང་ཟག་གང་ལ་ཡོད་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་གསུམ་པ་མངའ་ན་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཉན་རང་རྣམས་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ། གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤྲུལ་ན་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་

གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བཞི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་གྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། སྒྲ་ཡིད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མི་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤྲུལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རང་ཉིད་སེང་གེ་སོགས་སུ་སྤྲུལ་པ་རང་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེང་གེ་སོགས་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་སྤྲུལ་བྱ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲི་རོ་མེད་དོ། །འོ་ན་སེམས་གང་གིས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྲུལ་སེམས་དག་གིས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་བཞིའི་ངག་དོན། ཇུ་འཕྲུལ་དེ་དག་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་སེམས་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འབྲས་བུའི་དེ་ལྔའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཉིས། གཉིས་པ་བའི་གསུམ། གསུམ་པ་བའི་བཞི། བཞི་པ་བའི་འོག་ས་བཞི་དང་རང་ས་སྟེ་ལྔའི་བར་ལ་རིམ་བཞིན་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་སའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སེམས་གོང་ས་ལ་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། གོང་མ་མངོན་དུ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྲུལ་པ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་སྙམ་ན། ཇུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དག་དང་། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། ཇུ་འཕྲུལ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཇུ་འཕྲུལ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི། གསང་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ནུས་པ་ལྟ་བུ་གསང་སྔགས་ཀྱི། རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་རུས་སྦལ་གྱི་ཟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྨན་དག་དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་དང་བར་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཇུ་འཕྲུལ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་དཀའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་ཞཱད་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་སྟོན་
པའི་གནས་བཞུགས་སོ། །

༼སྙོམས་འཇུག༽

གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་གནས་ཞཱད་པ་ལ། སྙོམས་འཇུག་དངོས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བསྡུ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཁྱད་ཆོས་ཞཱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གམ་དམིགས་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གོང་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་བཞི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་བཞི། དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད། བརྒྱད་པོའི་དང་པོ་བདུན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ། ཟག་མེད་གསུམ་གསུམ་ཡོད།

སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཟག་མེད་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྙོམས་འཇུག་དངོས་བཞིའི་ཕྱས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདུ། གཟུགས་མེད་ཀྱིའང་དེ་ལྟར་འདུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་སོགས་བཞི། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁོ་རང་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཙམ་ཁྱད་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་མེད་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་

གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་གི་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ནས་གསུམ་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། དྲན་པ་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་གི་གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། །ཞེས་སོགས་བཞི་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་གི་གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། །ཞེས་སོགས་བཞི་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཞི་བ་ཉིད

རྒྱལ་རྨོངས། །ཞེས་གསུངས། ཁམས་གོང་གི་དངོས་གཞི་ཡང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། དག་པའི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་མྱང་བྱ། ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། ཉམས་པ། གནས་པ། ཁྱད་པར། ངེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན་བཞི་ཡོད་དེ། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་ཞེས་གསུངས། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡང་ཡིན་རང་གི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། དེ་ཡང་ཡིན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་དག་པ་བ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་སའི་དག་པ་བ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། རིམ་བཞིན་བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། ཞེས་གསུངས། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཡང་ཡིན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

༼བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག༽

ལྔ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ། གཉིས་པ་ལ་བཞི། གསུམ་པ་ལ་ལྔ། བཞི་པ་ལ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ལ་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བརྒྱད་གསུངས། །བསྡུ་ན་ཇས་ཀྱི་སྒོ་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ། དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་།

གསུམ་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་རྣམས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫས་སུ་བཅུ་གཅིག །ཅེས་གསུངས། འོ་ན་ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བ་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དེ་ཉིད་འགགས་པར་རྟེན་བ་ལས་སྲིད་བ་དེ་འགག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ ༼ བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དགའ་བ་འགགས། བཞི་པར་བདེ་བ་འགགས་ནས་རིམ་བཞིན་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ༽ དེ་ལྟར་དུ་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་གཉིས་ནི། རྣམ་པར་སྒྱུར་བའི་མདོ་ལས། འདིར་དེའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ་སྔ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤངས་ཞིང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ནུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྩིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་དང་། ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་རིམ་བཞིན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དུ་འཇོག་སྟེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་རྩིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལ་དེའི་ཡན་ལག་གི་ནང་རབ་དང་དུ་འཇོག་སྟེ། རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་པ། དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་

བརྟགས་པའི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་བཞིན། དེ་དང་བྲལ་བ་ན་དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དྲན་སོགས་གསུམ་རིམ་བཞིན་འཇོག བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རང་མིང་གིས་མི་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ནང་རབ་དང་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་པས་དང་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དེ་གསུམ་ལ་རང་མིང་གིས་མི་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་པ་དེ་དང་བྲལ་ནས ༼ བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན ༽ དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་གི་དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་ཏུ་འཇོག འདི་ལ་ཡོངས་དག་གི་སྒྲས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་དེའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཏིང་འཛིན་ནི། རང་རང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཇོག འདི་ཐམས་ཅད་དངོས་གཞི་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཇི་ལྟ་བར་ཡན་ལག་ལྔ་པའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་ནང་

རབ་དང་དང་མི་སྡུག་པས་བྱབ། གསུམ་པའི་དེ་ཡིན་ན། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཀང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་དང་མི་སྡུག་པས་བྱབ། བཞི་པའི་དེ་ཡིན་ན་དྲན་པ་དང་བཀང་སྟོམས་ཡོངས་དག་དང་མི་སྡུག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དག་བའི་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དག་བ་དང་བདེ་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་དབེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་རྣོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀུན་ཏུ་རྟོངས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བཞི་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་དུ་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །རོ་སྐྱང་ལྡན་དང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་རྙེལ་པ་བཞིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཇི་སྙེར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཅེ་ན། འོག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ས་བོན་རྙེལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དང་བཞི་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་བསམ་གཏན་གྱི་རྐྱེན་བརྒྱད་ལས་མ་བྱོལ། བཞི་པ་དེ་ལས་བྱོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐྱེན་བརྒྱད་ལས་ནི་བྱོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གྱི་རྐྱེན་བརྒྱད་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་དབུགས་འབྱུང་རྣབ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ། སྤྲུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་

དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ། མིག་ཤེས། ཉན་ཤེས། ལུས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ། དེ་རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོར་དང་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་བདེ་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀང་པ་བཞི་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་དབང་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་སླའོ། །

༼སྙོམས་འཇུག་གསུམ་དང་འཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ།༽

འོ་ན་དག་པ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་པོ་ཇི་ལྟར་འཐོབ་ཅེ་ན། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དག་པ་བའི་སྙོམས་འཇུག་སྔར་དག་པ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་འཐོབ། །སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་ཏེ། སྲིད་རྩེ་ལ་གོང་

ས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་འཐོབ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་གོང་ས་ལས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་སྙམ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་སོགས་ཀང་
པ་དྲུག་གི་ངག་དོན། ཟག་པ་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཆ་རང་དང་།
སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་རང་དང་། ལྟག་རང་དང་འོག་ན་སྙོམས་འཇུག་གི་ཕྱས་གཞན་
ཡོད་ན་བསམ་གཏན་ནི་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ། དེས་ན་
ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྙོམས་
འཇུག་དྲུག་སྐྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་དག་པ་བ་དང་། སློབ་པའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག མི་སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཅི་
ཡང་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ། སྙོམས་འཇུག་
བདུན་སྐྱེ་སྟེ། རང་སའི་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དག་པ་བའི་
སྙོམས་འཇུག་རེ་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་གཉིས། སྲིད་རྩེའི་དག་པ་བ་རྣམས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགུ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་།
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་རེ་སྐྱེའོ། །དག་པ་བ་ཡི་དངོས་
གཞི་ལས་ཟག་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ལྟག་འོག་གསུམ་གའི་བར་གྱི་དགེ་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་
རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཤེས་
པའི་ཚེ། རང་སའི་དག་པ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་རང་དང་། སྙོམས་འཇུག་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། འོག་སའི་དག་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཆི་

འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་དག་པ་བ་ལས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྟེ། དག་པ་བས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་རང་ས། འོག་ས། གོང་ས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་གོང་མར་མི་སྐྱེ་སྟེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ་གོང་མར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་གནས་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ཐད་དུ་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོའོ། །

༼ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི།༽

འོ་ན། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་སྐབས་སུ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཆགས་ཡར་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། མར་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོད་རྒལ་གྱི་རིང་སྦྱོར། དེ་ལས་གཅིག་བརྒལ་ཏེ་རེ་རེ་བར་དུ་བོར་ནས་ཡར་ལུགས་མཐུན་དང་མར་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཉེ་སྦྱོར། སྦྱོར་བ་གཉིས་པོ་དེ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དངོས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ། ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན། རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ། གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རྟེན་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། སྤྱིར་བཏང་ལ་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དེ། གོང་སའི་

རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ས་ན་སྟོམས་འཇུག་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ། སྲིད་རྩེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འངོ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅོང་གི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་ཤུང་པ་གསུམ་གྱི་ངག་དོན། ཁམས་གོང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་ར་དང་ཀུ་ཡི་བའི་གོང་སས་བསྟུས་པའི་དགེ་སྒོམ་པ་ཤཱན་ཏ་ར་ཀྵི་ཏ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས། སྲིད་རྩེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་བརྒྱད། ཕལ་ཆེར་དག་པ་པ་དང་། ཆོར་བ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་ཡིན། ཕལ་ཆེར་སྟོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་བསྟུ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་གང་གིས་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྤྲོང་ཞེ་ན། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གྱིས་ཟང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་དངོས་སུ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བས་ཀྱང་སྤྲོང་ནུས། མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་སྤྲོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྱལ། །ཞེས་གསུངས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་ལ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི། ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཞི་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྡུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བ་བདག་མེད་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལམ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་དྲུག་གི་ངག་དོན། དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སྨོན་པ་མེད་པ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སོ་སོར་རྟག་ཅན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་དྲུག་གི་ངག་དོན། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་

བར་གྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བྱ། ཤེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྤྲིན་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྡུག་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དབུགས་དབྱུང་རྟུབ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཅོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་གནས་ཤེས་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བུ་ཚོས་རབ་ཀུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ཟག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་དེ་ལ་བརྗེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད། རྣམ་ཐར། ཟིལ་གནོན། ཟད་པར་དེ་དག་གི་སྤྲོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བརྒྱད་ཀྱི་འཆད། གཉེས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཟད་པར་བཅུའོ་བརྒྱད་མ་ཚཧས།། ཞེས་པས་འཆད། ལྔ་པ་ནི། འགོག་པ་བཞཱད་ཟིན་ལྷག་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དེ། སྐབས་དོན་སྣོའོ། ।

༼བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་གནས་ཚད།༽

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཇུག་གི་དོན་སྟོན་པ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ༔ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོས་འཁོར་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དམ་ཆོས་སུ་དམིགས་པ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཡོད་དེ། ལང་གཤེགས་ལས། ང་ཡི་ཆོས་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བསྟན་པ་དང་ནི་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ༔ཞེས་གསུངས། བསྟན་པ་འཛིན་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུང་གི་བསྟན་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཡན་ཆད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པའམ་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བར་བྱེད་པ། ལུང་གི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡིན། བསླབ་པ་གསུམ་གང་རུང་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གང་རུང་སྒྲུབ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ༔རྟོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་དམིགས་པ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྔེ་སྣོད་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལ་ལུང་ནི་མདོ་དང་འདུལ་བ་དང་ཆོས་མངོན་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་

ཉིད། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཅཞད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་ལ། མདོ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་འགོད་པ། དེ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་པ་མཐུན་མི་མཐུན་དཔྱད་པ། བསྟན་པ་སྔ་དང་ཕྱི་དར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་བཟང་གི་གླེགས་བམ་མང་པོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དམ་ཆོས་ནི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུའོ། །ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་ཆོས་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་རྣམ་དག་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ལྟར་སྣང་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ་ལོ་སྟོང་གནས་པར་ཅཞད། བསྐལ་བཟང་གི་གླེགས་བམ་འགའ་ཞིག་ཏུ། བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་ཅཞད། འཕགས་པ་སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་རྗོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལོ་སྟོང་གནས་ཏེ། མཐར་ནི་ངན་པར་སྨྲ་བ་དང་ཆད་པར་སྨྲ་བས་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། ཟླ་བ་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། །ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། བདག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཡང་ལོ་ལྔ་བརྒྱར་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བུད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་བརྒྱར་འགྲིབ་པར་གསུངས། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱི། ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་ལོ་

ལྔ་བརྒྱར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལོ་ལྔ་བརྒྱར་ནི་འགྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་ལྔའི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ། ཞེས་ལོ་ཕྱེད་དང་སུམ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ལུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆཤད་ལས། ཡུན་རིང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །འབུམ་ཊིཀ་ལས། ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུར་གནས་པའི་ལྔ་བརྒྱ་དང་པོ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བས། དེ་དག་འབྲས་བུའི་དུས་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ། ལྔ་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན། དྲུག་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་དུས་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྡེ། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པས་དེ་དག་ལུང་གི་དུས་དང་། བཅུ་པ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་རྗོད་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་འཕེལ་ཏེ། ཆེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་བར་དུ་བསྟན་པ་གནས། དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་པ་ནས་བསྟན་པ་ནུབ། དེར་རང་རྒྱལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བདུན་འབྱུང་། དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པར་གསུངས། གདགས་པར། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཆེ་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ནས་བསྟན་པ་འགྲིབ་པར་གསུངས་པ་སོགས། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པ་ལས། མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དག བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་འཐད་ལྡན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཆཤད་པ་ལྟར་མདོ་དུ་མ་དང་། ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་། ཉིས་སྟོང་། སུམ་

སྟོང་སོགས་སྙུགནས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་ལ་དགོངས་བཞེ་དགོས་པ་
དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སྣྲུབ་པའི་དུས་ཉམས་པ་
ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པ་ནི། སྣྲུབ་པའི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་གཅོད་པའི་འགྲེལ་བ་ལས།
དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ན་མོས་པ་དང་། ཟློག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཉན་
པ་དང་སེམས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལྷ་མོ་དྲེ་མ་
མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྐོགས་རྫོད་ཀྱི་མདོ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཉེས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ན།
གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་དང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་ལུང་བསྟན་པའི་འོ་གྲངས་དང་མི་མཐུན་
པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱ་ནག་ལ་བཞེད་ཀྱང་ས་པཾ་
སོགས་མ་ཁས་པ་མང་པོས་བོད་ཡུལ་ལ་བཞད་པ་ལྟར་རིགས་སོ། །མ་ཁས་པ་ཁ་ཅིག་བསྟན་
པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། བསྟན་པ་ནུབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་
ན། སྣྲུབ་པའི་དུས། ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་གསུམ་གསུམ་
དུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོངས། གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་བསྟན་འཛིན་གྱི་གང་ཟག་དང་དམ་པའི་ཆོས་
ཚམ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་ལ་ལྟ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་འཐད་དེ། འོ་ལྟ་སྟོང་ལ་ལྟ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུར་བྱས་པའི་
དང་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། དབུ་བཅོམ་པའི་ལེའུ། ཕྱིར་མི་འངོང་གི་ལེའུ། ཕྱིར་འོང་
དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་ལ་རིམ་བཞིན་དེ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
དེ་གསུམ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེའུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་རྗེས་ཀྱི་ཕྲག་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཤེས་

རབ་གྱི་ལེའུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རིམ་ཅན་དར་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་མངོན་པའི་ལེའུ། མདོ་སྡེའི་ལེའུ། འདུལ་བའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དར་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་ལུང་གི་ལེའུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་རྗེས་ཀྱི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་ཐ་མ་ལ་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་གྱི། ལྟ་སྤྱོད་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས། སྒྲུབ་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་ཞེས་གསུངས།

༼སྟོན་པ་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ།༽

འོ་ན་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་རྩི་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཞིང་འདིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་སྔར་ཅི་ཙམ་འདས་སྙམ་ན། འདི་ལ་ས་སྐྱ་ཕ་ཁུ་དབོན་གྱི་རྩི་ཚུལ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྩི་ཚུལ། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་ན། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཟླ་སྲུང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་རྗེད་མང་། དེ་རྗེས་བལ་པོར་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ། དེ་རྗེས་བལ་པོར་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆ། དེ་རྗེས་བོད་དུ་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ། དེ་རྗེས་ས་ཕོ་འབྲུག་ལ་ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དཔོན། དེ་རྗེས་ས་མོ་གླང་ལ་ལོ་ཆེན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཤེགས།

དེ་རྟེས་མེ་ཞོ་བྱེ་བ་ལ་རྟེ་བཙུམ་གྱབས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་དུས། སངས་ཀྱིས་བཙིས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་བདག་ཅག་གི་སྡོམ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། སཞོ་འབྲུག་ལ་སྐུ་བལྟམས། ལོ་བརྒྱད་བཅུ་པ་ལ་སྲ་ངན་ལས་འདས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྟེ་བཙུམ་གྱབས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པའི་བྱེ་ལོ་ཡན་ཆད་ལ། ལོ་སྟུམ་སྡོང་དང་སྟུམ་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་སོང་། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཆུ་མིག་ཀུ་མེ་མོ་སྤྲང་ལ་ཆོས་འཁོར་མཛད་པའི་ལོ་དེའི་བར་དུ་བྱུག་བཅུ་སྐོར་གཅིག དེ་ནས་ད་ལོའི་མེ་ཞོ་སྟག་འདི་ཡན་ཆད་ལ་བྱུག་བཅུ་སྐོར་གསུམ་དང་དགེཚེག་སོང་། དེལ་ན་ད་ལོའི་མེ་སྟག་འདི་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སུམ་སྡོང་བྱུག་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་སོང་བས་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་བཅུའི་འབྲས་བུའི་དུས། སྐྱབ་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ཕྱག་གསུམ་པའི་སྡེང་ནས་མདོ་སྡེའི་ལེའུ་རྫོགས། མདོ་སྡེའི་དུས་ཀྱི་ཕྱག་གཅིག་པའི་སྡེང་ནས་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་སོང་སྟེ། དེ་མན་ཆད་ལ་ལོ་སྡོང་ཕྱག་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་བྱུག་བཅུ་གནས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་ལས་འདས་ལོ་གསུམ་ཀྱིས་མང་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྡོན་པ་མེག་དམར་ཏེ་ཞིང་ཞོ་བྱེ་བ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། ཞིང་མོ་སྐྱང་ལ་སྐྱ་བལྟམས། ཞིང་ཞོ་སྤྲེའུ་སྡོན་བརྒྱད་ལ་སྲ་ངན་ལས་འདས་ཆུལ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་པཾ་ཆེན་ཤྲཱུ་ཏྲིན། ཞིང་ཞོ་བྱེ་བ་ལ་ཁྲོ་ཤུང་བརྒྱ་པ་དང་། མེ་མོ་ཡོས་ལ་སོ་ལ་ནག་ཐང་ཆེན་དུ་བརྒྱ་པ་དང་ལྷགས་ཞོ་ལ་ས་སྐྱར་བརྒྱ་པ་ཡན་ལ་ལོ་སྡོང་བྱུག་བརྒྱ་སོང་གསུངས་པ་ལ། ས་པཾ་ན་རེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱ་བལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་མང་བ་བཞེད་ཀྱང་། མཁོ་བཙོན་གྲྭབ་རྟེ་དང་། བདེ་བྱེད་བདག་ཞོས་མ་གཏད་ ⁄ རྗོ་གདན་ཡིན་སྐམ ⁄ ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བཞེང་འདོད་ནས། ཙོན་དན་གྱི་འདེབ་གུ་སྤྲུངས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་ཞོའི་སྐུ་རང་བྱོན་དུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་དང་ཅོར་བརྒྱད་མར་འབྱམས་པའི་བརྩེས་ལྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་དྲངས་པའི་ལུ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོད་ལྱང་བསྟན་པའི་མདོའི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོའི་འོ་བྱངས་པར་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་རབས་བརྩེས་ན་དེ་ལྟར་ཁོངས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སྤྱིར། བཤད་རྩོད་མི་མཐུན་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་མེ་ཏོ་རྟའི་ཤོ་སྟག་གི་ཉ་ལ་ཞུགས་པར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས། ལྷུམས་སུ་ཟླ་བ་བཅུ་བཞུགས་པར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་། འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་གསུངས། འདུས་པ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀེ་བ་ལས། སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་ལྔ་བཤམས་པར་བཤད། མཆོ་སྐྱ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་གྲུང་ཐ་མ་ལ་སྐར་མ་ས་གཉའ་འགྲེ་བའི་དུས་སྦྱོར་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ནས། དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་གའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་རྒྱལ་ལུང་འཕོས་པའི་དུས་སྦྱོར་ལ་སྐྱ་བཤམས། ཞེས་གསུངས། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། འདྲེན་པ་ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་སྐྱ་བཤམས། ཁྱིམ་བདག་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ས་གा་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་གསུང་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཅེས་པཾ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་གསུང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་། རྒྱ་ཅེར་རོལ་པ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། །བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་རྣམས་ལས། སྟོན་པ་ཁབ་ཏུ་འོཁྱེར་དགུ དབའ་བསྟོད་པ་ལ་འོ་བྱེ། སོ་སྐྱ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འོ་སྐྱ་མའི་མཆུ་ཟླ་བའི་ཉ་ནས། ཕྱི་མའི་མཆུ་ཟླ་བའི་ཉའི་བར་ལ་འོད་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྡུད་འདས་ཆེན་པོ་ལས་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་ཐོ་རངས་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མཆུའི་ཉ་ནས་མཆུའི་ཉའི་བར་ལ་འོད་བྱམས་པའི་དགྱང་འོ་བརྒྱད་བཞུད་དང་། དགེ་ཚུལ་ཙུན་དཀྲེས་བྱ་བས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་ནས། ས་གའི་ཉ་ལ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས། ཅོར་ཟླ་བཞི་པ། དགའ་བ་ཞེས་པ་ཆུ་ཐོ་འབྱུག་གི་ས་གའི་ཉལ་ཟེར་

རོ། །ཚུལ་ཞོར་རྟའི་ས་གའི་ཉའི་ཐོ་རངས་ལ་སངས་རྒྱས། དེ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ཞག་ཞེ་དགུ་སོང་བའི་རོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཡར་ངེའི་ཚེས་བཞིའི་ཉིན་ཕྱ་ར་ཆ་སིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དབུར་འབྲིང་ཡོ་རོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་གྲོ་བཞིན་ཟླ་བའི་མར་ངེའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབུར་སྐྱ་མ་ཞལ་བཞེས་མཛད་དེ། ཐ་སྙད་ཟླ་བའི་བཅོ་ལྔ་ལ་དགག་དབྱེ་མཛད། དེ་ནས་ཞག་བདུན་སོང་བའི་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་པར་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཏེ། འདི་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆུང་ངུར་བྱགས། དབྱིད་ཟླ་རའི་དབོའི་ཟླ་བའི་ཡར་ངེའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེང་སང་བོད་ན་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྟའི་ཟླ་བ་ཞེས་པ་བརྡ་འཆྲགས་པའི་རོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་རྣམས་དང་དུས་འབོར་སོགས་ནས་གསུངས་པ་མཐུན་མི་མཐུན་དྲུད་པ་ནི། དུས་འབོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཟེལ་གཤོན་ཅེས་པ་མེ་ཕོ་རྟའི་ས་གའི་ཉ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། དེའི་ཚུ་སྟོང་ཟླ་བའི་ཟླ་ལྷག་དང་བཅས་པའི་ཟླ་བ་རེལ་པོ་བཙུ་རྩོགས་པའི་མཚུའི་ཟླ་བའི་ཉའི་ཉིན་སྐུ་བལྟམས་ཏེ། དགུང་ལོ་གྱ་གཉིས་རེལ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་པའི་ཚུ་ཞོ་རྟའི་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས། རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་ཨོ་ཡོས་ཀྱི་ས་གའི་ཉ་ལ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དུས་བཞི་སྐྱེ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱོམས་པའི་ལོ་བྱང་སྟོང་དང་བརྒྱད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་ལ། དེ་དག་ལས་སྐབས་ཇི་ཙམ་འདས་ན། དཔེའི་མེ་སྐག་འདི་ཡན་ཆད་ལ། ཉེས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སྒམ་ཐུ་རྩ་དགུ་འདས་ཏེ། དེང་སང་སོ་དགུ་པའི་སྟེང་ན་ཡོད་དུས་བརྩེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྟན་པ་སྐྱ་དར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། བོད་དུ་འདི་འདྲའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཕལ་ཆེ་བར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱེགས་དར་བསྟན་པ་མེད་པ་ལོ་འཁོད་ཞིག་པ་བྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ལ། དེ་ཡང་གཅོངས་འདུལ་བའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གླིང་གཞི་ལས། བཙུན་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་དམ་པའི་ཚོས་གནས་པ་ཞེས་བགྱི།

ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཞིག་པ་ཞེས་བགྱི། ཅི་བའོང་། ཡས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྟེ། ཡས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཚོས་མཆེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡས་ཀྱང་མེད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ་ཡས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་འགྲོ་འདིར་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །མཇོད་མཆོག་འདུལ་བ་གང་ན་གནས་བྱུང་པ། །དེ་སྲིད་ཚོས་སྐྱོན་དེ་ཧི་གནས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་དེང་སང་གི་བར་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཇོ་བོ་རྗེ་ལྷ་ཅིག་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་བཞུགས་དུས་དེ་སྔ་དར་ཡིན། རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ་བྱོན་མན་ཆད་དེ་ཕྱི་དར་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། དེའི་བར་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པས་ཚོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སོགས་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལས། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་ལྟ་ཐོག་ཏུ་སོང་ཡང་མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་ཐིག་ལེ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པ་ལས་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་བཆེས། དེ་ནས་གདུང་རབས་ལྟ་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྡོང་བཙན་སྐམ་པོ་བྱོན་ནས། རྗེ་བོ་སྤུལ་སྐུ་སོགས་སྤྱན་དྲངས། ར་ས་འཕྲུལ་སྐང་སོགས་བཞེངས། མདོ་སྡེ་འཕාའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡོལ་ཆེན་བཏོད། དེ་ནས་གདུང་རབས་ལྟ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ཁྱི་སྡོང་ལྷོའུ་བཙན་བྱོན་ནས། མཁན་པོ་བོ་དིས་སྐྱེ། ཤོ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལ། དྲི་མེད་བཞེས་གཉིས་སོགས་པཾ་གླུབ་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས། བསམ་ཡས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རྫ་གཉགས། སྐ་ཚོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ལྷོ་པཾ་མང་པོས་བོད་དུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ། རྒྱུད་སྡེ་བཞི། སྨྲན་པ་སྡེ་བརྒྱད། རྒྱུད་དང་སྨྲན་ཐབས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་བསྒྲུབ་ཀེ། ཐུབ་བསྟན་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཇད། དེའི་དབོན་པོ་ཡུག་

རྡོར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ལོ་པཎ་མང་པོ་བསྟན། བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྔོན་མ་འགྱུར་བ་མང་པོ་བསྒྱུར་ཅིང་། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འདི་ཡན་ལ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན། རལ་པ་ཅན་འདས་རྗེས་དེའི་གཅུང་པོ་གླང་དར་མས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བསྣུབས། རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཕབ། གསུང་རབ་ཕལ་ཆེར་གཏེར་མའི་གྲས་ལ་སྦས་ནས། བོད་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་པ་མེད་པ་ལ་བསྟན་པའི་བར་སྟོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་གླང་དར་དཀྲོངས་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ། གཙང་། དམར། གཡོ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དབུས་གཙང་མི་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་འཕེལ་བ་ལ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་ཁམས་ནས་གསོས་པར་གྲགས་ཤིང་ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དབོན་བྱོན། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་སོགས་ཁྱེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཁ་ཆེར་སློབ་གཉེར་ལ་བརྗངས། ལོ་ཆེན་དང་། པྲ་ལ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་བཅས་སྔོན་མེད་མང་པོ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས། །ནག་ཚོ་ལོཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་བརྗངས། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་སོགས་འདི་རྣམས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཁ་ཅིག བོད་དུ་བསྟན་པ་མེད་པ་ལོ་བདུན་ཅུ་བྱུང་སྟེ། དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་ལྷ་སར་བསྟན་པ་འཛུགས་པ་ལ་ཕེབས་པ་ནི། རྒན་པོ་གཅིག་ན་རེ། ངས་ལོ་དྲུག་པ་ནས་བཙུན་པ་མ་མཐོང་ཞེས་ཟེར། ད་ལྟ་ལ་དུ་ཡིན། དོན་དྲུག་པ་ཡིན། ཟེར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་བུ་ན་རེ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། བསྟན་རྩིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒན་པོའི་ཤེས་བྱང་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་། ལོ་གྲངས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་ཤིང་། མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ངོ་བོ། ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཉིད་སླར་ཡང་ཁ་བ་ཅན་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་

བྱ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བྱོན་པས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་དམ་པར་གྱུར་པ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་མཚོན་གསོལ་ཏེ། དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད། མདོ་སྨད་ཙོང་ཁར་སྐུ་བལྟམས་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། བསྟན་པའི་དག་ཐེར་མཛད། སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་སམ་བདུན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་བསྟན་པའི་སྲོལ་འཛིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་མཐའ་དབུས་མེད་པར་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་བྱོན་པ་དང་ཚུལ་ཀུན་མཚུངས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པར་མཛོད་ཀྱི་བཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།། །།

ཤིས་སྨོན

འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག དགེ་ལེགས་བསྟན་པའི་དཔལ་གྱི་ཉི་མ་ཤར་བ་ཤོག །། སརྦ་མངྒཱ་ལཾ། དགེའོ།།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང་།། ཚིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།། དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།། གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༥ ལེར་བྱེལ་དའེ་ལཕྱོད་ཁང་ནས་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལཕྱོད་འབྱེལ་ལེགས་བཞད་ཅོར་བུའི་བང་ལཕྱོད་དཔང་སྐྱན་ཞུ་སྐབས་ཟླུག་ལས་གནང་མཁན།

ཞུ་དག་དང་དཀར་ཚག་སྒྲིག་མཁན། ཏེ་ཧོར་ལྷ་རམས་དགེ་བཞེས་ཡ་ན་བསོད་ནམས།

ལེར་བྱེལ་དའེ་ལཕྱོད་བློག་གྲྭད་སྡེ་ཚན་ནས་བར་རྩ་བཙུག
ལེར་བྱེལ་དའེ་ལཕྱོད་ཁང་ནས་འབྱེམས་སྒེལ་ཞུས།

ལས་བྱེད། ཏེ་དགེ་བཞེས་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ། ཆོ་རིང་བསོད་ནམས། ཡ་ན་བློ་བཟང་། བློ་བཟང་སྒྲུབ་བསྟན། ཕུར་བུ་ཆོ་རིང་། བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།

རྩོམ་སྒྲིག་པ། གཙང་ལྷུན་བྱུབ་ཆོས་ལྡན།

བློག་གྲྭད་དུ་འཛུག་མཁན། ཏེ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས། མགོན་པོ་དབུ་འདུལ། ལྡན་སྒྲུབ་བསྟན་ལྷང་ཏོག་ས། ཏེ་ཕུར་བུ་ཆོ་རིང་། བ་བློ་བཟང་སྟོབས་རྒྱལ། ཀ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། ཏེ་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ། རིག་འཛིན་ཆོས་དབང་།

གོང་གསལ་མཚན་འཁོད་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཟླུག་ལས་གནང་བར་སྨྲིང་ཐག་བ་ནས་སྒྲགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ། །

འབག་འཛིན་ཏེ་ཧོར་དགེ་བཞེས་དངོས་བྱུབ་ཆོ་དབང་ནས།